

DIETER OTT

CAPRIOLI ÚJABB KALANDIAI

DIETER OTT

CAPRIOLI ÚJABB KALANDJAI

DELFIN KÖNYVEK

Szerkeszti
RÓNASZEGI MIKLÓS

Előkészületben

MARTIN BALLARD

AZ IGAZI ROBINSON

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 1971

DIETER OTT

CAPRIOLI
ÚJABB KALANDJAI

REGÉNY

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 1971

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült
Dieter Ott: Des Grafen Caprioli
abenteuerliche Wette mit dem Zaren
K. Thienemanns Verlag, Stuttgart 1966

Fordította
MAJTÉNYI ZOLTÁN

BENKŐ SÁNDOR
rajzaival

A REGÉNY SZEREPLŐI

Caprioli Cyprian Amadeus gróf – osztrák szolgálatban álló titkos diplomata, Fantoroso várának ura, a pompás *Fantom* fregatt tulajdonosa

A cselekmény ideje: 1715-1716

A gróf útitársai

Peregrinus – a gróf öreg magyar komornyikja
Habakuk – a gróf szerecsen testőre
Baba – Habakuk igen erélyes felesége

A Fantom tisztjei

Frank Bull – a *Fantom* kapitánya
Bagótpök – a *Fantom* kormányosa
Fütykösicce – a *Fantom* fedélzetmestere
Forgács bátyó – hajóács
Borromäus – a *Fantom* tűzmestere, fölöttébb leleményes elme; régebben kalóz volt

Akikkel csak futólag találkozunk

Péter cár – I. Péter, akit utóbb Nagy Péternek neveztek, Oroszország cárja (1672- 1725)

- Satanov
 őexcellenciája – a cár kabinetminisztere: egy ugyan veszélyes, de végső soron ostoba ördög (igazi neve Satan Diaboli)
- Sir James
 Bruce – az orosz tüzérség és mérnökkar skót szervezője
- Savoyai Eugen
 herceg – osztrák tábornagy
- Fantoroso
 Maximilian gróf – tengerészhadnagy, Caprioli gróf fia, másként Bilg
- Larissa van
 Groenhagen
 grófnő – Bilg menyasszonya
- Pieter van
 Groenhagen – Holland Guayana kormányzója, dúsgazdag nagykereskedő, a Holland Nyugat-indiai Társaság koronázatlan királya, Caprioli ifjúkori barátja, Larissa apja
- Lieven báró – kurlandi nagybirtokos, Caprioli ifjúkori barátja, jelenleg Odessza erődjének és a fekete-tengeri orosz hadiflottának a parancsnoka
- A szultán – Törökország uralkodója
- Dierk Opzoom – Bilg három brigantinjának, a Larissának, a Bilgnek és a Capriolinak a sorhajókapitánya
- Claas van
 Dammen – a *Zaandam* kapitánya

A hajók

- Fantom* – nyolcvanágú fregatt, Caprioli vezérhajója
- Larissa
Bilg
Caprioli – három brigantin, átkeresztelt régebbi kálózhajók, Bilg tulajdonában (de ezt ő még nem is tudja)
- Gondviselés – a cár ötvenágú vezérhajója, melyet hollandok és angolok építettek, a *Fantom* után az akkori idők legnagyobb hadihajója
- Zaandam – a Holland Nyugat-indiai Társaság visszahódított kereskedelmi hajója

A tengeri lovak

Szíriusz, Stella, Bella és az utóbbi csikaja, Bellina

*Aki komolyan veszi,
azon nem lehet segíteni –
de azon még kevésbé,
aki a mosolyból
nem érzi ki a komolyságot...*

IRÁNY: WOOLWICH!

Caprioli gróf már több mint egy órája állt a *Fantom* tatján, és figyelmesen szemlélte, hogyan fortélyoskodik Bull kapitány a vitorlázattal. Aggódva állapította meg, hogy a vitorlás, amely nemrég a legfürgébb volt minden tengeren, újabban napról napra kevésbé engedelmeskedik a kormánylapátnak.

Bull kapitány kitalálta, mire gondol; megvakarta hajószakállá őserdejét, rengő hasával Caprioli mellé tolatott, és végre kibökte, mi nyomja már hetek óta a lelkét:

– Még két hónap a tengeren, és a szél meg a hullámok azt teszik a *Fantom*mal, amit akarnak, gróf úr! – dörmögte. – Paramaribóban óva intettem, ne hamarkodjunk el az indulást! A vízvonaltól alatt a fregatt máris olyan vastag kérget cipel magán kagylókból és ezerféle tengeri herkentyűből, hogy nehézkesebb és lassúbb lett, mint egy iszapkotró bárka...

Bagótpök kormányos levette kezét a kormánykerékről, letörölte orra hegyéről az örökös csöppecskét, és hozzáfűzte:

– Ha kalózzokkal találkozunk, gróf úr, elvesztünk!

Caprioli mosolygott.

– Eddig még mindig megúsztuk ép bőrrel. Bagótpök, és nem látom be, hogy miért ne lenne ez így a jövőben.

Majd Bull kapitányhoz fordult.

– Ha rajtam áll, két hónapig vagy még tovább is Paramaribóban maradunk, kapitány, ezt ön is jól tudja. De úgy látszik, elfelejtette, hogy minden fontolgatásnak el kell némulnia, ha a császár parancsa indulásra szólít. Mindezek

ellenére az önök tengerésztudományától elvárom, hogy a *Fantomot*, amilyen gyorsan csak lehet, épségben Szentpéter-várra vigyék!

Bull kétségbeesetten emelte fel szőrös mancsát, és megkockáztatta, hogy ellentmondjon.

– Nem futhatnánk be egy angol kikötőbe, hogy megszabadítsuk a fregattot ettől a sok különctől? Ha egyszer visszanyeri teljes sebességét, könnyűszerrel behozza az idővesztéséget.

Caprioli fejét rázta.

– Ezt a gondolatot verje ki a fejéből, kapitány. Biztos értesüléseim szerint a franciák ismét arra készülnek, hogy hajba kapjanak az angolokkal, és nem bízhatunk a spanyolokban sem. Nem marad más utunk, mint hogy jobb felől megkerüljük az Azori-szigeteket. Meg kell próbálnunk, hogy Anglia északi csúcsát megkerülve lopakodjunk be az Északi-tengerbe, s onnan jussunk tovább a Balti-tenger felé.

Bull kapitány mélyet sóhajtott.

A gróf a meredek lépcsőn leászott a fedélzetre, és felkereste Borromäus tűzmestert tágas kabinjában. Az egykori kalóz nemcsak ahhoz értett, hogy kísérteties biztonsággal lödözön, sok minden máshoz is konyított; most éppen valamilyen titokzatos anyagot zúzott porrá egy mozsárban. Meghallotta az ajtó nyikorgását, odafordította hatalmasan lekonyuló rozmárbajszos fejét, és köszönésképpen fölkelt.

– Még hosszabb csövű és erősebb ágyúkra van szükségünk, gróf úr – morogta rekedten. – Az én újfajta puskapomrommal és azokkal a hosszú ágyúcsövekkel, amelyeket a kalózoktól zsákmányoltunk, máris háromszor olyan messzire lövünk, mint bármely eddig ismert löveg. De a csövek megrepednek, ha sokszor tüzelünk velük. Jobb lövegek birtokában akár a legerősebb ellenféllel szemben is négyszeres fö-

lényben vagyunk.

– Majd gondolkozom a dolgon, Borromäus – felelte Caprioli. – Addig is csak gyártson az új puskaporból annyit, amennyit lehet: szükségünk lesz rá.

Hátrattette kezét, és hosszú léptekkel mérte végig a helyiséget.

– Hiszen rendelkezhetnék ilyen csöveket azokban az új öntődékben, amelyeket a hollandok építettek Szentpétervárott az orosz cár számára – folytatta egy idő múlva –, de a cár szemfüles tanítvány ám! Csak egyszer ismerje meg az efféle ágyúkat, nincs tőle senki többé biztonságban!

Megállt Borromäus előtt.

– Hát az újfajta golyóimból van-e elegendő készletünk, és a legénységgel meg van-e elégedve? – kérdezte.

A tüzemester elvigyorodott, és bal szemét még jobban összezecsiszította.

– Van a hajón elegendő muníciónk akár egy kiadós tengeri csatához is, gróf úr – büszkélkedett –, tüzereim pedig úgy bánnak az új golyókkal, mintha csak labdázának!

Caprioli bólintott.

– Jól van, Borromäus. Mostantól kezdve álljon minden tüzer harcra készületben, Olyan vizekre érünk, ahol minden megeshet.

A tüzemester tisztelgett.

– Ahogy parancsolja, gróf úr!

Caprioli elgondolkozva tért vissza fogadóabinjába. A tágas helyiség közepén ott állt ősz komornyikja. Peregrinus, kezében egy papírlapot tartott, és elhűlve meredt az írásra.

– Nos, levél jött az extrapostával? – tréfálkozott a gróf.

Peregrinus reszketve nyújtotta át a papirost.

– Valakinek itt kellett járnia, gróf úr! – dadogta. – Néhány perce találtam ezt az írást az asztalon... úgy feküdt itt,

mintha idevarázsolták volna. Ezt csak az a förtelmes ördög, az a Satan Diaboli tehette!

Caprioli nevetett.

– Barátom, az ördög mindenütt és mindig jelen van, akár a levegő, és azok után, amiket tapasztaltunk, ezen tulajdonképpen nem kellene meglepődnöd.

Fogta a papírt, átfutotta az írást, és halkán fütyyentett egyet.

Egy régi jó barát, akivel Ön rosszul bánt, ad Önnek egy jó tanácsot: a cárnak ágyúkra van szüksége – különleges ágyúkra!

– No persze, Satan Diaboli... – Caprioli összevonta a szemöldökét. – Vinné el az ördög ezt a fickót... csak hát éppen ő az ördög! Megegyeztem Paramaribóban ezzel a gazemberrel, hogy három hónapig nem fog zaklatni!

– Hát hiszen nem is ő maga zaklatta önt, gróf úr – felelte reszketeg hangján Peregrinus. – Azonkívül a három hónap már majdnem letelt.

– De mit jelentsen ez az átkozott irkafirka?

Caprioli hevesebben beszélt, mint egyébként szokta, ezért engesztelően az öreg vállára tette a kezét.

– Ha megengedi, gróf úr, hogy megmondjam a véleményemet: ez a tanács... amennyiben ön hallgat rá... a legveszélyesebbé válhat mindazon csapdák közül, melyeket önnek eddig Satan Diaboli állított!

– Mit jelentsen ez. Peregrinus? Erre a himpellésre éppen annyira, vagy tán még annyira se hederítettem, mint egy tolakodó poloskára!

– Tudok az ön szentpétervári nehéz feladatáról, gróf úr – válaszolta óvatosan Peregrinus. – Ha rá hagyja venni magát, hogy felajánlja a cárnak a Karib-tengeri kalózok hosszú csövíű ágyúit, nyitott fülekre talál nála a gróf úr minden kíván-

sága. Ugyanakkor azonban ön Satan Diaboli kezére adja magát, mert az ő ötletét használta fel a saját előnyére.

Caprioli somolyogva pedergette ezüstfehér bajuszkáját.

– No nézd csak, az én jó öreg Peregrinusom micsoda diplomáciai megfontolásokat hangoztat, és mennyire aggódik a lelkem üdvösségéért! – felelte. – Én egyszerűen remeknek tartom az ötletet, hogy lekenyerezem a cárt a rendkívüli ágyúkkal. Mi lenne, ha túljárnánk ennek az ördögi Diabolinak az eszén, és egyszerűen kisajátítanám az ötletét?

Peregrinus gondterhelten csóválta a fejét.

– Gróf úr – mondta –, már jó néhányan vélekedtek úgy, hogy becsaphatják az ördögöt, ám végül mindig saját magukat gáncsolták el.

– Eddig még mindig elértem, hogy Diaboli a saját lábába botlott bele, öregem... hát majd óvatos leszek.

Caprioli nem aludt azon az éjszakán. Emésztő gondok és egyre újabb tervek rabolták el álmát.

Másnap reggel összehívta parancshirdetésre a *Fantom* tisztjeit.

– Uraim, mijnheers, gentlemen, señores! A körülmények arra kényszerítenek, hogy megváltoztassam eddigi útterveimet – jelentette ki. – Az előttünk elterülő vizeken az angolok és a franciák viszálykodása következtében rengeteg veszély leselkedik ránk. Ha még ma is úgy bízhatnánk a *Fantom*ban, mint fél esztendeje, nem kellene aggódnunk. Sebességünkkel és ágyúink hatótávolságával egyetlen ellenfelünk sem mérkőzhet. Mindannyian tudjuk azonban: a *Fantom* hajófalát a lehető leggyorsabban meg kell szabadítanunk terhétől, hogy a fregatt ismét teljes iramban vitorlázhassék. Ezért jobb kéz felől elhaladunk az Azori-szigetek mellett, átvitorlázunk a La Manche csatornán, felfutunk a Temzén, és Woolwichban tataroztatjuk a *Fantom*ot. Sok brit jó barátom van. Ha

végigostonunk az angol tengerpart mentén és csak a családi zászlómat vonjuk fel, úgy vélem, baj nélkül célhoz érünk.

– Tehát mégis... no, hála istennek! – dörmögött Bull kapitány. – Most már reménykedhetünk, hogy ismét rendes hajó kerül a talpunk alá.

Caprioli felemelte kezét, és így folytatta:

– Van még egy másik fontos oka is annak, hogy Woolwichot érintsük. Nem tudjuk, hogy a hirtelen haragú cárt éppen milyen kedvében leljük, és hogy mi vár ránk Szentpétervárott. Mindenre fel kell tehát készülnünk, és a *Fantomot* olyan harcképessé kell tennünk, amennyire csak lehet. A nyílt tengeren megtartott lögyakorlatokon mind-egyikünk tapasztalhatta a kalózágyú bámulatos hatótávolságát, egyszersmind az általam feltalált újfajta ágyúgolyók különleges tulajdonságait is. Tűzmesterünk, Borromäus most még egy újfajta puskaport is kikevert, amely lehetővé teszi, hogy négyszer olyan messze lőjünk, mint korunk bármely ismert ágyúja... amennyiben a csövek kibírják ennek a puskapornak a robbantóerejét. Ezért tehát új lövegekre van szükségünk. Mialatt a *Fantomot* rendbe hozzák, én a woolwichi arzenálban megöntetem az új csöveket. Mihelyst a mi *Fantomunk* újra a régi, és hozzá még az új ágyúkkal is felszereljük, nem akad hadiflotta, amely árthatna nekünk. Ez az, amit mondani akartam. Az új irány tehát: Woolwich! Köszönöm, uraim!

Caprioli fejet hajtott, és hátralépett Peregrinus íróasztalához.

A tiszték némán álltak, és nem mozdultak. Csak akkor tért vissza beléjük az élet, amikor Borromäus kikocogott falában a kabinból. Elsőként Bagótpök kormányos követte a tűzmestert; a kormányt a parancshirdetés idejére egy régi, tapasztalt matrónak engedte át. Mögötte Bull kapitány szuszakolta át hatalmas testét az ajtón, utána Fütükösicce hajómester következett. Az ajtót a leleményes hajóács. Forgács

bátyó csukta be, aki – éppúgy, mint Fütükösicce – csak Paramaribo óta tartozott a *Fantom* személyzetéhez. Mindannyian mohón várták, hogy az új helyzetet behatóan meg tárgyalhassák egymás között.

Caprioli nekitámaszkodott Peregrinus íróasztalának, és megkérdezte:

– Igazán azt hiszed, hogy Bilg eljön Szentpétervárra?

Az öreg mosolyogva nézett fel naplójából.

– A fia, gróf úr, a fél világon át kereste önt. Vajon éppen most csökkenne vágyódása, amikor tudja, hogy ön az apja? Nem lesz egy nyugodt órája sem mindaddig, míg ön karjába nem szorítja!

A gróf ajka fájdalmasan megvonaglott.

– Megfeledezel a szerelemről, Peregrinus! Ő most szíve választottját szorítja karjába, és már csak vajmi kevésbé tördök az apjával... de hát ez a világ sora.

Peregrinus fejét rázta.

– Téved, gróf úr, követni fogja önt... és Larissa grófkisasszony apjával együtt elkíséri. Paramaribóban hallottam, hogy a kormányzó úrnak sürgős üzleti ügyeket kell Amszterdamban elintéznie... a leánya minden bizonnyal ráveszi, hogy onnét vele és Bilggel Szentpétervárra vitorlázzék.

– Ez bizony szép volna, Peregrinus! – Caprioli tünődve nézett ki ablakán a tengerre. – Ha Bilg velem maradna, és csak később venné feleségül Larissát, nyugalomba vonulhatnék. Fantoroso várában élnénk, és együtt gazdálkodnánk birtokaimon.

Peregrinus felállt, és gondosan a tintatartóba illesztette lúdtollat.

– Vágyai elragadják önt, gróf úr, akár szilaj paripák. Mindenekelőtt arra kell törekednie, hogy találkozzék Bilggel Szentpétervárott. Számoljon azzal, Diaboli megtesz mindent, hogy ezt megakadályozza. Fiát éppen olyan kívánatos zsákmánynak tekinti, akárcsak önt magát. Amíg Bilget kijátsz-

hatja ön ellen, reménykedhet abban, hogy önt mégiscsak hatalmába keríti. Félig már meg is kaparintotta.

– Engem?... Megbolondultál, Peregrinus?!

– Hát nem kacérokodik-e máris a gróf úr a Diaboli tanácsával? Ez alkalommal a becsületénél és a kötelességtudásánál fogva csípte el önt. Gondoljon szentpétervári feladatára és az ágyúkra, gróf úr!

Caprioli nevetett.

– Bah! Éppen ezért akarok új ágyúkat önteni. Ez az ördög csak a kalózágyúkra gondolt... hiszen másról nincs is tudomása.

Peregrinus rámutatott a titokzatos papírlapra, amely most megint az íróasztalán hevert.

– Gróf úr, itt nincs szó sem a kalózágyúkról, sem azokról, amelyeket ön szándékozik önteni... itt csak „különleges” ágyúkról beszél, amelyekre a cárnak szüksége van...

Caprioli méregbe gurult.

– De hát ez csak szörszálhasogatás, Peregrinus!

Az öreg komornyik rendíthetetlen maradt.

– Nem ön mondta-e egyszer, hogy mindenki az ördög hatalmába kerül, aki akár csak a legjelentéktelenebb dologban is szóba áll vele?! És ha sikerül a cárt a különleges ágyúk segítségével odáig juttatnia, ahová ön is akarja, akkor bizony ön már a Diaboli gondolatát követte!

A további utazás minden különösebb epizód nélkül zajlott le. Woolwichban a *Fantomot*, teljesen rendbe hozták, sőt új vitorlával is felszerelték. A hajó nyolcvan ágyúját Caprioli beolvasztatta, és újakkal pótolta, amelyeket Borromäus utasításai szerint öntöttek. Még új ágyútalpakat is kaptak, amelyek sok fejcsóválásra adtak okot. Egyvalamit azonban maga Borromäus sem értett. A gróf nem elégedett meg a nyolcvan vadonatúj ágyúval, hanem még további nyolcvanat is készít-

tetett, és ezeket a *Fantom* hatalmas rakodótereiben helyezte el. Pótlólag golyókat – rendkívül furcsa, üreges golyókat – is öntöttek, és ezekkel roskadási tömtek a hajót.

Bármennyire noszogatta is Caprioli az arzenál mérnökeit, és bármennyire segítettek is neki magas rangú barátai, elmúlt két hónap, mire a *Fantom* indulásra kész vitorlával ringatódzhatt horgonyain.

A fregatt legénysége számára valósággal megváltást jelentett, amikor egy reggel nagy csörömpölés közepette felhúzták a nehéz horgonyláncokat, vitorlát bontottak. Bagótpök pedig elegáns kanyarral kifelé kormányozta a büszke hajót a kikötőből, és lefutott vele a Temzén.

A *Fantom* ismét úgy söpört végig a hullámokon, akár egy kilőtt ágyúgolyó.

Messze kint a La Manche csatornán pedig megjelentek Caprioli hatalmas tengeri paripái, Szíriusz és Stella, amelyek egy korábbi utazása óta hűségesen kísérték mindenfelé. A hosszú utat részint hajón tették meg, részint a tengeren követték a *Fantomot*; a forgalmas Temze-torkolat előtt azonban hátramaradtak.

EGY VIHARKESELYŰ MAJD CSAK SEGÍT!

A veszélyes szélrohamok ellenére a *Fantom* gyorsan maga mögött hagyta a La Manche csatornát. A nyílt Északi-tengeren azonban olyan heves délkeleti szélvihar kapta el őket, hogy Bagótpök nem tudta átkormányozni a hajót a Skagerrakon. A szél, akár egy tollpihét, felröpítette a hajót messze északra, egészen a vad Orkney-szigetek magasságáig.

Itt, az Északi-tenger magányában egyik óráról a másikra elállt a vihar. A *Fantom* ugyan ide-oda himbálódzott a felkorbácsolt hullámokon, de vitorláit petyhüden lógtak a ruda-

kon. Az utazásban beállott újabb késedelem veszélyeztette Caprioli szentpétervári küldetését.

A parancsnoki hídon Caprioli hiába fürkészte az eget egy akármilyen picinyke szelet ígérő felhő után.

– Ezen a szélességi fokon addig várhatunk kedvező szélre, míg bele nem zöldülünk! – dörögte dühösen Bull kapitány. – Előbb azonban elkap egy északi szélvihar, visszafúj a csatornába, ha ugyan az Orkney- vagy a Shetland-szigetek zátonyai közé nem hajt bennünket!.

Caprioli nem felelt. Megint szeméhez emelte messzelátóját, és sokáig a távolba kémlelt – olyan sokáig és olyan figyelmesen, hogy Bull kapitány nyugtalan lett.

– Valami különöset lát, gróf úr? – kérdezte.

– Talán – felelte a gróf. – Vegye a távcsövét, kapitány, és nézze meg maga is.

Bull fogta a távcsövét, végigkutatta az eget abban az irányban, amerre Caprioli nézett, és egy idő múlva azt röf-fentette:

– Nem látok én semmit, csak egy madarat... egy meglehetősen nagy madarat. Talán rétisas?

– A rétisas nem lebeg percekig mozdulatlanul a levegőben, hogy aztán egyszer csak mérföldeket szárnyaljon odább, majd ismét úgy megtorpanjon a levegőben, mintha csak odaszögezték volna.

– Hát miféle madár lenne, gróf úr? – tudakolta Bull. – Albatroszok nincsenek errefelé...

– Nem, kapitány, azok valóban nincsenek errefelé... ez azonban... talán... viharkeselyű. Sose hallotta még, micsoda históriák keringenek ezekről az óriási ragadozó madarakról?

– Azt már igen, gróf úr... de azok csak tengerészmesék. Ilyen madarak nincsenek is...

– Mindenesetre voltak, különben nem lehetne mesélni róluk – oktatta ki Caprioli a kapitányt. – Hallottam, hogy a Tűzföld hegyi vadonjaiban láttak belőlük néhány példányt;

állítólag még Izlandon sem haltak ki egészen. Próbáljuk csak meg idecsalogatni ezt a madarat. Igen, most már pontosan látom: valóban viharkeselyű!

– Örültség volna idecsalogatni a madarat, gróf úr! – tiltakozott Bull rémulten. – Ennek a fenevadnak a szárnya akkora... ha széttárja, ötvenrőfnyi, sőt több...

– Éppen ezért... Van egy tervem. Talán ez a viharkeselyű fog kihúzni bennünket ebből a kátyúból.

– Legalábbis egy jól fejlett cápára volna szükségünk csaletkül – szipákolta Bagótpök aggodalmasan.

– Helyes a beszéd, kormányos – felelte Caprioli. – Úgy hírlík, ezek a madarak cápákra és bálnákra is lecsapnak, ha már hazájukban nem találhatnak nagyvadat.

– Csak úgy mellékesen az embert is bekapják, mint egy ringlit – dűnnyögte Bull sötéten.

– Pedig nincs más hátra, meg kell kísérelnünk ezt a vakmerőséget, uraim!

Caprioli megint felemelte a távcsövet, és a messzeségbe kémlelt.

– Megláthatott bennünket! Gyorsan közeledik! Rajta hát! – kiáltotta. – Kapitány és kormányos, bármi történjék is, maguk a posztjukon maradnak. Mostantól fogva csakis az én parancsomnak engedelmeskedik mindenki! A legénység álljon készenlétben, egy-két perc múlva széllal vitorlázunk!

Caprioli néhány nyaktörő ugrással már lenn is termett a lépcsőn, hívatta Borromäust, és megparancsolta neki:

– Minden fedélzeti löveg álljon harcra készen! Az ágyúk egy támadó sasra irányítandók, amely néhány pillanat múlva lőtávolságba kerül. Tüzelni csak az én parancsomra, a legnagyobb veszély esetén szabad... most élet-halálról van szó!

Fütykösicce hajómesternek néhány emberével le kellett vágnia a legnagyobb ökröt, amelyet eleven útravalóként szállítottak magukkal; aztán a fedélzetre kellett vinniük, s ott elhelyezniük a hajótat legkülső csücskén. Az állat egyik

combját a gróf parancsára lefejtették.

Caprioli hívatta öles termetű szerezsen testőrét. Amióta a kapitány hozzáadta a fekete Babát, Habakuk leginkább a hajókonyhán tartózkodott. A gróf rámutatott az ökörré, és sebtiben elmagyarázta, miért is vágatta le. Azután azt az utasítást adta a szerezsennek, hogy hosszú kötelekből és ólommal töltött zacskókból készítsen egy bólát, s a végét erősen kösse rá a tatárbohra.

– Mihelyt a sas elég közel ér, az ökörcombot pontosan a hajófar mögött feldobod a levegőbe, amilyen magasra csak tudod. Ha a madár ráveti magát a zsákmányra, a bólát kimeresztett karmai köré kanyarítod, hogy ne szabadulhasson. A kötelek talán kitartanak addig, amíg a viharkeselyű szárnycsapásainak léglökése ki nem hesseget bennünket a szélcsendes övezetből. Most mutasd meg, hogy még mindig olyan jól bánsz a bólával, mint régen.

A szerezsen elragadtatásában vadul forgatta szemét, és a hajófarra rohant. Közben láthatóvá vált a viharkeselyű. Nyílsebesen röpi fel a *Fantom* felé. A negyven fedélzeti löveg úgy követte minden mozdulatát, mint megannyi mutatóujj. A kemény tengerészek szíve ugyan elszorult kissé a magasan fölöttük lebegő, óriási madár láttán, de arcuk meg se rándult, és mozdulataik nyugodtak maradtak. Annyi rémséget éltek meg és vészelték át sikeresen grófjukkal együtt, hogy nem rettentek meg többé semmitől.

– Rajta! – kiáltotta Caprioli.

Habakuk feltámasztotta a nehéz ökörcombot, és szörnyű erejével jó ötven öl messzire és ugyanolyan magasra felhajította a levegőbe.

A viharkeselyű messzire kimeresztett karmaival gondolatsebesen csapott le, hogy megragadja a húskoloncot.

Ebben a pillanatban lépett ki Baba a tatfelépítmény ajtaján. Meglátta az óriási madarat, és ijedtében olyan éleset vi-sított, hogy a matrózok ereiben majd megfagyott a vér.

De a vihareselyű is megrémült a szokatlan hangtól, lefékezte zuhanóröpülését – s az ökörcomb beletoccsant a tengerbe.

Szárnycsapásainak léglökése mégis olyan erős volt, hogy a *Fantom* félig kiemelkedett a vízből. Még mielőtt Habakuk a bőlát felhajíthatta volna, a hajó nagyot szökkent előre. Ekkor azonban a ragadozó madár megpillantotta a levágott ökröt. Vad mohósággal csapott le az új martalékra... ám a *Fantom* most már sebes iramba lendült.

A keselyű persze nem akarta elszalasztani a csábító zsákmányt, olyat csikordított dühében, mint a pokol rozsdás kapuja, és a préda után vetette magát. Szárnycsapásainak

förgeteges szele azonban olyan gyorsan hajtotta tovább a fregattot a hullámokon, hogy a madár nem tudta megkaparintani a húst.

A hajó gerince már alig érintette a tenger felszínét... a *Fantom* tündöklő felhőként, nagy sebességgel sistergett tova a habokon.

Caprioli maga is elámult a dolgok ilyenén fordulatan, és intett Habakuknak, hagyja nyugton a bólát.

A kapitány és a kormányos gyorsan felfogta, mi jár a gróf eszében. Bagótpöknek még éppen hogy sikerült a fregattot elfordítania, és most délnek kormányozta a vihar elől. Mennél inkább igyekezett a ragadozó madár, hogy megragadja az ökröt, annál gyorsabban hajtotta a *Fantomot* maga előtt. Az áhított zsákmányt ugyan nem sikerült elérnie, de tájtani sem akart a nyomából.

Alig egy óra múlva eljutottak a Skagerrak bejáratához, és percekkel később láthatóvá vált Jylland északi csücske. Ekkor Caprioli megparancsolta szerecsenjének, hogy dobja az ökröt a tengerbe. Még mielőtt az elérte volna a víz színét, a vihareselyű karmai belevájódtak. Az ősvilági madár föl-szárnyalt martalékával, és eltűnt a felhők között.

A *Fantom* innen jó széllel átvitorlázott a Kattegaton, az Öresundon, majd nemsokára a Balti-tenger hullámain túrta a tajtékot.

– Hát ön mellett aztán sohasem tudhatja az ember, hányadán áll, gróf úr! – dörmögte csodálattal eltelve Bull kapitány.

Caprioli mosolyogva dörzsölte meg az állát.

– Örüljön, kapitány, hogy maga is úgy van ezzel, mint én – válaszolta. – Mert aki semmin sem lepődik meg, és azt gondolja, hogy már semmit sem tanulhat, azt saját önhittsége keveri bajba.

CAPRIOLI KÖSZÖNTŐJE

1715. október elsejének hajnalán Szentpétervár lakosai ki-mondhatatlan rémületre ébredtek.

Morajló ágyúdörgés ragadta ki álmukból az embereket. Azt hitték, a svédek rontanak rájuk, hogy bosszút álljanak a cáron, amiért betört országukba. Amikor kimeredtek az ablakon, a borzalomtól kerekre tágult a szemük.

Hajóraj nem látszott se közel, se távol, de magasan fenn, a hajnali égbolt sűrű párái közt apró lövedékek pukkantak szét szakadatlanul a kikötő felett, és néhány pillanatig szemkápráztatóan villódzó fényt árasztottak. A tenger felől fújó szél vörös szikrafelhőket hajtott a város felé. De a szikrák finom porrá omlottak még jóval előbb, hogysen lehullottak volna a háztetőkre. A kiguvadt szemek egyszerre csak azt látták, hogy hatalmas fregatt bukkan fel a tengeren terjengő reggeli ködökből.

Egyik üdvölvés a másik után dördült, el a hajó megszámlálhatatlan ágyúcsövéből. De most már nem fakadtak szét az égen sziporkázó csillagok. Mintha csak odavarázsolták volna, úgy nyüzsgött a felhőtakaró alatt száz meg száz színes pici kendő, amelyet a szárazföld belseje felé fújó szél a város fölé terelt.

A döbbenettől megnémult emberek nemsokára el is tudták kapdosni az első lefelé vitorlázó kendőcskéket, és látták, hogy a tenyérnyi, idegen zászlók közt nagy számmal akadnak orosz zászlócskák is.

Alig haladt át a kísérteties hajó a kikötő bejáratán, levonták a vitorlákat. A horgonyok csikorogva ereszkedtek le a réseken át a mélybe, és a fregatt csöndesen megpihent.

A szél sötét lőporfüstgomolyokat kergetett át a város fölé a távoli erdők felé.

A mindig fáradhatatlanul tevékeny Péter cár ezen a reggelen is már napfelkelte előtt íróasztalánál ült. Angol és holland hajóépítő-mestereinek új terveit tanulmányozta gyertyafény-nél. Odakünn lassan világosodott. A cár egyszer csak felfigyelt, és nem hitt a fülének.

Ágyúdörgéstől reszkettek a palota ablakai.

Fölkelt, kinyitotta az erkély hatalmas üvegajtáját. Hitetlenkedő ámulattal először az égen szétpattanó csillagokat pillantotta meg, azután a kicsiny kendők raját, amelyek nyilvánvalóan a felpukkanó golyók belsejéből szóródtak szét a levegőbe. Láta az óriási fregattot, és megfigyelte horgonyvetés-manőverét is. Hogy itt egy idegen hajó tisztelgő üdv-lövéseiről van szó, azzal hamar tisztában volt, és ez hízelgett is neki. De az üdv-lövések színjátékánál – amely aggodalommal és rémülettel töltötte el Szentpétervár lakóit – sokkal inkább megragadta az a hihetetlen távolság, amelyből az első lövéseket leadták, és az a roppant magasság, amelyben ennek a fregattnak a golyói robbantak.

A hajóépítésben és a haditudományokban egyaránt jártos cár azonnal rájött, hogy a lövedékeket eddig teljesen ismeretlen fajtájú ágyúkból lőtték ki.

A kis kendők egyike éppen a fejére libbent. A légvonatot befújta dolgozószobájába, és ott maradt fekvé az íróasztalán.

Péter cár kíváncsian lépett oda, kezébe vette, s felismerte Caprioli gróf címerét és színeit.

Ebben a pillanatban az őrség szolgálatos tisztje bejelentette a kabinetminisztert.

A vörös frakkos excellenciás, aki az óriási, széles vállú cár előtt úgy hatott, mint egy csúf törpe, izgatottan krákogta:

– Felség, éppen az imént futott be Caprioli gróf fregattja...

– Ezúttal meglepően későn jön a jelentésével, Satanov! – dohogott a cár, morózusan ráncolva homlokát. – A gróf épp az imént személyesen adta le névjegyét.

A miniszter megvonaglott a cár tekintetének súlya alatt. Fitymáló mozdulattal mutatott a parányi zászlóra, és csak annyit tudott kinyögni:

– Idétlen játékaik közben a grófnak akaratlanul is sikerült egy bűvészmutatvány, felség, ez minden...

A cár fenyegetően fordult Satanov felé, és leszegte a fejét.

– Úgy?! Ezt nevezi ön idétlen játéknak?! És én miért nem tudtam mind e mai napig, hogy efféle „játékok” egyáltalán lehetségesek?! Miért nem hallottam még semmit ezekről a csodálatos ágyúkról, amelyek ilyesfajta „játékokra” alkalmasak?! Amikor nemrég a szolgálatomba lépett, személyem körüli miniszteremmé tettem meg, mert ön, akár egy patkány, minden titkot ki tudott szimatolni, s mert ön a fejével állt jól azért, hogy mindent képes jelenteni, aminek csak jelentősége van a számomra. Mindent! Érti, Satanov?! *Min-dent!* Ha mindazokban az idegekben, akik szolgálatomba szegődtek, éppoly kevésbé bízhatnék meg, mint önben, igencsak elhagyott lennék, ahogyan most már látom. Ezek az ágyúk fontosabbak a birodalom részére, mint egy egész hadiflotta!

– Nem vagyok tüzér, felség – hebegte a miniszter.

– De Angliából jött, és azt állította, hogy látta ott a grófot, és tudja, hogy Woolwichban új ágyúkat öntetett.

– Nem láttam azonban ezeknek az ágyúknak a hatását, felség.

– Ha ön ismeri a grófot, ahogy állítja, ha valóban ismeri, érdeklődnie kellett volna ezeknek az ágyúknak a sajátosságai iránt! – horkant fel a cár. – Látnom kell ezeket az ágyúkat, még mielőtt a gróf elhagyja hajóját, hogy tiszteletét tegye nálam. Fogasson be azonnal, a kikötőbe akarok menni. Sir Bruce elkísér. Ön is velünk jön! – tette hozzá némi habozás után.

– A fogat máris a kapu előtt várakozik... Felségednek

csak beszállni kell méltóztatnia – alázatoskodott Satanov kezét dörzsölve.

– Eh, menjen a pokolba! – mennydörögte a cár hirtelen föllángolt haragjában. Bármennyire is fontosnak tartotta a fickó szimatoló szolgálatait, nyálas lényét már nem bírta elviselni. Megragadott egy emberfej nagyságú ágyúgolyót, amelyet levélnehezékül használt, és a miniszterhez vágta. Túlságosan magasra dobta. Csörömpölve széttört egy tükör.

Satanov úgy eltűnt, mint az árnyék.

TŰZVARÁZS

Caprioli gróf már akkor tudomást szerzett az uralkodó küszöbön álló látogatásáról, amikor a cár díszhintaja és az azt követő udvari fogat még csak a kikötő felé vágatott a felfröccsenő víztócsákon keresztül. Egy éles szemű matróz a *Fantom* árbockosarában már messziről felismerte a kocsikat.

A kötélhágcsó nyöszörgött a két méter magas uralkodó súlya alatt, aki egy húszesztendős ifjú ügyességével kapaszkodott fölfelé a fokokon. A pompás vitorlás egyetlen részlete sem került el a figyelmét. Egyetlen vizsga pillantással áttekintette a kötélzetet-vitorlázatot, csak aztán lépett a fedélzetre.

Abban a pillanatban éles trombitaharsogás törte meg a csendet, a dobverők dübörögve pergették a díszindulót... a *Fantom* tenger felé eső oldalán az ágyúk tüzet és füstöt okádva mennydörögtek az üdvölvést. A hajó korlátja mentén és fönn a magasban, a keresztvitorláknál díszállásban várakozó matrózok lekapták fejükről szalagokkal ékesített sipkájukat, és harsogó hurrával fogadták a cárt.

Ugyanekkor minden oroszok uralkodója mindkét kezét nyújtotta a gróf felé.

– Örülök, hogy végre viszontláthatom! – köszöntötte su-

gáرزó arccal. – Bájos üdvölvést eszelt ki köszöntésemül, amikor befutott a kikötőbe... megvallom, bámulatba ejtett! Remélem, ilyesmivel a jövőben is csak Oroszország cárját szerencsélteni!

Caprioli meghajolt.

– Hogyan is lehetne másként, felség?! – felelte finom mosollyal.

A cár a kíséretében levő két úrra mutatott.

– Sir Bruce, amint hallom, az ön régi ismerőse...

Caprioli szívélyesen megrázta a híres hadmérnök kezét.

– És Satanov őexcellenciája, kabinetminiszterem, ugyancsak azt állítja, hogy ismeri önt...

Caprioli egy pillanatig habozott, aztán sajtárságos mosollyal azt válaszolta:

– Teljes joggal állítja, felség.

Senki sem vette észre, mennyire meglepődött, hogy Satan Diabolit ilyen magas állásban és más néven látja itt viszont.

Az ördögi excellenciás feléje nyújtott kezén egyszerűen keresztülézett.

A *Fantom* tisztjeit az uralkodó, szokása szerint, csak futólag üdvözölte.

– Menjünk a kabinjába, gróf úr! – szólította fel Capriolit.

– Azt hiszem, van némi mondanivalónk egymásnak...

– Ahogy felséged parancsolja.

Caprioli ajkán ismét átsuhant egy alig észrevehető mosoly.

A gróf kíséretében a cár lelépdelt a fogadókabinhoz vezető lépcsőn.

Habakuk tarka szerecsen öltözetében előresietett, és kinyitotta az ajtókat.

A fogadókabinban a cár elnyújtózott egy óriási párnás karos-

székben, és behunyta szemmel fölhalt egy pohár rumot. Nagy csattanással tette vissza a poharat az asztalra.

– Háááh... szörnyen jó! – böfentette helyeslőleg. – Mi-féle átkozott itóka ez, gróf? Olyan illata van, mint a paradicsomkertnek, és úgy éget, mint a pokolbeli tűz!

Caprioli elégedetten pödörgette fehér bajuszkája hegyét.

– Jamaicai rum, felség. A sziget bennszülöttei cukornád-ból erjesztik, akárcsak az oroszok a maguk vodkáját gabonából. Három hordóval hoztam belőle felséged udvara számára.

A cár harsogva fölnevetett.

– Ördögöt hozta az udvarom számára, grófom!... Ebből még maga a főördög sem ihat! Ez a csodálatos nedű egyes-egyedül az én szomjajnak való! Az udvar csak maradjon a vodkájánál.

Caprioli a teáját hörpintgette, és gyors oldalpillantást vetett Satanovra. A csúnya kis mitugrász elsápadt, amikor ilyen váratlanul nevének nevezték pokolbeli rangját. Alsó ajka megremegett.

Habakuk még egy pohárral töltött a cárnak.

– Tulajdonképpen mennyi ideje, hogy utoljára találkoztunk? – kérdezte minden oroszok uralkodója, akinek hangulatát a szokatlan rum mind jobban föltüzeltte.

– Tizenhét éve, felség – felelte Caprioli. – Felséged nagy utazása alkalmából a bécsi császári udvarban volt szerencsém...

– Igen, igen, most már emlékszem... Rég volt, bizony, hej, de vidám élet folyt akkoriban, nagyon vidám!

Megint ivott egy kiadós kortyot, egy pillanatig elgondolkozott, és könnyedén odavetette:

– Sokat késett, gróf úr. Több mint két hónappal korábbra vártam ide... Egy bécsi gyorsfutár jelentette jövetelét.

– Üzleti ügyek, felség, üzleti ügyek... – tért ki Caprioli a pontosabb felvilágosítás elől.

– Üzleti ügyek! – A cár fölnevetett. – Megadja a végzót! Térjünk hát rá mindjárt az üzleti ügyekre, amelyek önt idehozták. Ön ma nagy örömet szerzett nekem, azért meg akarom könnyíteni a kezdetet. Ha nem tévedek nagyot, önnek az a megbízatása, hogy engem a törökök elleni támadásra vegyen rá, mert ezzel szeretnék tehermentesíteni Eugen herceget Belgrád alatt. Igaz?

Anélkül, hogy megvárta volna Caprioli feleletét, tovább beszélt:

– Ez az üzlet egyik oldala. De milyen a másik? Minden szolgálatnak megvan az ára!

Caprioli mosolyogva dörzsölte meg állát a keze hátával, gyors pillantást vetett Sir Bruce-ra, aki úgy ült az asztalnál, akár egy jégcsap, és szeme sarkából rásandított az alattomosan fülelő Satanovra is.

– A vállalkozás felségednek is kifizetődő – válaszolta jelentőségteljesen. – Ha felséged a törökök elleni támadással olyan mértékben tehermentesíti Eugen herceget, hogy ő nagyobb veszteségek nélkül legyűrheti őket, akkor felséged könnyűszerrel, játszi módon mindörökre elűzheti őket a saját fekete-tengeri partvidékéről...

A cár harsogva nevetett.

– Jó elgondolás! De számomra a törökök jelenleg teljesen közömbösek... engem a svédek érdekelnek. Azt mindenesetre el tudnám képzelni, hogy bizonyos új ágyúkat először a svédeken próbáljak ki. Ha beválnak, ez talán arra csábítana, hogy a törökökre is tüzeltessek velük...

– Új ágyúkat, felség? – kérdezte érdeklődve Caprioli.

Sir Bruce meghökkenve kapta fel a fejét.

– Természetesen, bizonyos teljesen új ágyúkat, grómfom... nevezetesen az önéit. Szívesen megvenném öntől mindet!

– Erről lehetne beszélni, felség – felelte Caprioli –, de a dolognak, sajna, van egy bökkenője. Az én újfajta ágyúimat

csak a törökök ellen lehet bevetni... ha előzőleg a svédekre kellene tüzelniük, akkor csütörtököt mondanak.

– Eh, lárifári! – pattogott a cár. – Ne tartson bolonddá ilyen tréfákkal!

Caprioli sajnálkozva vonta meg a vállát.

– Úgy van, ahogyan mondtam, felség. Tegyük egy próbát! Azonkívül felségednek előbb meg kellene néznie az ágyúimat, mielőtt megvásárolná őket. Jó tűzerek sokkal többre képesek velük, mint egy cári üdvlövésre, amely olyan mély benyomást gyakorolt felségedre.

– Úgy?! Többre képesek? Ön egyre jobban felcsigázza a kíváncsiságomat!

Az uralkodó teljes életnagyságban kiegyenesedett, öklét csípőjére támasztotta.

– Akkor hát lássuk az ön csodaágyúit... Azt hiszem, Sir Bruce is alig várja már, hogy szemügyre vehesse őket.

Caprioli szemében felvillant a kópéság. Kedvesen meghajolt.

– Rendben van, felség. Ahogy felséged bizonyára látta, az én ágyúim hatótávolsága több mint kétszerese az eddig ismert lövegekének; kezelésük hagyományos, de sokkal pontosabban irányíthatók. Hogy később senki se mondhassa rólam, titokban kissé segítettem a szerencsének, arra kérem felségedet, saját emberei töltsék meg bármelyik ágyúmat, és ők is tüzeljenek velük. Az irányítást bizonyára szívesen átveszi Sir Bruce.

– Meglepően biztosnak látszik a dolgában, gróf... mindamellert ez igen nobiles ajánlat. Beleegyezem... de saját puszkaporunkat is használjuk!

Caprioli egy másodpercre lehajtotta a fejét, bal szemöldöke meredek ívvé feszült.

– Felséged valóban mindenre gondol – mondta.

Gyorsan tűzereket és lőport hoztak a kikötő hadszertárából.

Ezalatt a cár Capriolival és Sir Bruce-szal végighaladt a *Fantom* felső fedélzetének kettős ágyúsora közt. Csodálkozva és ugyanakkor kételkedve tapogatta végig a roppant csöveket. Hébe-hóba még gúnyolódott is.

A hírneves skót tüzérségi mérnök kővé meredt arccal követte

Legvégül, biztos távolságban, Satanov őexcellenciája kacsázott mögöttük. Senki sem méltatta figyelemre.

Alapos megfontolás után Sir Bruce kiválasztott egy ágyút, amelyik mögött elegendő szabad terület volt ahhoz, hogy mindent alaposan meg lehessen figyelni, ami csak történik. Aztán odaintette az orosz tüzéreket.

A cár egy svédektől zsákmányolt kétárbocost jelölt meg célpontul. A sóner másfél mérföldnyire horgonyzott a csön-des vízen. A kikötői legénység megtöltötte az ágyút az egyik golyóbissal és a magukkal hozott lőporral.

Sir Bruce fölegyenesedett és jelentette:

– Kész, felség!

A cár fölemelte a kezét.

– Tűz!

A tüzér benyomta a kanócot.

Villámlás... mennydörgős-dübörgés... fekete lőporfelhő... és a golyó mintegy negyedmérföldnyi távolságra magas szökőkutat fakasztva csapódott a vízbe.

A cár elsápadt dühében.

– Bolonddá akar tartani, gróf?! – hördült fel.

Caprioli higgadtan mutatott rá a megcélzott hajóra.

– Egy török hajót természetesen találhat ért volna, felség!

De egy svédet?!... Én előre figyelmeztettem felségedet, hogy az én ágyúim ilyen célpontra szegezve csütörtököt mondanak...

A cár tajtékozott.

– Ez ostobaság, gróf! Teljességgel bizonyos vagyok benne, hogy ön nem szereli fel a hajóját nyolcvan használha-

tatlan ágyúval!

Caprioli szenvtelenül meghajolt.

– Köszönöm az elismerést, felség. De ha megengedné, most mi kíséreljük meg ezt a vállalkozást.

– Csak rajta, csak rajta, mutassátok meg, hogy ti többet tudtok, mint mi!!! – bömbölte az uralkodó.

– Ha volna olyan szíves, hogy előzőleg a török lobogót húzassa fel a svéd sónerra – kérte Caprioli rendíthetetlen komolysággal, amellyel csak alig-alig tudta leplezni belső nevetését.

– *Ön* elhiszi ezt az ostobaságot, Bruce?! – kiáltott a cár a mérnökre.

– A gróf nem ismer lehetetlent, felség – felelte az mereven –, saját kudarcunknak viszont szemtanúi voltunk!

A cár füstölgött dühében, de azért átküldött egy gyors csónakot a kétárbocoshoz, hogy felvonasson rá egy török lobogót.

Caprioli ezenközben halk megbeszélést folytatott Borromäusszal. A tűzmester jobb szeme fekete tűzben izzott. Nadrágszíján át körülményesen följebb ráncigálta vászongatyáját, tulipiros fejkendőjét is helyrerittyentette. Majd gondosan megvizsgálta a szél irányát és erősségét, aztán a három löveg talpának kerekein bajmólódott, amelyekkel a csövek beállítását lehetett szabályozni.

Tüzérei feszülten figyelték. Az orosz legénység hátrébb lépett, de ugyancsak szemmel tartotta minden kézmozdulátát.

Alighogy a török zászló ott lengett a sóner első árbocán, Caprioli a cárhoz lépett és kijelentette:

– Felség, tűzmesterem kötelezi magát, hogy három lövéssel elsüllyeszti a török hajót. Megengedi, hogy parancsot adjak a tüzelésre?

– Bah, „török” hajó... – ismételte a cár zordon gúnnyal.

– No, azért csak lőjenek arra a „svéd-török” hajóra, sok

eredménye úgysem lesz.

– Ha felséged nem ismeri el, hogy az a sóner török hajó, akkor céltalan lödözünk!

Caprioli arca kifürkészhetetlenül komoly maradt. A cár ökölbe szorította a kezét, és fogai közt mormogta:

– Vigye el az ördög, gróf! Ha csak ezen múlik, akár magát a szultánt is odaképelem a parancsnoki hidra...

Caprioli mosolyogva mondott köszönetet, és fölemelte a kezét.

Sir Bruce sóhajtva fordult el, de igencsak gyorsan visszaperdült, és szeme elé kapta a messzelátót, amikor a golyók a három ágyúból éles dörrenéssel egyszerre hagyták el csöveiket.

Másodpercekkal később közvetlenül a sóner oldalánál villódzó vízoszlop emelkedett a magasba. Az egyik golyó léket ütött a hajón. Ezzel egyidőben a második golyó szétforgácsolta és a tengerbe söpörte a török zászlós árbocot; a harmadik pedig furcsa füstcsóvát eresztve csaknem függőlegesen zuhant a hajóra, és áttörte a fedélzetet.

A cár nyelt egyet, megfeledkezett mérgéről és csúfondáros gondolatairól.

– Hihetetlen, gróf, egyszerűen hihetetlen! Ha nem a saját szememmel láttam volna...

Rövid megfontolás után így folytatta:

– Ezek mesterlövések voltak, annyi szent, ezt azonban meg lehet tanulni... De az ön három aprócska golyója mégsem intézte el a sónert...

Caprioli szótlánul mutatott a hajóra. A kétárbocos erősen oldalt dőlt, fekete füst gomolygott elő a lejárókból és a kabinablakokból, tűzoszlop csapott fölfelé... és a hajó – orral előre – eltűnt a tajtékozó hullámokban.

Sir Bruce a többiekkel együtt sápadtan, kimeredt szemmel nézte a színjátékot. A cár elképedt.

– Ezeket az ágyúkat meg kell kapnom – zihálta –, Svéd-

ország már holnap orosz föld lesz!

– Felsőged látta, hogy lövegeim a svédekkel szemben tehetetlenek! – emlékeztette Caprioli.

A cár ezekre a szavakra csak megvető legyintéssel felelt. Sarkon fordult, Borromäushoz és embereihez lépett, és fennhangon felszólította őket, hogy szegődjenek az ő szolgálatába.

Sir Bruce odasúgta Capriolinak:

– Nem akarok a puszkapor iránt érdeklődni, amelyet felhasználtak, gróf... a dörrenésén azonban észrevettem, hogy teljesen új fajtájú. De hogyan éri el ezt a kísérteties pontosságot, és hogyan tudta az üres hajót egyetlenegy golyóval lángra lobbantani?

Caprioli – szája sarkában kis mosollyal – szintolyan hal-
kan felelt:

– Ez tulajdonképpen államtitok, Sir, de egyvalamit mégis elárulok önnek: a pontosság onnan ered, hogy jártasak vagyunk a lövészet tudományában, a jártasság pedig tehetőség és gyakorlat dolga...

Sir Bruce már-már felfortyant volna, de Caprioli békítőleg karjára tette a kezét.

– Az a lövedék, amelyik felgyújtotta a hajót, görög-tűzzel töltött üreges golyó volt. Bizonyára tudja, hogy mi az a görögtűz... Kalóztól szereztem valamicskét ebből az átkozott vacakból... tűzmesterem pedig kifundálta a keverés titkát, és most annyit képes belőle előállítani, amennyire csak szükségünk van.

Majd hangosabban, hogy a cár is meghallhassa – aki éppen magához intette Satanovot –, így szólt:

– Ha felsőged beleegyezését adja, bemutathatok még egy olyan mutatós lögyakorlatot, amelyik párját ritkítja. Amit felsőged uram eddig látott, az hozzá képest semmiség.

A cár hirtelen egy lépést tett a gróf felé.

– *Még* nagyobb meglepetést tartogat?! – kiáltotta. – No,

lássuk csak, lássuk csak, gróf... az ágyúfedélzet lövegeit úgysem tekintetem még meg.

Caprioli levezette a cárt és Sir Bruce-t egy meredek lépcsőn a fedélköz ágyúihoz. Úgy tett, mintha a mögöttük satytyogó Satanovot észre sem venné; tudta, hogy biztos őrizetben van az óriási Habakuk mellett, aki rögtön felismerte öméltóságát, és nem tágított mellőle.

Borromäus a tüzérei elé topogott falában, akik már itt is elfoglalták a helyüket az ágyúknál. Villogó tekintettel várta a gróf jeladását. A cár bólintott annak jeléül, hogy engedélyt ad: kezdődjék a lövészet.

Caprioli felemelte a kezét.

– Harcra készülj! – ordította rekedten Borromäus. Reccseggve vágódtak fel az ütegállások csapóajtócskái, vakító fény áradt a tágas helyiségbe. Egyszersmind kitértak fenn egy nagy nyílást, amelyen át a fedélzeti lövegek parancsnoka is hallhatta a tüzemester vezényszavát.

Néhány pillanat alatt megtöltötték és kitolták a hajó bal oldalán levő ágyúkat. Csak Sir Bruce vette észre, hogy a golyók kis zöld vonalakkal vannak megjelölve.

A cár szótlánul, kezét a hátán összekulcsolva nézte a csodásan begyakorolt legénység tevékenykedését. Sir Bruce mellette állt, fejét gondterhelten lecsüggesztette. Satanov őexcellenciája félig elrejtőzve pislogott ki a hajó jobb oldalán levő ágyúk mögül.

– Vigyázz! – üvöltötte Borromäus. – Cél: a nagyháromárbochos, egyenesen jobbra... távolság: három és fél mérföld!

A hadmérnöknek ijedtében leesett az álla. A távolság háromszor akkora volt, mint a legjobb angol lövedékek hatósugara, az oroszokéről nem is beszélve.

A cár egy lépést hátrált, ökölbe szorította a kezét, és ráripakodott Borromäusra:

– Ember, meghibbant?! Ízzé-porrá akarja löni a kikötő

kellős közepén a *Gondviselést*, a legjobb hajómat?! Ötvennyolc ágyú van a fedélzetén!

– Ne aggódjék, felség – nyugtatta meg Caprioli hidegvérrel. – Felséged ágyúgolyói nem érhetnek el bennünket!

A cár eltátotta a száját, de a csodálkozástól meg sem bírt mukkanni.

– *Tűz!* – harsogott Borromäus hangja.

A *Fantom* bal oldali ágyúinak robajló mennydörgése elnyelte az uralkodó újabb kiáltását.

Elmés emeltyűszerkezet fogta fel a hátraránduló lövegeket és futtatta vissza villámgyorsan kiindulási helyükre a puskaporral, fojtással máris megtöltött csöveket. A cár eddig még sohasem látott ilyen gyors töltési műveletet. Sir Bruce is megrökönyödött, és közben nem értette, hogy a tüzerek miért nem látták el új golyókkal is az ágyúkat.

Caprioli az egyik üteg mellől a távolba mutatott. A cár és a skót mérnök pillantása akaratlanul is követte kezét.

Mint a napfényben felragyogó madárraj, úgy száguldott a negyven ágyúgolyó a mit sem sejtő *Gondviselés* felé... elérték... majd széles ívben megkerülték a büszke vitorlás árbocait, és úgy tértek vissza a *Fantomra*, mintha csak a cár vezérhajójáról lőtték volna ki őket.

A cár szétterpesztett lábbal állt, kezét csípőjére támasztva. A *Fantom* kicsit arrébb álló tisztjei visszafojtották nevetésüket. .

Borromäus villogó szemmel követte a sivítva közeledő lövedékek röppályáját. Az irányzótüzerek mélyen meggörnyedve ágyúik irányzókerékén tartották kezüket.

Az ágyúgolyók olyan süvöltéssel zúdultak vissza a *Fantomra*, mintha a pokol valamennyi ördöge elszabadult volna, majd fülsiketítő csattogással szöktek vissza csöveikbe, amelyeket csak az imént hagytak el.

– *Tűz!* – ordította Borromäus.

A golyók sárga és kék lángok áradatában, füstbe burko-

lódzva, egetverő dübörgéssel keltek ismét útra a *Gondviselés* felé.

A cár csak most találta meg újra a hangját.

– Iszonyatos! – hördült fel. – Ez varázslat!

Sir Bruce egyáltalán nem jutott szóhoz, tamáskodva meredt a grófra.

A tüzérek ismét lövésre készítették elő ágyúikat.

– Új cél: magas templomtorony, elől balra... távolság: hat mérföld. Sortűz! – harsogott a tüzmeister hangja.

A tüzérek meg se moccantak, csak lélegzetüket visszafojtva figyelték az ismét feléjük zúgó ágyúgolyókat. De alighogy a lövedékek nagy robajjal visszatértek a csövekbe, a csillámló szörnyetegek játékos eleganciával a parancsolt irányba lendültek. És a hajóorrhoz közeli első ágyú máris kiokádta töltését... a második csak egy-két pillanattal később... majd a harmadik, a negyedik... aztán követték őket a fedélzeti ágyúk.

Mintha pusztító villámok vihara dördülne végig az égen, tomboló dörgéssel küldte golyóját egymás után a negyven ágyú a templomtorony felé. A golyók úgy kerültek meg a célpontot, szorosán mögötte röpülve, mintha mágikus kéz kormányozta volna őket, majd visszakanyarodtak, és néhány pillanat múlva eget repesztő dörrenéssel ismét visszacsuszantak csöveikbe.

Borromäus tisztelgett, és leírhatatlan pillantást vetve minden oroszok uralkodójára, jelentette a grófnak:

– A parancsot végrehajtottuk!

Caprioli köszönetet mondott.

– Kedvére szolgált-e felségednek ágyúim bemutatója? – kérdezte aztán a cártól.

A már meglehetősen hűvös őszi időjárás ellenére az uralkodónak fényes verejtékcseppek gyöngyöztek a homlokán.

– Ez mind nem igaz!!! – zihálta. – Ennek nem szabad

igaznak lennie!!! Istenem, hát megbolondultam?

– Hogyan lehetséges ez? – dadogta teljesen megrökönyödve Sir Bruce, de nem várt feleletre.

Caprioli középső ujjával végigsimítgatott a bajuszkáján, hogy elrejtse mosolyát, és így szólt:

– Tudja-e felséged, mi az a bumeráng?

– *A bumeráng?!*

A skót magasra vont homlokráncai mögül hirtelen földrengett a megértés.

A cár önkéntelenül olyan mozdulatot tett, mintha efféle ausztráliai hajítófa volna a kezében, és el akarná hajítani.

– Úgy van, a bumeráng, felség! – Caprioli mosolyogva meghajolt. – Csekélyke változtatás, módosítás, csak egy kis trükk, és még az ágyúgolyók is követik azt a törvényt, amely a bumerángot arra kényszeríti, hogy visszatérjen ahhoz, aki elhajította.

– Zseniális ötlet! – vallotta be Sir Bruce izgalomtól fátyolos hangon.

– De hát mire jók az olyan ágyúgolyók, amelyek nem találnak? – tromfolt vissza a cár.

– Ha szükséges, egész lovasszázadokat lekaszálnak, és mégis visszatérnek, felség – felelte Caprioli. – Többnyire azonban elegendő a réműlet, amelybe az ellenséget kergetik.

Az uralkodó lassanként újra összeszedte magát.

– Bárhogy is áll a dolog, beszélnem kell önnel, gróf – mondta. – Úgy látom, ön még maga sem értette meg, mit is talált fel valójában. Menjünk vissza a kabinjába.

Caprioli beleegyezése jeléül meghajolt. A cár nem látta meg szemében a csendes diadalt.

A TÉT: NYOLCVAN ÁGYÚ!

A fogadókabinban a cár ismét otthonosan elhelyezkedett a

hatalmas karosszékben. Élvezettel szívta be a rum aromás illatát – Habakuk éppen töltött neki –, és a hosszú szárú hollandiai agyagpipák iránt érdeklődött Capriolinál. Ezeket a csibukokat azóta tartotta olyan nagyra, amióta Amszterdamban kitanulta a hajóépítő-mesterséget. Caprioli utasítására a szerezsen megtömött kettőt a törékeny készítmények közül, s átnyújtott egyet a cárnak, egyet pedig Capriolinak, és meg is gyújtotta őket.

A cár kényelmesen hátradőlt, és bodor, kék füstfelhőket pöfékelt a levegőbe. Sir Bruce merev arccal élvezte a skót whiskyt, amelyet Caprioli hozott magával a hadmérnök hazájából. Satanov ökegyelmessége minden kínálást visszautasított. Észrevétlenül egy pofa bagót dugott a zápfoga mögé, amely Caprioli megítélése szerint gyanúsán emlékeztetett egy darabka kénre.

– Térjünk tehát megint a tárgyra, grófom – kezdte meg végül a cár a beszélgetést. – Meg akarom venni az ön nyolcvan újfajta ágyúját. Mibe kerülnek? A megfelelő golyókat magunk öntjük, és lőporunk is van elegendő. Mindenesetre dupla töltettel lövünk majd, hogy ne valljunk olyan kudarcot, mint az imént...

Caprioli kiegyenesedett, kortyolt egyet a teájából, és a csésze széle felett így szólt:

– Felséged tudja az árat, az *egyetlen* árat: támadás Konstantinápoly ellen... és pedig legkésőbb négy héten belül.

A cár a homlokát ráncolta.

– Már megint ezzel a csacsisággal nyaggat? – zsémbelődött.

– Kegyes engedelmével, felség, négy hét múlva már itt a november! – bátorkodott Satanov emlékeztetni a cárt. Holdvilágképén a bőr úgy ráncolódott, mint az összegyűrt pergamen, amelyre fénylő, rózsaszínű orcácskákat pingáltak. Átbámult Capriolira azzal a hasztalan igyekezettel, hogy cápa-szemének angyalian ártatlan pillantást kölcsönözzön.

– Természetesen! Satanovnak igaza van! – kiáltotta a cár. – A támadást Odesszából kellene indítanom, ott állomásozik a fekete-tengeri flottám... de három hét múlva már itt lehet a tél, az orosz tél, gróf! Hogyan vitessem el Odesszába az ágyúkat, mielőtt leesik az első hó? Kívánsága teljesíthetetlen!

Örömeben, hogy ez eszébe jutott, csattanósat ütött a combjára; szeme ragyogott a kárörömtől.

– Akkor juttassa el felséged száánkón az ágyúkat Odesszába – felelte Caprioli.

A cár harsogva hahotázott.

– Haha, száánkón! Hogy képzeled?! A nehéz ágyúk olyan mélyen lenyomnák a szántalpakat a hóba, hogy tíz ló sem tudna egyet kimozdítani a helyéről, hogy ne is beszéljünk a lovakról, amelyek elsüllyednének a hóban...

– Hehe, hogy ne is beszéljünk a lovakról – visszhangozta Satanov.

Caprioli ferdén félrebillentett fejjel megkérdezte:

– És ha most egy javaslatot tennék felségednek?

– Miféle javaslatot? – csattant fel dühösen a cár. – Lassanként az idegeimre megy, gróf!

– Felség, én magam viszem el Odesszába sértetlenül a nyolcvan ágyút, mondjuk, négy héten belül, mától számítva, ha felséged kötelezi magát, hogy azután haladéktalanul a törökökre tüzeltes velük.

A cár hevesen zihált, és ajkát harapdálta.

– Eddig okos embernek tartottam, gróf, sőt nagyon is okosnak, de most már látom, hogy nemcsak oktondi, hanem örült is, egyszerűen megörült, hiszen úgy látszik, mégsem ismer engem eléggé...

Caprioli felvonta bal szemöldökét, és játékosan forgatta Theophraszosz-rendjelét.

– Meglehet, felség... Ennek ellenére fogadok felségeddel, hogy négy hétén belül mind a nyolcvan ágyút épségben

átadom felséged tengernagyának a Fekete-tenger melletti Odesszában. Mibe fogad felséged?

A cár szeme felragyogott. Ezt a csapdát, amelyet a gróf saját magának vetett, még az ördög sem tudta volna rava-szabbul útjába állítani.

– Pacsit rá!!!

Egymás kezébe csaptak.

– Áll az alku, gróf! Ha ön a nyolcvan ágyút négy hét alatt Odesszába viszi, azonnal tengelyt akasztok a szultánnal, Eugen herceg ujjonghat örömeiben. Én ugyan előbb a kapzsi svédek irháját akartam még egyszer kicserezni amúgy isten-igazából, és csak azután kerítettem volna sort a törökökre, ám ebben az esetben...

A cár az asztal fölött átnyújtotta hatalmas markát Capriolinak. Aztán még egyszer meggondolta magát. Gyanakodva kérdezte:

– És ha a kitűzött időn belül ön nincs Odesszában?

– Akkor az ágyúk felségedé lesznek anélkül, hogy bár-mikor is a törökök ellen kellene tüzelgetnie velük!

Az uralkodó értetlenül csóválta a fejét.

– Hogyan akarja ezt véghezvinni, gróf? – kérdezte most már mégiscsak kissé zavarodottan. – Szánt nem adok önnek, hisz ostobaság volna!

– A gróf talán tengeri úton, Konstantinápoly mellett elhaladva szándékozik Odesszába jutni... ámbar akkor *Fantom*jára szárnyakat kéne szerelnie vitorlák helyett – vihogott Satanov kajánul.

– Ne locsogjon folyton, mint valami vénasszony, Satanov! – utasította rendre a cár. Aztán így szólt Capriolihoz:

– Ön nem tudja, mit tervez, gróf, de én megmondom önnek: szárazföldön már nem szállíthatók el az ágyúk, és ebben az évszakban a kikötő máról holnapra befagyhat, nemkülönben a Balti-tenger is. Akkor pedig ön a jég foglya.

– És felségedé lesznek az ágyúk, és tetejébe még a hajó is! – kaffogta Satanov.

Sem az uralkodó, sem Caprioli nem vetett ügyet erre az alattomos megjegyzésre. A gróf egy pillanatig elgondolkozott, aztán így szólt:

– Van még egy kérésem, felség!

– Máris teljesítettem, kedves gróf!

– Akkor bocsásson rendelkezésemre egy hétre vagy talán kettőre is egy jó hajógyárat és elegendő száraz tölgyfát meg juharfát: meg kell erősítenem a *Fantomot*, hogy akár a jéggel való harcban is megállja a helyét.

A cár fölemelkedett, az ablakhoz lépett, de nyomban vissza is jött. Sőhajtott egyet, és így felelt:

– Megkapja, amit kíván, gróf, sőt még a szükséges hajóácsokat is rendelkezésére bocsátom. De bocsássa meg, ha még egyszer azt mondom: ön oktondi... és az oktondiakból nem lehet kiokoskodni, még az olyan okosokból sem, mint amilyen ön.

Caprioli mosolyogva meghajolt.

– Mindig az okos oktondiak voltak azok, akiknek az ötleteit később a bölcsek a maguk javára fordították, felség!

– Igaza lehet, de én ilyen megfontolásokkal nem uralkodhatok a birodalmamon – felelte Péter cár.

Búcsúzóul kezet nyújtott Capriolinak.

– Engedjen meg még egy szót felséged – kérte Caprioli.

– Egyik barátom, mijnheer van Groenhagen, Paramaribo kormányzója és a Holland Nyugat-indiai Társaság feje, általam kéreti felségedet, hogy kössön a Társasággal egy adásvételi szerződést.

A cár elcsodálkozott.

– Adásvételi szerződést?

– Igen, mégpedig monopolszerződést minden prém-árura, amelyet felséged birodalmának kikötőibe hoznak. A Társaság magas árakat kínál, és mindig arannyal fizet, fel-

ség.

A cár elképedve bámult Capriolira, aztán harsogó hahotában tört ki.

– Jobb viccet nem is mondhatott volna, gróf! Elkésett... valószínűleg először életében. Vagy két hónapja járt itt egy honfitársa, Maximilian Fantoroso grófnak nevezte magát... de furcsa módon megengedte tisztjeinek, hogy „Bilg”-nek hívják. Ördögös egy fickó, de elbűvölő, igazán elbűvölő! Három brigantinnal jött, közülük az egyik ráadásul az ön nevét viselte. Képzelve csak, ez a legényke értett hozzá, hogy pár nap alatt legombolja rólam a Holland Nyugat-indiai Társaság részére azt az adásvételi szerződést, amelyet most ön kér tőlem. Egyébként azt állította, hogy ismeri önt, és üdvözlétét küldi.

A váratlan öröm és büszkeség azzal fenyegette Capriolit, hogy fölébe kerekedik, de uralkodott magán. Nem árulhatta el igazi nevét, ezért nem volt szabad megmondania, hogy az ő vér szerinti fia a fiatal gróf. Ezért csak annyit felelt:

– Örülök, hogy az ügy már el van intézve, felség! Ismerem Fantoroso tengerészhadnagyot.

Szúrós oldalpillantást vetve az elsápadó kabinetminiszterre, még hozzáfűzte:

– Valószínűleg Satanov őexcellenciája előtt sem teljesen ismeretlen.

A cár homlokát ráncolta.

– Hogyhogy?! Satanov ismeri?! – Rámeredt a kis vörös frakkos emberkére. – Miért nem említette ezt nekem?!

– Ó, az ember annyi mindenkit ismer, felség – mentegődött a kegyelmes úr, zavarában kezét dörzsölgetve. – A fiatal grófot egyébként csak futólag ismerem...

– Úgy, csak futólag?... Na, erről még beszélünk, Satanov! – mordult fel a cár zordonan.

– Fantoroso gróf bizonyára már régebben elutazott, felség? – kérdezte Caprioli.

– Ó, igen, nagyon bosszantó, máról holnapra hirtelen eltűnt. Csák tudnám, mit szívott úgy tudóre!

– Szabad megkérdeznem, merre hajózott, felség?

– Messze délre, gróf, többet én sem tudok. Mindenesetre számomra eszközöl bevásárlásokat Itáliában és Görögországban.

Caprioli csodálkozva-vonta fel a szemöldökét.

– Nos, igen. Satanov ötlete volt, hogy erre a bevásárló körútra kérjük meg a fiatal grófit, mintegy ellenszolgáltatásul a kereskedelmi szerződés fejében. Úgy vélem, nem rossz ötlet.

A gróf összeszorította a száját, de nem szólt egy szót sem. Satanov suttymban vigyorgott.

– Egyébként ez a hadnagy egy levelet is hagyott az ön

számára, Satanov őexcellenciája majd átadja önnek – folytatta a cár egy szuszra.

– Egy levelet? A fiatal gróf egy *levelet* hagyott hátra?

Satanov ijedten kapta föl a kezét, de tüstént erőt vett magán, és azt mekegte:

– Hehe, természetesen... hagyott egy levelet Caprioli gróf számára. Még ott fekszik az íróasztalomban... néha, ugyebár, elfelejt az ember ezt-azt, ugye, érti, gróf... a rengeteg hivatali teendő... meg aztán az ember már nem is a legfiatalabb... A levelet majd a hajóra vitetem...

– Hálás volnék, felség, ha ezt a levelet még ma megkaphatnám! – mondta Caprioli, hátat fordítva Satanovnak.

– Hogyne, természetesen, kedves gróf... Satanov azonnal megbíz egy küldöncöt.

Caprioli köszönetképpen meghajolt az uralkodó előtt.

A pokolbeli miniszter a cár mögött csámpázott az ajtóhoz.

– Diaboli! – szólt utána halkán Caprioli.

A vörös frakkos megtorpant, és kérdőleg pislogott fel a grófra.

– Tehát inkognitóban van itt, Diaboli? Elfelejtette, hogyan szolt a megállapodásunk?

Diaboli vigyorgott.

– Hát nem édesmindegy, gróf, hogy Diaboli-e vagy Satanov? Hiszen tudja nagyon jól: az egyik név éppen olyan hamis, mint a másik. És vajon ön nem hamis zászló alatt viortlázik-e?... De én megtartottam az egyezséget, mert *önt* nem zavartam Paramaribo óta!

– Nagy kedvem volna, hogy eláruljam a cárnak, kit is nevezett ki kabinetminiszterének... De meg is teszem, ha még egyszer az utamba kerül! – fenyegetődött Caprioli.

A köpcös kis fickó sunyin vigyorgott.

– Tegyen úgy, ahogyan jónak látja, gróf... Az ördögben ugyan majdnem mindenki hisz, de azt senki nem hiszi, hogy

testi valójában is létezik... még a cár sem...

Mielőtt Caprioli felelhetett volna, Satanov kisurrant az ajtón.

AZ ÖRDÖGI CSEL MEGHIÚSUL

Bámulatos volt megfigyelni, mi minden történt a *Fantommal* a hajógyárban a következő napok során. Caprioli ötlete és Forgács bátyó tervei alapján a fregatt mindinkább megváltoztatta külsejét.

Gerincét széles, a szélein megvasalt szántalppal erősítették meg, amely a kormánylapáttól egészen az orrárbocig futott a tőke felett. A hajó alsó harmadát valamilyen bölcsőszerű alvázal építették körül, amelyet hatalmas, a hajó falától ölnyire elálló tölgyfa dúcok támasztottak alá.

A hajó gerince fölött kétembernyi magasságban, az állványzat mindkét külső oldalán szintén erős szántalpak nyúltak végig. Kissé távolabb egy erős kormányszerkezet feküdt, tíz ölnél hosszabb lapáttal: arra várt, hogy később a fedélzetre emeljék, és úgy volt megalkotva, hogy a voltaképpeni kormánylapát fölé lehetett tolni.

Aki csak látta, hogyan építik át a *Fantomot*, fejét csóválta. Még Caprioli tisztikara és legénysége sem tudta mire vélni mindezt, hiszen mindenki előtt világos volt, hogy ez a hatalmas alváz tetemes ellenállást tanúsít majd a vízzel szemben, és a jég ellenében még nagyobbat...

Egy hét sem telt bele, s a *Fantom* már ismét útra készen horgonyzott a kikötőben. Az új ácsolatból jóformán csak a megerősített hajótőke volt látható. A hajót oldalt körülívelő szántalpak kissé kiemelkedtek ugyan a vízből, de mintegy ötölnyi távolságra a hajófaltól. Nagyon alaposan oda kellett nézni, hogy rájőjjön az ember: a *Fantomhoz* tartoznak.

A búcsúkihallgatáson a cár orosz tábornokká és egyúttal

a legfélelmetesebb híru kozákezred parancsnokává nevezte ki Capriolit. Egy aranysújtásos egyenruhával és egy pompás kozákszablyával is megajándékozta.

Caprioli megköszönte a magas kitüntetést, és további három hordó jamaicai rumot vitetett a kortyondi uralkodó részére.

– Ön tehát a fejébe vette, hogy elvitorlázik, és megnyeri a fogadást? – mondta jóindulatú, de eléggé csúfondáros nevetéssel a cár. – Az egész Európát megkerülő messzi tengeri úton kevés hasznára lesz az új katonai rendfokozat, de mivel már Szentpétervár kikötőjében vagy legkésőbb a Balti-tengeren a jég amúgy is fogva tartja majd önt, ez az új egyenruha talán mégiscsak kivívja önnek az illő tiszteletet...

Caprioli meghajolt.

– Az én köszönetem pedig majd a nyolcvan ágyúm lesz, amelyet a távoli utazás ellenére is mától számítva három héten belül szándékozom Odesszában átadni felséged tenger-nagyának. De vajon ő lesz-e olyan kedves, hogy kifusson a török ellen, ha udvariasan megkérem rá?

A cár nevetve húzta ki íróasztala fiókját, és átnyújtott Capriolinak egy lepecsételt pergament.

– Ezer bocsánat, grófom, azt reméltem, hogy megfelelnek a legfontosabbról – felelte. – Itt a hadiparancs!

Caprioli átvette a pergament, és elolvasta. A parancs az odesszai flotta főparancsnokának szólt, s elrendelte, hogy a két vagy három legjobb orosz hajó ágyúit a Caprioli gróf által hozott lövegekkel helyettesítse, aztán pedig legalább harminc hadihajóból álló flottával támadja meg Konstantinápolyt. Egyébként a gróf majd utasítást ad az új ágyúk kezelésére vonatkozólag.

– Ez megteszi, felség... Néhány hét múlva a szultán még kényelmetlenebbül feszeng majd a bőrében, mint jelenleg – mondta könnyedén.

A cár az ablak felé mutatott.

Odakint hóvihar támadt. Olyan sűrűn kavarogtak a pelyhek, hogy a várost és a kikötőt már látni sem lehetett tőlük.

– Ez már a tél, gróf, az orosz tél! – A cár arcán rosszul titkolt karöröm suhant át. – Adja fel, mert máris elvesztette a fogadást! Rakassa ki gyorsan az ágyúkat!

Caprioli mosolyogva felelte:

– Ha két hét múlva még itt vagyok, akkor feladom... előbb nem!

A gróf most maga is az odakünn dühöngő hóviharra mutatott.

– Ami másoknak akadály volt, felség, az nekem meglehetősen gyakran segítségemre lett.

A cár harsányan nevetett.

– Gróf, ön javíthatatlan. A *Fantomjával* együtt röpülnie kellene, hogy megnyerje ezt a fogadást!

– Ki tudja, felség?...

A cár fejét csóválta ennyi értetlenség és makacsság látán, majd felállt.

Az audiencia véget ért.

Híres kócsagtollas kalpagját kezében tartva, Caprioli elköszönőfélben megkérdezte:

– Vajon Satanov őexcellenciája gyakran elfelejti-e, hogy cárjának a parancsait végrehajtsa, felség?! A fiatal Fantoroso gróf levelét, amelyet felséged kabinetminiszterének már rég át kellett volna nekem küldenie, mind ez ideig nem kaptam kézhez...

A cár fölfortyant.

– Mit mond, gróf?! Még mindig nincs önnél a levél?! Ez már több a soknál! Az orosz cár parancsait nem szokás csak úgy elfelejteni! El kellett küldenem ezt az embert egy rövidebb útra, de mára már hazavárom. No de majd alaposan megmondom neki a magamét, és gondoskodom arról is, hogy személyesen vigye el önnek a levelet...

– Remélem, útban hozzám nem felejtí el felséged paran-

csát – mondta Caprioli olyan mosollyal, amely a cár arcába kergette a vért.

– Mennydörgős mennykő! A történetek után joggal ingerkedik velem, gróf! – morogta foga közt az uralkodó. – De ha ez megtörténne, hamar tudomásomra jut, és akkor könnyen lehetséges, hogy Satanov a... *fejét* felejtí el!

Caprioli meghajolt, és hátrálva elhagyta a termet.

Caprioli csak akkor tudott visszatérni a *Fantomra*, amikor a hóvihár már kidühöngte magát. A büszke fregatt még ott rostokolt a hajógyár előtt, és szelíden ringatózott a zöldesszürke hullámokon. Tiszta kék mennybolt borult a tenger és a messze körös-körül mély hótakaró alatt nyugvó vidék fölé.

Caprioli átadta Peregrinusnak a hadparancsot, és meghagyta neki, hogy gondosan zárja el. Aztán tisztjeivel egyetemben megvizsgálta az új faszerkezeteket, és Forgács bátyóval elmagyaráztatta magának, hogy az öreg hogyan képzei el a működésüket. Később Peregrinus és Habakuk szintén a fedélzetre jöttek; azt remélték, megtudják, hogyan is áll a dolog azzal az óriási bölcsővel, amelyben most a *Fontom* úszik. Legnagyobb sajnálatukra azonban sem ők, sem a tiszték nem hallottak egy árva szót sem, amelyből kiokoskodhattak volna. Forgács bátyó csak célozgatott, és megjegyzései csupán a gróf számára voltak érthetőek.

A hajó tatján Caprioli félkörbe sorakoztatta a tiszteket.

– Uraim! Holnap reggel pontosan hat órákor felszedjük a horgonyt, és elhajózunk. Irány: Stockholm! Remélem, a *Fantom* alaposan felkészült a bizonytalan ideig tartó utazásra, olyan a felszerelése, hogy számol minden eshetőséggel,

és helytáll a harcban is.

A tisztek szalutáltak.

– Stockholm!

Izgatott moraj zszibongott végig a tengerészek sorain. Végre felcsillant előttük néhány szabadnap reménye. Szemük előre ragyogott az örömtől: milyen pompásan szórakoznak majd Svédország fővárosában, felönthetnek majd a garatra az égetően erős pálinkából.

– Köszönöm, uraim!

Caprioli intett Peregrinusnak és Borromäusnak, majd lement velük a fogadókabinba.

A szerezcsen kinyitotta az ajtót... és a következő pillanatban meglepett kiáltással hőkölt vissza.

Peregrinus íróasztala előtt ott állt Satanov, és hebehurgyan kapkodva turkált a papírok közt. Riadtan pillantott fel, rémült kiáltást hallatott, visszasöpörte az iratokat, sebbellobbal belökte a fiókot, és rettegve meredt a grófra meg a fenyegetően mellette álló Habakukra.

Caprioli meg se kérdezte, milyen úton-módon settenkedett észrevétlenül a hajóra; az ördög olyan, mint a levegő, amelyet belélegzünk.

– No lám, Diaboli őexcellenciája... azaz ezer bocsánat: természetesen Satanovot akartam mondani! Ön aztán csakugyan szívesen hajókázik hamis lobogó alatt! – köszöntötte a meglepett uraságot.

– Hja, a cár-udvarában csak nem foroghat az ember afféle idegen hangzású névvel, egyébként ez is elég ahhoz, hogy az *ördögre* emlékeztesse – nyögdecsejt Diaboli igyekezetében, hogy tréfával vágja ki magát szorult helyzetéből. – Nekem is van diplomáciai feladatom, és uralkodóm e célból adta nekem a „Satanov” nevet, ahogyan önnek az ön uralkodója a „Caprioli” nevet adta...

A gróf ügyet sem vetett a semmitmondó kifogásra, és Peregrinus íróasztalára mutatott.

– Nem gondolom, hogy ott találja meg excellenciád a levelet – mondta ijesztően barátságos hangon.

– Micsoda levelet? – habogta rekedten Satanov.

– Nos, Fantoroso hadnagy levelét. Valószínűleg elhánnya valamerre, különben már biztosan réges-rég elküldte volna nekem, ahogy azt a cár megparancsolta.

– Vagy úgy, azt a levelet! – Diaboli bosszúsán biccentett. – Valóban, gróf... az a levél elkallódott...

Arcátlanul vigyorgott.

– És *itt* keresi?!

– Hát tudhatom én, hogy ön más úton-módon már réges-rég nem jutott-e hozzá? – nyelvelt vissza Diaboli. – Végül is enyém a felelősség!

A rusnya fráter hangjának olyan szemtelen zöngéje volt, hogy Habakuk fenyegetőleg fölemelte mindkét öklét.

– Valóban öné a felelősség – felelte nyugodtan Caprioli –, és éppen ezért adja most ide a levelet.

– Mondtam már önnek, hogy nincs meg a levél, elsuvad valahol! – rikácsolta Diaboli.

– Kár!!! – Caprioli mutatójja körül forgatta aranyláncan függő Theophrasztosz-rendjelét. – Úgy látom, Habakuknak megint két pisztollyal kell önt kezelésbe vennie... Emlékszik-e?! De ezúttal nem veszem ki a tűzkövet a pisztoly kasából.

– Ez zsarolás, gróf! – prüszkölt Diaboli.

– Lehet – mondta kedélyesen Caprioli. – De olykor a sikkasztást is csupán némi jogtalan gyúrással-dömöcköléssel gyógyíthatjuk meg. Eléggé óvatlan volt, amiért hagyta, hogy emberi alakban csípjük nyakon, Diaboli. Következésképpen úgy bánhatok önnel, mint egy közönséges tolvajjal, mindaddig, amíg elő nem teremti a levelet!

Habakuk szemét forgatta. Az üvegszekrényből kivett két

hatalmas arab pisztolyt, és az ördögi excellenciás mögé lépett.

– Ne nyúljon hozzám! – nyekeregte Diaboli rémulten. Kapkodva előkotorászott frakkjának belső zsebéből egy lepecsételt írást, és tétován forgatta a kezében.

– Csak a cár hadparancsáért adom cserébe a levelet – makogta.

Caprioli felkacagott.

– Ó, hát a *parancsot* kereste!

– Úgysem ér az önnek semmit, hiszen maholnap itt fagy be hajóستul, és tavaszig fogva tartja a jég! – sziszegte Diaboli.

– Ha mit sem ér nekem a hadparancs, és ha nem hagyhatom el a kikötőt, amint ön véli, akkor miért keveredik ekkora veszélybe, csak hogy kézbe kaparinthassa a parancsot? Úgy képzeli talán, ha mégiscsak sikerülne idejében Odesszába érnem, akkor a cár megkapja az ágyúimat, ön meg kap egy rendjelet, én azonban ingyen vittem a lövegeket a Fekete-tenger partjára...

Úgy látszik, Habakuk meghült. Hápogva szívta be a levegőt, egy egész óceányi levegőt... hatalmas mellkasa szétpattanással fenyegetett. Aztán tüszentett egyet. Száján akkora tájfun tört elő, hogy kitépte a levelet Diaboli kezéből, és keresztülsodorta a kabinon, éppen Peregrinus lába elé.

Az öreg komornyik, felvette a levelet, és átnyújtotta a gráfnak.

Caprioli gondosan megnézte.

– Még csak fel sem bontotta, Diaboli?! – álmélkodott.

A cár ördögi minisztere utálattal biggyesztette a száját.

– Várnom kellett volna, míg a pecsét magától letörik...

Van ott két jel az ön címerében...

– Ó, az ötágú csillagot meg a boszorkányszöveget gondolja, közepén a kereszttel?! Hát ezúttal megint balszerencsével járt, Diaboli!

Caprioli elégedetten pödörgette bajuszkáját.

– A levelet megkapta... Adja most ide a hadparancsot! – sürgette házsártosan Diaboli.

A gróf csak mulatott rajta, ajkát csücsörítette.

– Amit én adok, az nem több, mint félpercnyi idő, hogy eltűnjék, különben sor kerül a pisztolyokra!

– Árulást követ el a cár ellen! – vartyogta Diaboli. – ön Stockholmot rendelte el irányként, és ki akarja szolgáltatni ágyúit a svédeknek!

– Pszt! Semmi izgalom, excellenciás uram! – csillapította Caprioli. – A svédek aligha egyeznének bele, hogy a cár hadparancsával bárki is rájuk tukmáljon egy törökellenes háborút. Talán csak néhány hordócska pálinkát akarok venni ott a szultán számára... de hiszen ön jósolta meg nekem, hogy már nem hagyhatom el a kikötőt!

Diaboli hangja megbicsaklott:

– A szultán nem iszik snapszot...

Habakuk megragadta a pisztolyokat, nagy csattogtatással fölhúzta a kakast.

A vörös frakkos excellenciás ijedten ugrott félre.

– Lejárt az idő! – figyelmeztette Caprioli nyugalmasan.

Diaboli szája borzalmas átkot sziszegett, halvány villámfény lobbant fel és... sssss... a fickó eltűnt.

– Az ördög sohasem tanul meg tisztességesen viselkedni – sóhajtotta Caprioli. – Habakuk, engedj be friss levegőt a szobába!

A szerencsen minden porcikáját átjárta az ijedelem. Rogyadozó térdel vonszolta magát az ablakhoz.

– Tulajdonképpen hova is rejtetted el azt a hadparancsot? – kérdezte Caprioli komornyikjától.

Az öreg hamiskásan mosolygott, és a mellényzsebére mutatott.

– Ide, gróf úr... a tárcámból csak nem tudja elcsenni a sátán!

ÚJ IRÁNY: ODESSZA!

Huszonegy órával később a *Fantom* már a Balti-tenger hullámain szántotta. A gróf Bull kapitány mellett állt a parancsnoki hídon, és feszülten balra figyelt.

Ragyogó kék égbolt borult a tenger fölé.

Az éjszaka folyamán megfordult a szél, most egyenesen észak felől fújt, úgy dagasztotta a vitorlákat, hogy majd megrepedtek, és frissen orgonált a kötélzet közt. A közeli part embermagas, napfénytől vakító hótakaró alatt feküdt. A zöldesfekete hullámokon apró jégtáblák ringatództak.

– Már Narwa magasságában vagyunk, nemde, kapitány?
– kérdezte Caprioli.

– Nem lehetünk messze tőle, gróf úr. Jó darab utat megtettünk, ámbár a *Fantom* most inkább hasonlít hintaszékhez, mint hajóhoz – dörmögte zúzmarás szakállába a kapitány.

Bagótpök vastag egyujjas prémkesztyűvel a kezén átkulcsolva tartotta a kormánykereket; szipákolt-szüttyögött, majd letörölt orra hegyéről egy csöppecskét, és megszólalt:

– Elöl balra egy templomtorony bukkan fel a hóból... lehet, hogy ez már Narwa...

Hangja érdesen zörgött a hidegtől.

Caprioli kis időre fölemelte messzelátóját.

– Narwa! – állapította meg. – Kapitány! Új irány: erősen dél-délnyugat!

– Szűzanyám segíts! – rebkent föl egy ijedt fohász Bull szakállából. – Gróf úr partra akarja futtatni a *Fantomot*!

– Kapitány! Irány: dél-délnyugat!... Odessza!

Ś Caprioli hangja úgy süvített, mint egy kardcsapás.

Bull kapitány kétségbeesetten kapta föl mindkét kezét, szeme előtt libgett már a halál. Mégis belebömbölte a szócsöbe:

– Új irány: dél-délnyugat!

Bagótpök, mint egy megszállott, hatalmasat tekert a kormánykeréken. A matrózok nekiestek az árbocrögzítőknek, tépték-cibálták a köteleket.

A *Fantom* félrekanyarodott. A rideg északi szélvész belekapaszkodott vitorláiba, és a hajó magas orrfodrokat hasítva rohant a part felé.

Jobb felől éles kiáltás hallatszott:

– A tengeri lovak, gróf úr!

Míg a *Fantom* Szentpétervár kikötőjében vesztegelt, a csodálatos állatok kinn maradtak a tengeren; mivel a sarkkör volt a hazájuk, remekül érezték magukat a jéghideg vízben.

Szíriusz és Stella tündöklő vízcseppek zuhatagában termett fönn a fedélzeten, s mintha csak tudnák, hogy most senki nem ér rá velük foglalkozni, eltűntek a fedélzet alatti tágas istállójukban.

Most, hogy a *Fantom* teljes széllal vitorlázott, a matrózok is rájöttek, hogy mi történt. Dermedten meredtek a part-ra.

Hó... Ameddig csak a szem ellát, semmi más, csak hó. A vízen csillámló fekete-zöld-fehér hullámok kavarogtak a *Fantom* előtt, feltornyosultak, habujjaikkal az ég felé markoltak, majd mennydörögve törtek tajtékká a parton. A növekvő dagállal habnyelvek lövelltek mind messzebb és messzebb, át a fövényen, egészen a hóhatárig, és egyre nagyobb öblöket nyaldostak a fehér falba.

Jajveszékelés csapott fel a fedélzetről:

– Segítség!... Végünk van!

Caprioli megnyugtatólag emelte föl a kezét. A hullámtörés robajánál is erősebben zendült hangja a szócsövön át:

– Nyugalom, emberek... Nyugalom! Átvitorlázunk a havon. Ezért építettük át a *Fantomot*... *Fogódkodj!*

A gróf magabiztossága visszaadta a tengerészek nyugalmát és bátorságát. Megragadták a köteleket, korlátokat,

minden erejükkel beléjük kapaszkodtak, és meredten néztek a gyorsan közeledő hullámtörés elébe.

– Most!

A *Fantom* átszelt egy magasra feltornyosuló hullámot... a vízhegy összeomlott a hajó orra fölött, és jeges áradat borította el a fedélzetet.

Szelíd lökés... finom csikorgás rezgett végig a hajón... és a sziporkázva szétporlódo záporból úgy bukkant elő a *Fantom*, akár egy őskori szörnyeteg. Középső szántalpa puhán csusszant át a homokon, hófelhők porzottak fel egészen az árbocok csúcsáig, azután, mint valami fehér felhő, nyílsebesen száguldott végig a síkság tündöklő végtelenjén, a látóhatár felé.

Percekig tartott, mire a matrózok felfogták ezt a csodálatos dolgot: óriási hajójuk lélegzetelállító sebességgel vitorlázik át a téli tájon.

Harsogó ujjongás zúgott a parancsnoki híd felé. Caprioli köszönetképpen háromszögletű kalpagjához emelte a kezét.

Bull mindedig rémulten visszafojtott lélegzete ködfelhő gyanánt gomolygott elő a szakállából.

– Hiszen én rögtön tudtam! – dörmögte megilletődve.

– Én is ám! – krákogta Bagótpök. – És ami a legszebb, ugyanúgy engedelmeskedik a kormánynak, akárcsak a tengeren, gróf úr!

– Ennek ellenére vigyáznunk kell, kormányos! – felelte Caprioli. Odafordult Bullhoz. – Kapitány, rendelje el, hogy az új, hosszú lapátos hókormányt tolják a kormánylapát fölé.

Bull fölemelte a szócsövet.

A manőver, amelyet már a hajógyárban begyakoroltak, pillanatokon belül sikerült.

Bagótpök próbaképpen megforgatta a kormánykereket. A *Fantom* azonnal balra hajlott, és széles ívű, elegáns görbét rajzolt a hóba. A kormánykerék perdült egyet, és a fregatt engedelmesen visszakanyarodott a régi irányba.

– Amint látja, kormányos, körülvitorlázhatja a házakat és az erdőket, akárcsak a zátonyokat és a szigeteket a tengeren – mondta Caprioli. Majd Bullhoz fordult. – Ma teliholdunk van, kapitány. Ameddig ilyen jók a látási viszonyok, éjjel is vitorlázunk, egyébként horgonyt vetünk. Hiszen semmi sem változott, csak éppen annyi, hogy vihar idején nincsenek hullámok, cápák helyett pedig farkasokra számíthatunk. Ha elszundikálunk, és nem örködünk éberen, feljöhetnek a hajóra is!

Röviden elköszönt, lement a fedélzetre, és eltűnt a lejáróban, ahonnan a lépcső továbbvezetett a lakosztályához.

LARISSA!...

A fogadókabinban Habakuk felesége, a fekete Baba várt Capriolira.

A természetes asszonyosság végeláthatatlan pukedlizés és zavart vihogás közepette kibökte:

– Én többet egyedül nem tudja készen lenni főzéssel és a rengeteg mosással tiszt urak számára, gróf úr. Én Szentpétervár fiatal leánya fogad... nekem segítse, amikor vagyom fáradt...

Caprioliban azonnal felébredt a gyanú, hogy Diaboli valamiféle női kémét csempészett a hajóra.

– Orosz nő? – kérdezte homlokát ráncolva.

– Nix orosz nő, szép leányzó, nagyon szép leányzó, gróf úr! – bizonygatta Baba. Kuncogott, mindkét kezét szája elé kapta, és lehajtotta a fejét.

Capriolot most már bosszantotta Baba együgyű fontoskodása.

– Tudni akarom, orosz nő-e!

– Én már mondani, nem, gróf úr! Leánya beszélni spanyol, holland és angol meg német és...

– Most már elég! – förmedt rá Caprioli. – Hogy tudtad a lányt a hajóra csempészni?

– Ó, én nem csempész, gróf úr! Mindenki segítse, hogy gróf úr nix észrevenni. Minden tiszt és matróz örülje, hogy... hogy Babának van segítség ilyen szép leányzó – tette hozzá halkán.

– Úgy, szóval mindenki segített!

A gróf Diabolinak valamilyen szörnyű gazságára gyanakodott.

– Hozd azonnal hozzám azt a lányt! – parancsolta.

Mély bók, és suhogó rokolyákkal, állandóan kuncogva magában, Baba elvitorlázott.

Capriolinak nem kellett sokáig várakoznia. Bosszús szabadjára meghatározhatatlan női lény osont be az ajtón; papagájszínű ruhája korábban föltehetőleg egy óriás néemberé lehetett. Fejkendőjét homlokára húzta. Az asszonyosság – vagy leány volt? – szemét szemérmesen lesütve, félénk léptekkel tipegett közelebb, keble alatt összekulcsolt kézzel.

– Hogy kerülsz ide?! – kérdezte szigorúan Caprioli oroszul. Magában mosolyognia kellett a lány tarkabarka maskaráján.

– Semmit érteni, gróf úr – hangzott a szégyenlős felelet.

Caprioli angolul ismételte meg a kérdést. A lány hollandul felelt:

– Előbb egy hajóval, azután egy csónakkal...

– Hogy nem röpiél, azt úgyis tudom. Ki hozott a hajóra?

– Baba. De mindnyájan örültek, hogy megint itt vagyok... és mindnyájan segítettek...

– Hogy *megint* itt vagy?...

Caprioli felugrott.

Ez a hang! Hol is hallotta már ezt a hangot?!

– Vedd le a fejkendődet, és nézz rám! – parancsolta.

Kecses ujjacskák oldozták ki a csomót. Két sugárzóan

sötét szem nézett a grófra.

– Larissa!

Ez majdnem úgy hangzott, mint egy kiáltás. Caprioli döbbenetében megragadta a szék támláját.

– Ugye, nem is álmodtad, hogy itt, látsz viszont, Cyps bácsi?

Caprioli szóltanul kitarta karját, Larissa a keblére röpült, és hevesen átölelte a nyakát.

Az ölelés sokáig tartott, de aztán Caprioli erélyesen egy karosszékbe ültette keresztlányát, és így szólt hozzá:

– Most tegyünk félre minden tréfát. Larissa, a dolog komolyabb, mintsem gondolnád. De hát hogyan kerülsz ide?

Caprioli váratlan szigorától megszeppenve a lány mesélni kezdte:

– Még látni lehetett a *Fantomot* Paramaribóból való elutazásod után, amikor eljegyeztem magam Bilggel, majdnem titokban. Csak apám tudott róla, és ő beleegyezett...

Caprioli fejét ingatta, és Bilg levelére gondolt, amely a zsebében lapult.

– Szép kis dolgok történnek a hátam mögött! – szakította félbe a lány elbeszélését olyan komolysággal, amely mögé csak nagy nehezen tudta elrejteni örömét. – Engem persze senkinek sem illik megkérdeznie!

Larissa most már ismét nevetett.

– Várd ki a végét, Cyps bácsi! Néhány nappal elutazásod után rakomány érkezett a három brigantin részére: berakodtak, és Bilg elhajózott velük Szentpétervárra. Nekem nem volt szabad vele utaznom. Bilg feltétlenül tehozzád igyekezett, engedélyedet akarta kérni, hogy aztán később feleségül vehessen engem. Elhatároztuk, rábeszélünk téged, hogy jöjj vele Amszterdamba. Onnan pedig mindannyian Fantoroso várába utaztunk volna együtt, hogy megünnepeljük eljegyzésünket... ha te is beleegyezel...

Ahogy már korábban elhatározták, apám egy héttel

Bilg elutazása után sürgős üzleti ügyekben Amszterdamba hajózott. Ez alkalommal vele mehettem. És képzeld el, Bellának csikaja született. Amikor tengerre szálltunk, kicsinyével együtt beleugrott a tengerbe, és egész utunkon elkísért. Utazásunk nagyon gyors volt, és négy hét múlva már célhoz is értünk. Azt ugyan nem várhattam, hogy Bilget máris Amszterdamban találom, de a Társaság sok hajójának egyikevel legalább egy üzenetet mégiscsak küldhetett volna nekem. Nem aggódtam. Továbbutaztam volna Szentpétervárra, de apámat üzleti ügyei Hollandiában marasztották.

Caprioli csodálkozva csóválta a fejét.

– És mégis itt vagy?

– Hála istennek, Cyps bácsi! De aztán eléggé különösen alakult minden... Hadd meséljem tovább. Mivel nap nap után hiába vártam üzenetre, titokban olyan fiúruhákat szereztem, amelyeneket a fiatal tengerészek hordanak, és minden reggel kilopódtam a kikötőbe. Alig vetett horgonyt egy-egy keletről jövő hajó, máris kikérdeztem a matrózokat Bilgről és a három brigantinről. De senki sem tudott róla semmit.

Egy szép napon meglestem két matrózt, akiknek a hajója éppen Dél-Amerikából jött. Három brigantinről meséltek, amelyekkel Funchal kikötőjében találkoztak, és amelyek útban voltak Afrika felé, hogy elefántcsontot vegyenek. Állításuk szerint a brigantinok voltaképpen erősen fölfegyverzett kalózhajók voltak, csak épp a Holland Nyugat-indiai Társaság zászlaja alatt hajóztak. Rögtön sejtettem, hogy Bilg brigantinjaival találkoztak, amelyeket Opzoom sorhajókapitány vezetett. Amikor aztán még a hajók nevét is elárulták, nem volt már több kétségem, de úgy megzavarodtam, hogy bizony nem tudtam, mire véljem mindezt. Bilg Funchalból, útban Afrika felé?! Miért nem vitorlázott Szentpétervárra, mint ahogyan megbeszéltük?! Cserbenhagyott volna?! Nem tudtam elhinni!

Egyszerre csak észrevett a két matróz egyike, egy behe-mót, tenyeres-talpas fickó, és megpróbált fülön csípni. „Gye-re csak ide, kis komám! – kiáltotta. – Ilyen hajósínast kere-sünk már régen, mint amilyen te vagy!” Kisiklottam a keze közül. A másik matróz, aki folyton csak háttal fordult felém, odakiáltotta a cimborájának: „Nyomd kupán! Ezt csak erő-szakkal cipelhetjük magunkkal!” Amikor aztán az a nagy darab lakli ismét rám emelte a mancsát, olyan hevesen bele-rohantam fejvel a hasába, hogy összetottyant, mint egy ned-ves mosogatórongy. Én meg elszaladtam...

– Könyelműségedért tulajdonképpen jókora verést ér-demelnél – vágott közbe komolyan Caprioli. Habakukkal megtömetett magának egy holland cseréppipát, aztán elgon-dolkozott, és olyan mosollyal, amely megzavarta Larissát, így szólt:

– Sose hittem volna, hogy Bilg varázsolni is tud. De amennyiben nem tud, és ez idő tájt már útnak indult Afrika felé, akkor nem is volt sohasem Szentpétervárot...

– De mégis volt ott! – bizonykodott Larissa.

– És honnan tudod ezt ilyen pontosan?

– A történetnek még nincs vége, Cyps bácsi! – felelte a lány. – A rákövetkező éjjel álmomban még egyszer átéltem az egész kalandot... és csak akkor lett ismerős nekem annak az alacsony matróznak a hangja, aki odakiáltotta cimborájá-nak, hogy húzzon egyet a fejemre. Úgy rémlett, Diaboli hangja volt...

Caprioli vastag füstfelhőt fúj a levegőbe.

– No nézd csak, tehát Diaboli! És hogy volt aztán to-vább?

– Diaboli hangja nem akart kimenni a fejemből – folytat-ta beszámolóját Larissa. – Hogy Bilg Paramaribóban lekésett a te indulásodról, szintén ennek a pokolbéli fráternek a bü-ne... ezt később még el kell mesélnem neked... Mennél to-vább töprengtem, annál kevésbé tudtam elhinni, hogy Bilg

faképnél hagyott volna. A két matróz, akik közül az egyik kétségkívül Diaboli volt, vagy hazug mesét adott elő, hogy engem félrevezessen, vagy Bilget útközben rászedték, és erre megváltoztatta útirányát...

A következő napon találkoztam a városban régi barátommal, Olsen kapitánnyal. Hajója a kikötőben horgonyzott, paliszanderfát rakodott éppen az orosz cár számára: másnap kellett volna kifutnia Szentpétervár felé. Kétségbeesésemben éjjel titokban felsurrantam a hajóra, és csak akkor jöttem elő, amikor már Cuxhaven magasságában jártunk, és Olsen nem küldhetett többé haza...

– És apádra egyáltalán nem is gondoltál? – korholta Caprioli.

– Persze hogy gondoltam rá – mentegetődzött Larissa. – Hagytam neki egy levelet azzal az üzenettel, hogy Olsen kapitány hajóján útban vagyok hozzád meg Bilghez, és vele együtt azonnal hazatérek...

– Helyes. És hogyan is volt aztán Szentpétervárot?

– Olsen kapitánynak nem volt nehéz megállapítania, hogy Bilg ismét elvitorlázott. Megtudta azt is, hogy a te *Fantomod* a hajógyárban van, tehát te sem lehetsz messze. Bull kapitány elmondta neki: a *Fantomot* megerősítik, hogy ellenálljon a Balti-tenger jegének, így tehát egyszerűen felosontam titokban a *Fantomra*, mert veled mégiscsak szívesebben utazom vissza Amszterdamba...

– Úgy, úgy... tehát ezt főzted ki magadnak – mondta Caprioli olyan komoran, amilyenek Larissa még sohasem látta. – De mesélj tovább!

– Tulajdonképpen már mindent meggyóntam – folytatta Larissa. – Azaz: *majdnem* mindent. A *Fantom* fedélzetére hozattam magamat, és tüstént elbújtam a tatfelépítmény lakosztályában, ahol már akkor is laktam, amikor veled Amszterdamból Paramaribóba utaztunk. A *Fantom* minden emberre segített. Rettenetesen örültek, hogy megint itt vagyok,

leginkább azonban Baba, Habakuk és Peregrinus barátom. Valamennyien szentül megfogadták, hogy hallgatni fognak, mert meg akartak velem lepni téged...

Caprioli fejét csóválta.

– Tulajdonképpen most szigorú büntetőeljárást kellene indítanom ellenük – mondta megjátszott komolysággal –, de hibáztathatom-e embereimet, ha te, te kis boszorkány, az ujjaid köré csavartad őket? Téged kellene dutyiba záratnom! – És ferde pillantást vetve a lány öltözetére, így folytatta: – Tulajdonképpen honnan szerezted ezeket a förtelmes ruhákat?

Csengő kacagás volt a felelet. Larissa végignézett magán, és mulatságos zavarral lesimította kötényét.

– Ó, ezeket Baba adta kölcsön, hogy ne ismerj meg azonnal, ha véletlenül időnek előtte találkozánk.

– Hm!

Caprioli felállt, és kezét hátratéve, hosszú léptekkel mérte végig a helyiséget. Larissa csodálkozva nézett rá. A gróf hirtelen megállt előtte, és így szólt:

– A meglepetés sikerült. Túlságosan is. De most mit tegyünk? Hiszen láttad, hogy elhagytuk a tengert, és ezentúl a szárazföldön vitorlázunk . . .

– Ó, Cyps bácsi! – kiáltotta Larissa. – Ez csodálatos, olyan csodálatos, hogy szinte el sem tudja hinni az ember. A hajón mindenki el van ragadtatva!

– És te? El vagy-e te is ragadtatva, ha Bilgre és apádra gondolsz?

– Természetesen, Cyps bácsi! Hiszen ha a szárazföldön át vitorlázunk, sokkal hamarabb vagyunk Amszterdamban, mert akkor az út sok mérfölddel rövidebb...

– Tehát még senki sem mondta meg neked, hogy Odeszszába vitorlázunk?

– Odesszába?!... Az isten szerelmére, Cyps bácsi, erről semmit sem tudok! Hát így hogyan jussak el Bilghez? És mit

mond majd édesapám?

Larissa kétségbeesetten tördelte a kezét.

– Ezt korábban kellett volna meggondolnod, kedvesem – felelte komolyan Caprioli. – Hiszen nemcsak szívünk van, hanem eszünk is. De nyugodj meg. Mindent megteszek, ami erőmtől telik, hogy ezt az utazást mennél hamarabb magunk mögött tudjuk...

Töprengve dörzsölgette állát, aztán megkérdezte:

– Tehát csak azért tetted meg a messzi utat Szentpétervárra, és azért lopózkodtál föl a *Fantomra*, hogy Bilget viszontlássad?

– Természetesen! Viszont akartam látni Bilget, és aztán mindkettőtökkel Amszterdamba akartam hajózni...

Caprioli sóhajtott...

– Hiszek neked, Larissa – felelte halkán. – De olvasd csak el ezt a furcsa levelet... Bilg írta. Diabolitól szedtem el!

Kivette zsebéből Bilg levelét, és odanyújtotta Larissának. A lány tágra nyílt szemmel olvasta:

Hőn szeretett Apámuram!

Örömem nem ismer határt, amióta tudom, hogy életben van. De éppen olyan határtalan a boldogtalanságom is. Vajmi keveset tudok csak elmondani mindabból, ami a szívemet nyomja, mert el kell mennem innen, mégpedig gyorsan. A kapitányok már várják a parancsot, hogy fölszedjék a horgonyt. Paramaribóban eljegyeztem magam Larissával. Azután ön után indultam, hogy Szentpétervárott beleegyezését kérjem eljegyzésünkhöz. Diaboli őexcellenciája, aki a cár kabinetminisztere lett, bizalmasan közölte velem, hogy Ön útközben új rendelkezést kapott a cártól, és hogy ezért Franciaországba hajózott. Természetesen nem hittem neki. Tegnap a véletlen kezemre játszott egy levelet, egy szerelmes levelet, amelyet Larissa írt De Paukaully márkinak, aki itt a cár szolgálatában áll. Szerelme bizonyítékául egy hajfűrtöt

is küldött neki. Ha a márki ez idő szerint a cár ügyeinek intézése miatt nem Moszkvában tartózkodna éppen, nem menekülhetett volna kardom vagy pisztolyom elől: vagy ő, vagy én – egyikünk a porondon maradt volna. Mivel itt csak árulás és álnokság vesz körül, kétségbeesésemben elfogadtam a cár ajánlatát, hogy számára Itáliában és Görögországban bevásárlásokat eszközöljek. Néhány perc múlva három brigantinunkkal elhagyom Szentpétervárt. Bármennyire is vágyik rá a szívem, hogy viszontlássam önt, nem bírok Amszterdamba menni. Soha többé nem akarok találkozni a hűtlen Larissával. Bocsássa meg, kedves Apámuram, hogy nem tudok várni önre – fájdalmam világgá kerget. Isten óvja önt, és irányítsa úgy utamat, hogy valahol a világban még találkozzunk.

Változatlan szeretettel maradok

engedelmes fia, Maximilian, akit Bilgnek hívnak

Utóirat: nem visz rá a lelkem, hogy eldobjam Larissa hajfürtjét. De mert nem nekem szánták, magamnál sem tartatom. Mellékelem ehhez a levelemhez.

Larissa leengedte kezéből az írást, és könnyben ázó szemmel pillantott fel.

– Cyps bácsi, hogyan kételkedhet ő énbenem?! – zokogta.

– Ez hát a bizonyítéka Bilghez való hűségednek? – kérdezte Caprioli. Kivette a hajfürtöt levéltárcájából, és letette Larissa elé az asztalra.

A lány fogta a hajfürtöt, és sokáig figyelmesen szemlélte.

– Ugyanolyan, mint amelyet Bilgnek ajándékoztam, a ka-ló-zok szigetén átélt kalandunk után! – mondta azután. – Fel-

ismerem, mert a vállkendőm rojtjából való zöld selyemszálal tekertem körül. Egyedül csak Bilg kapott eddig hajfűrtöt éntőlem! De hogy minden csalódása ellenére sem tudta eldobni!...

– És De Paukaully márki?

– Lehet, hogy létezik ilyen csodabogár, Cyps bácsi, de mindeddig az óráig még a nevét sem hallottam. A levél, amelyet állítólag én írtam, hamisítvány!

Caprioli hitt neki.

– De a hajfűrt? – kérdezte.

– Ó, Cyps bácsi, azt a tincset Bilg a keblén hordta, egy kis medalionban, amelyet én ajándékoztam neki. Talán elvesztette...

Caprioli elgondolkozva bólintott. Aztán hirtelen felugrott, és ökölbe szorította a kezét.

– A levél csak Diaboli hamisítványa lehet, a hajfűrtöt pedig megkaparintotta valahogy! – csattant fel haragosan. – Mindketten, Bilg is meg én is hagytuk, hogy Diaboli rászedjen bennünket! Alapjában véve ennek a bitangnak az ötlete volt, hogy a cárt megnyerjem újfajta ágyúimmal diplomáciai feladatom számára. Én kapva kaptam a gondolatot, és ezért két értékes hónapot vesztegettem el Angliában. A cárt ugyan megnyertem, de elszalasztottam Bilget. Bilg kételkedett hűségemben, és világgá ment ahelyett, hogy a te szemedből szerzett volna bizonyosságot magának. Csak te álltál ellen igazán a gonosznak!

– Miért ér hát éppen *engem* ilyen súlyos büntetés? – zokogta Larissa.

– Mindannyian egymás sorsa vagyunk, ez már az ember végzete – vigasztalta Caprioli a lányt. – De majd meglátod, hogy a mi szeretetünk Bilg iránt semmivé fogja tenni Diaboli gazságait... Most azonban legyünk megint vidámak, hogy helyt tudjunk állni az utazás minden veszélyével szemben...

Larissa karját Caprioli nyaka köré fonta, és megcsókolta keresztapját. A régi, rendíthetetlen bizalmával hitt híres-nevezetes bácsikájában.

FARKASOK S EGY MESTERLÖVÉS

– Mi történjék az új tábornoki egyenruhával, gróf úr? – kérdezte Peregrinus. – Beledughatom egy útiládába, vagy akasszam be a szekrénybe a szolgálati ruhákkal együtt?

– Úgy tedd el, hogy mindig kéznél legyen – parancsolta Caprioli.

– Tábornoki egyenruha? Hát te tábornok is vagy, Cyps bácsi?

Larissa orrocskája az ámulattól és a kíváncsiságtól egészen fehér lett.

– Alkalomadtán egyszer tábornokká is lehet az ember – mondta Caprioli félig bosszúsan, félig vidáman. A cárnak éppen ez az ötlete támadt, és bumm, már tábornok is voltam, méghozzá a legeslegvadabb kozákezred parancsnoka...

Larissa örömeben tapsikolt.

– Remek, Cyps bácsi, és olyan mulatságos!

Caprioli homlokát ráncolta.

– Mi abban a mulatságos, hogy tábornok vagyok?

– Ó, éppenséggel csak elképzelttem, hogyan festesz majd a többi generális között... Az ember nem vezethet át egy egész folyamat az ereszcatornán!

– Hogy neked micsoda hasonlataid vannak!

Caprioli most már igazán mérges lett, de Larissa nem tárgított.

– Felpróbáltad már az egyenruhát, Cyps bácsi?

Larissa remegett a kíváncsiságtól.

– Hogy felpróbáltam-e? Nem, arra még nem is gondoltam. Hiszen csak a minap kaptam, – mentetetődött

Caprioli.

– Akkor vedd hát fel végre az egyenruhádat, kérlek. Ti férfiak igazán olyan élehetetlenek vagytok!...

– Tulajdonképpen igazad van—morfondírozott Caprioli.

– Peregrinus!

– Kérem, gróf úr!

A komornyik aprózó, öreges léptekkel visszajött.

– Készítsd ki a kozákuniformisomat meg a régi bőrnadrágomat is, ez lesz majd rajtam az úton. A kozákdolmány úgyis olyan hosszú, hogy az ember nadrágja ki sem látszik alóla...

Peregrinus sietve csoszogott át a szomszédos öltözőfülkébe.

Caprioli követte.

– Várj, kérlek, egy pillanatig, tüstént itt vagyok megint – kérte Larissát.

A gróf kiszáratva vissza is tért. Micsoda félelmetes idegen!

Larissa tátott szájjal, ámuló és egyben rémült szemmel meredt rá, majd összecsapta kezét, és egy karosszékbe hanyatlott.

Caprioli magas, csáléra csapott prémkucsuját csaknem a kabin tetejét böködte. Hosszú fürtön-fürt parókáját, amely Oroszországban még ismeretlen volt, letette. Nehéz selyemszőrökkel paszomátozott dolmányán sűrűn sorjázta az aranyszíjakat, s a dolmány leért majdnem a lovaglósizma fél száráig. Elöl, keresztbe dugva az öv alatt, széles, görbe kozákzabalyát viselt, és mindkét oldalán nehéz lovassági pisztolyokat.

Larissa lassan magához tért.

– Fenséges! – sikkantotta. – Fenséges vagy, Cyps bácsi, szinte ijesztően nagyszerű!

Nem folytathatta, ököllel döngötte az ajtón, és rá mindjárt Bull dugta be busa fejét az ajtórésen. Fújtatott az izga-

lomtól, mint a víziló, amikor felbukkan a Nílusból.

Egy orosz generális!

A nem várt látványtól elakadt a szava. Csak akkor ismer-
te fel a grófot, amikor Caprioli levette a prémkucsmát, és
Peregrinus hamiskás mosollyal gazdája fejére illesztette a
hosszú fürtön-fürt vendéghaját.

– Engedelmet, kegyelmes uram! – lihegte a kapitány. –
Alkonyodik, és alig látjuk már a terepet. Orkán közeledik!

– Azonnal vonjátok be a vitorlákat, és vessétek ki a hor-
gonyokat! – parancsolta Caprioli.

Bull kapitány elimbolygott.

Caprioli egy székre dobta parókáját, és fejébe nyomta a
kucsmát.

– Baj lesz, Cyps bácsi? – kérdezte Larissa.

– Baj csak akkor lesz, ha az ember elveszti a fejét: ezt te
éppen olyan jól tudod, mint én! – felelte Caprioli nagy lelki
nyugalommal. – Mindenesetre a *Fantom* az első hajó,
amelynek szárazföldön kell átvészelnie egy vihart. Hát majd
meglátjuk, hogyan áll helyt magáért...

Caprioli a fedélzetre lépett, és látta, hogy a vitorlákat
már bevonták. A horgonyok hosszú láncokon himbálódtak
a fregatt mögött a porzó hóban.

Az orkán hírnökeiként füttyölve és vonítva süvöltő szelek
zúdultak alá az immár éjfékete égből, s az árbocokat a hajó-
orr felé hajlították. A *Fantom* sebessége mégis észrevehető-
en csökkent.

Forgács bátyó gyanakodva mérte végig Capriolit. Alak-
járól ugyan felismerte a grófot, az idegen egyenruha láttán
azonban úgy megzavarodott, hogy torkában rekedt a szó.

– *Most...?* – kérdezte. De inkább csak az ajka mozgott.

– *Most!* – ordította Caprioli.

70

Forgács bátyó eltűnt embereivel a fedélzet alatt.

És akkor valami csodálatos dolog történt: a hajó belsejé-

ből kitolódott az a nehéz gerendákból álló rudazat, amelyekre az oldalsó szántalpakat erősítették.

A súlyos fregatt sebessége hirtelen annyira lecsökkent, hogy az a veszély fenyegette: felborul. De csak egészen kicsikét billent meg balra... a szántalpak mély barázdákat szántottak a hóba. Majd szelíd ringatózás-himbálódzás következett... és a *Fantom* megállt. Ott pihent a fehér pusztaságon: a hóba támaszkodó oldalsó szántalpai tartották.

Caprioli magához parancsolta tisztjeit. Egy fedélzeti építmény szelvényébe húzódott velük, mely valamelyes oltalmat nyújtott az egyre hevesebben tomboló vihar elől.

– Rosszra fordulhat a dolog, uram! – mondta. – De már rosszabbat is megéltünk mi együtt! Ön, tűzmester, megtölteti azonnal az összes ágyút... a fedélzeti ütegeket az új villám-löszerezrel, a fedélköz lövegeit pedig tömör golyókkal. De még ne tárja ki az ágyúállásokat! A tűzerek maradjanak tüzelésre készen a fedélköz ágyúinál! A fedélzeti ütegekhez nem kerül legénység.

A hajómesternek ezt parancsolta:

– Minden embert, akinek nincs dolga a lövegeknél, fel kell fegyverezni pisztollyal, muskétával, karddal, röviden mindazzal, amink csak van a fegyverraktárban. Mindenre fel kell készülnünk, ön, Bull kapitány és Bagótpök kormányos a fedélzet alatt várjon készenlétben az emberekkel együtt. Ha egészen veszélyessé válik a dolog, s netán a *Fantom* leszakad horgonyairól, és nekilődul a síkságnak, önök felvonják a vitorlákat, elfoglalják helyüket a hídon és a kormánynál. Csak a legszükségesebb őrszemeket állítjuk ki. Mindenkit jó előre elláttunk vastag prémbundákkal és -süvegekkel...

Utoljára a hajóácshoz fordult.

– Forgács bátyó, mihelyt a *Fantom* nekilődul és elérte a kellő sebességet, húzassa be lassan a szántalpakat. Ha a *Fantom* felborul, elvesztünk. Köszönöm, uraim!

A tiszték szalutáltak.

Alig érték el kijelölt őrhelyeiket, elszabadult a pokol: a fürgetegtől felkavarva az éjfélete égbolt elé fakón fénylő, roppant hófal emelkedett föl, és a *Fantomra* omlott. Capriolinak hatalmas ugrással éppen hogy sikerült elérnie a fedélzeti lejárót. Az első lépcsőfokokon visszafordulva behúzza maga mögött a csapóajtót, és belülről elreteszelte.

A fogadókabinban Larissa várt rá; kivont párbajtőr feküdt előtte az asztalon. Az ablaksor közelében rogyadozó térdel reszketett a fekete Baba, és Habakuknál keresett oltalmat. A szerecsennek ugyancsak nehéz munkája volt, míg terjedelmes hitvesét megnyugtatta. Caprioli mindkettejüket tüstént azzal a megbízatással küldte a hajókonyhába, hogy minden rendelkezésre álló fazékban forralt bort főzzenek a hajó legénységének.

A *Fantom* nehézkesen ingott, és olykor meg-megrendült az orkán hatalmas lökéseitől. Vitorláit és árbocait aggasztóan nyögtek.

Caprioli a kályhához lépett, fagyos kezét melengette, és Larissával meg Peregrinussal csevegett. Amikor Baba behozta a gőzölgő forralt bort, s az első korty lecsúszott a torukon, ismét jókat kacagtak valamennyien a gróf tréfáin.

Egy óra múlva az orkán éppen olyan hirtelen alábbhagyott, mint ahogyan kerekedett. Kísérteties csönd terjengett a hajó körül.

Caprioli odament az egyik ablakhoz, és meglepetve lépett vissza. Az esti égbolt helyett fehér falra pillantott.

A *Fantomot* belepte a hó.

– A fedélzetre kell mennem – mondta Caprioli –, egyelőre mindenki itt marad, és megvár engem.

Peregrinus szerető gondoskodással odahozta a prémmel bélelt kozákkabátot.

A csöndet hirtelen pisztolylövések kurta vakkantása és a mordályok tompa dörrenése verte fel. Veszett lárma és érthetetlen kiáltozás hallatszott le a fedélzetről.

Caprioli felhúzta pisztolyai kakasát, és felrohant a lépcsőn. A rettenthetetlen Larissa a csupasz párbajtőrrel követte.

A fedélzeten félelmetes kép tárult Caprioli elé. A *Fantom* szél felőli oldalán, egészen a hajó korlátjáig óriási hógátat tornyozott fel az orkán. A tisztek parancsnoksága alatt a legénység fele utat lapátolt a fedélzeten a havon át; a másik fele a korlátok körül eloszolva vadul tüzelt a farkasok-

ra. Ezeknek a fenevadaknak több száz főnyi falkája támadta meg a *Fantomot*.

– Tűzmester! Üdvlovás az összes fedélzeti ágyúból! Irányítsa a lövéseket annyira közel, amennyire csak lehet, a hóba! – hangzott fel Caprioli parancsa.

Villámgyorsan szállta meg a fedélköz ütegeinél még mindig készenlétben álló legénység a fedélzeti ágyúkat.

– *Tűz!* – harsant fel a tűzmester hangja.

Mennydörgő robbanás, magasan felporzó hófelhők és kavargó lőporfüst-foszlányok volt a válasz. A golyók alig negyedmérföldnyire fúródtak a fehér takaróba.

A tisztikar és a legénység eddig még csak a tengeren látta, mire képes az a gyutacs, amelyet Borromäus talált fel. Hatása már a vízben is olyan ijesztő volt, hogy az ilyen löporral töltött lövedékeket „villámgolyóknak” keresztelték el. Most azonban maga Caprioli is meglepődött.

Minden becsapódást fülsiketítő robaj követett, és mindjárt utána olyan vakítóan fehér fény lángolt fel, hogy káprázott, aki csak belenézett. Frecsegve és durrogva áradt el mindenfelé ez a ragyogás, tündöklő lobogásba borította a messzi vidéket, és fénynyalábokat lövellt egész a fellegekig.

A farkasfalka úgy felbödült félelmében, mint seregnyi jajongó lélek, és eliramodott dél felé, ahol a sortűz meghagyott egy fekete rést.

A matrózok ujjongtak.

Caprioli élt a gyanúporral, s mint mindig, most sem bízott a hirtelen békességben. Óvatosságból felhozatta vadászpuskáját. Lőport hintett a serpenyőbe, és éppen arra készült, hogy körbejárja a hajót, és felriasztja az esetleg még mindig közel lappangó csikaszokat.

Az átfagyott matrózok örömet engedtek Baba hívásának, és szállásukon jócskán benyakaltak a forró grogból és forralt borból. Már csak két őrszem silbakolt a hajó orránál és a tat ágyú mellett.

– Micsoda szörnyű lövések voltak ezek, Cyps bácsi?

Caprioli hirtelen megfordult; Larissa állt mögötte. Boszszúsan ráncolta homlokát, amiért a lány követte, de nyomban megbékélt, amikor Larissa tiszta szemébe nézett.

– Borromäusnak eddig titokban tartott találmánya – magyarázta. – Az öreg olyan üreges golyókkal lőtt, amelyek ezüstös porral vannak megtöltve. Magam sem tudom, hogyan hívják ezt a vacakot; de most azonnal menj vissza a kabinba!

Larissa engedelmeskedett, és elindult lassan a hajótól felé.

A lány hirtelen felsikoltott. Hangját vérfagyasztó vonítás, majd kurrogás nyomta el.

Caprioli sarkon penderült, és még éppen megpillantotta, amint a felhők közül előbukkanó hold fényében egy óriási, lompos lény surran a hajótól egyik felépítménye mögé.

Larissa a hóban kuporgott, apró tenyere még mindig keményen markolta a párbajtört.

Caprioli óvatosan, lövésre tartott puskával lopózkodt arafelé. Larissának nem esett baja, de sápadt arca eleget beszélt. A lány vigyázva mutatott egy árnyékra, amelyet a holdfény rajzolt a hóba.

Caprioli összeszorította ajkát. Ez az árnyék egy farkasé volt, amelyik elérhette egy jól fejlett borjú vállmagasságát. Megérezte; az állat csak azt lesi, hogy egy hirtelen ugrással áldozatára vethesse magát rejtekhelyéről.

Egyetlen lövéssel kell tehát elejteni a bestiát, egyetlen lövéssel – latolgatta Caprioli. Ha a vadállat csak megsebesül, nem használ többé semmilyen fegyver. De hogyan lőjön? Ha előlép, hogy fedezékében lője le az ordast, a beste féreg támadhat, még mielőtt célozni és tüzelni tudna.

Larissa kérdően nézett fel rá. Tán csak nem szállt inába a bátorsága híres bácsikájának, életében először? Most az egyszer nem állja a sarat egy veszélyes helyzetben?

A következő pillanat meggyőzte az ellenkezőjéről.

Caprioli gyors elhatározással megragadta puskája csövét, és egyetlen rándítással derékszögben meghajlította a térdén. Aztán anélkül, hogy egy tapodtat is elmozdult volna helyéből, lassan fölemelte a flintát, a cső meghajlított végét a legnagyobb körültekintéssel kidugta a sarkon... az árnyék magasságába célzott... és tüzelt.

A lövés eldördült, fültépő üvöltés, és ismét elcsendesült minden...

Larissa talpra ugrott. Caprioli hóba dobta mordályát, kivonta kozákszablyáját, és óvatosan a sarkon túlra kémlelt. Közvetlenül a lába előtt egy soha nem látott nagyságú szürke toportyán hevert. A golyó a bal lapockája mellett hatolt a mellébe, és átfúrta a szörnyeteg szívét.

– Cyps bácsi! – pihegte Larissa. – Ez volt a legagyafűrtabb trükk, amelyet valaha is láttam tőled! Lapockalövés... sarokra!

– Egészen egyszerű ötlet, csak az bosszant, hogy nem élttem vele már korábbi alkalmakkor is – felelte a gróf nevetve. Lábával megbökte a halott bestiát, de csizmája orra csak a semmit érte. A farkas teteme abban a pillanatban szürke ködként szertefoszlott.

Larissa ajkát kis sikoly hagyta el.

– Úgy látom, ez megint Diaboli műve volt – mondta Caprioli eltűnődve. – A félelem már sokakat az ördög karjába kergetett!

EGEK, A NADRÁGOM!

Caprioli éles nyerítésre riadt fel.

– Szíriusz! – kiáltotta Larissa.

A tengeri mén megbokrosodott az ordasok átható bűzétől, felnyomta a csapóajtót az istálló felett, és kitört a sza-

badba. Roppant izgalmában hátsó lábán ficáncolt, mellső lábával vadul rúgkapált, és menekülni készült.

Caprioli egyetlen ugrással mellette termett, megragadta sörényét, és felpattant a hátára. A gyönyörű állat azonban ahelyett, hogy lecsillapodott volna, még idegesebb lett, megszimatotha az elejtett kísértetfarkas szagát. A tengeri csödör metsző nyerítéssel újra meg újra felágaskodott, kirúgott, lélegzetszakajtó ugrással átszökkent a korláton és a hajófal előtti óriási hótorlaszon, majd elnyargalt lovasával, ki a hősivatag messzeségébe.

Nem használt a csitítás, a szép szó, a mén csak még izgatottabb lett, s olyan sebesen száguldott, hogy szinte túltett a kilőtt ágyúgolyón is. Erdőkön, hegyvonulatokon és széles völgyeken is átröpült hosszú, nyújtott ugrásaival.

Fölhevült testének párája fehér ködfelhőként úszott mögötte.

A jeges légvonat, amely Caprioli fülét marta, pillanatról pillanatra hidegebb lett. Olyan hideg, hogy Capriolinak a kabát magas prémgallérjába kellett rejtenie arcát. Egyszer csak az állat gőzölgő izzadsága jégpáncéllá fagyott a szőrén, lélegzetének párája kristályos réteggé merevedett, és a csődört a megfulladás veszélye fenyegette.

A mén sebessége alábbhagyott, ügetéssé lassult... majd poroszkálássá... aztán már csak lépegetett. Szíriusz végül is reszketve, remegő inakkal megállt. Mélyen lecsüggesztette fejét, és nem mozdult többé.

Caprioli leugrott a ropogó hóba, és óvatosan megszabadította Szíriusz száját és orrlyukait a jégkéregtől. Az élet azonban látni valóan fokról fokra szállott el belőle...

A remek tengeri ló Caprioli szeme láttára fagyott jég-tömbbé. A grófnak magának nemigen ártott a borzalmas hideg, mert a nehéz prémbunda megvédte. Szíriusz azonban, bár sarkvidéki állat volt, selymes szőrével nem állta ezt a hideget.

Caprioli elkeseredett, hogy így kell a pompás mént elvesztenie. Itt még az sem állt módjában, hogy egy kis melegenítő tüzet gyújtson.

Szomorúan vett búcsút négy lábú barátjától, Szíriusztól, és nagy fáradsággal gázolt át a mély havon. Számítása szerint pár száz mérföldnyire lehetett a *Fantomtól*, és fogalma sem volt róla, hogyan térjen vissza gyalogszerrel. Egy remény táplálta csupán, hogy valahol egy parasztházra lel, ahol meleg szobát és valami ennivalót kap, s ahol nyugodtan elgondolkozhat.

A hold már túlgördült pályája tetőpontján, amikor Caprioli egy dombhát mögül vékony füstcsíkot látott felszállni. Holtfáradtan felvándorolt az alacsony halom csúcsára, és néhány lépés után ott állt egy füstölgő kéményű kis tanya előtt. Utolsó erejét kellett összeszednie, hogy az ajtóhoz vonszolja magát és bekopogjon. De jó ideig eltartott, amíg meghallotta a csoszogó lépteket, s az ajtó résnyire kinyílt.

Egy öreg paraszt szeme nézett rá bizalmatlanul. Az agastyán alig látta meg Caprioli agyondíszített egyenruháját, máris be akarta csapni az ajtót. Caprioli azonban gyorsan egy dukátot tartott az orra alá, és ennek a csillogásnak az öreg nem tudott ellenállni.

– Mit kíván, tiszt úr? – kérdezte a muzsik érdes, repedt-fazék-hangon.

– Semmit, csak egy meleg kályhát, valami ennivalót és talán egy ágyat... Elvesztettem a lovamat, és azt sem tudom, hol vagyok. Segíts rajtam, és én is segítek majd rajtad – kérte Caprioli.

Az ajtónyíláson át a vénség a dukát után nyúlt, és korhadt fogaival megvizsgálta, hogy valódi-e.

– Lépjén hát be, tiszt úr – dűnnyögte tétoázva. – De mi szegény emberek vagyunk ám, itt bizony nem sok jóban lesz része...

– Aki órákon át vándorolt hóban-fagyban, jó ember, az megelégszik egy falat kenyérral meg egy meleg zuggal a kályha mellett – felelte Caprioli megnyerő mosolyával.

Az öregnek megjött a bizalma, kinyitotta az ajtót, és Caprioli hamarosan ott ült az asztalnál a paraszttal meg a feleségével, és elköltötte velük az egyszerű estebédet.

Amikor elérkezett az alvás ideje, az öregek még egy kamrát is felkínáltak neki, magasra tornyozott ágygal, amely távol levő fiuké volt. Ők maguk, a vidék szokása szerint, a cserépkemence fölötti fekvőhelyükre másztak.

Caprioli a-kimerültségtől alig tudott már gondolkodni. Kucsáját és kabátját egy székre dobta, megszabadult rénszarvasbőrből varrt lovaglónadrágjától is, a dunnahegy alá bújt, és azonnal elaludt.

Nyomasztó álmok gyötörték. Farkasfalkák rontottak rá... Szíriusz a felhőkön át viharzott vele... Diaboli kajánul vigyorgó ábrázattal tolakodott elébe...

Lidérces álmai közepette egy pillanatra felébredt, és körülpislogott a holdfény sütötte szobácskában.

Vajon gondatlanul földre hajított lovaglónadrágja mocant-e meg? Nem nyikordult-e az ajtó?

Ostobaság... nadrágok, bennlevőség nélkül, nem moco-rognak!

Caprioli behunyta a szemét, és a fáradtságtól ismét mélyen elnyomta a buzgóság.

A késő reggel már átderengett az ablaktáblák jégvirágain, amikor a paraszt vigyázva kinyitotta a nyikorgó ajtót, hogy vendége után lássson. Kopogására nem kapott választ.

Caprioli felébredt, csak nehezen talált vissza álmából a valóságba, és kiugrott az ágyból.

Szeme azonban hiába kereste a rénszarvasbőr nadrágot... eltűnt.

– Egek, a nadrágom! Hova tetted a nadrágomat? – Ő támadt rá az öregre.

– Hát volt még a tiszt úron más nadrág is, mint ez? – Az öreg Caprioli vászongatyájára mutatott. – Én ugyan nem láttam más nadrágot a tiszt úron! Hiszen tegnap magán tartotta a kabátját, mert nem tudott megmelegedni. Csak a legvégén gombolta ki uraságod, amikor a kályha már majd megrepedt a forróságtól, de akkor mindjárt aludni is ment...

Caprioli szétdobálta a párnákat, keresgélt az ágy alatt is, majd gyorsan belebújt a dolmányába, kirohant a lakószobába, és minden sarkot átkutatott. De a bőrnadrág nem került elő.

– Láttatok-e már tábornokot nadrág nélkül?! – kiáltott rá kétségbeesésében a két öregre.

Nem, ők egyáltalán nem láttak még tábornokot.

Végül is nem maradt más hátra, mint hogy Caprioli jót nevéssen saját magán.

– Nem a sok vállrojt, hanem a nadrág teszi az embert tábornokká! Ezt magam sem tudtam eddig! – jelentette ki az öreg párnák.

Ezek nem értették, tovább keresgéltek, de a nadrág nem került elő. Caprioli leroskadt egy székre, és azon törte a fejét, vajon nem vehetne-e a muzsiktól egy nadrágot. De az öregnek csak az az egy nadrágja volt, amelybe görbe lábszárait bújította, és ez amúgy is túl rövid lett volna a grófnak.

Az ablak felől ekkor hirtelen kaparászás zaja és csendes, örvendező nyerítés hallatszott.

Caprioli felugrott, levakarta a jégvirágokat az ablaküvegről, és mit látott?

Szíriuszt!

A ló aprókat fickándozva ugrándozott az udvaron, és urára várt. És Szíriusz nem volt egyedül. Lovaglólásban ott ült a hátán a bőrnadrág!

Caprioli nem hitt a szemének. Nagyot kurjantott örömeiben, kirohant a szabadba, lekapta a nadrágot, belebújt a mezevé fagyott szárukba, és csak aztán ölelte át újra megtalált

Szíriuszát.

Az öreg parasztok tátott szájjal álltak az ajtóban, és egyre-másra hányták a keresztet. A lovagló bőrnadrág és az óriási mén teljesen megzavarta őket.

De sem a paripa, sem a bőrnadrág nem tudta ezt az érthetetlen dolgot megmagyarázni. Itt csak éles elméjű okoskodással lehetett rájönni a titok nyitjára.

És Caprioli így okoskodott: az öreg nadrágoknak, legfőképpen azonban a rénszarvasbőrből varrt lovaglónadrágoknak kialakult jellemük van. Ha egy nadrág megy, mendegél, már a nadrágfenék kifejező arca és mimikája is azt bizonyítja, hogy a nadrág átvette gazdája lényének nagy részét, hogy gazdája szelleme mintegy megszállta. És Caprioli nadrágja az évek során énjének egy darabjává vált; azonkívül a nadrág gyengéd szeretettel ült Szíriuszon. Ezért kelt fel hát titokban a holdtölte varázslatos éjszakáján, s indult a mén keresésére.

Valóban meg is találta, és régi szokása szerint felpattant a hátára. Úgy látszik, a nadrág forró szeretete és hűsége anynyira megmelegítette Szíriusz szívét, hogy megint dobogni kezdett, és az ördögi hidegben jéggé fagyott teste fölengedett. Akkor a rénszarvasbőr visszavezette őt urához. Csakis így történhetett! Mivel Szíriusz sarkvidéki állat volt, a pokoli fagy megdermesztette ugyan, de elpusztítani nem tudta.

Az öregek fejedelmi ajándékot kaptak, és a kiadós reggeli után Caprioli továbblovagolt.

De mielőtt paripájára szállt volna, hálával és szeretettel még egyszer megcirógatta nadrágja mindkét orcáját.

DERMEDT LÁNGOK

Capriolinak nem kellett lovát ösztökélnie. Elég volt biztató csettintése, és Szíriusz máris viharsebesen száguldott erdön-

völgyön át. Mintha csak tudna gazdája fogadásáról, és most azon igyekeznék, hogy behozza azt a veszélyes időveszteséget, amelyet pánikszerű futásával okozott.

Egy mély és széles süppedés előtt egy pillanatig mintha megtorpant volna, de aztán szinte lebegő ugrással átlendült rajta. Caprioli lenézett a behavazott földre, és megpillantott maga alatt egy csapat kozákot: összekuporodva gubbasztottak lobogó tüzeik körül.

Hát ez furcsa!

Hová lettek ezeknek a vad vágózóknek a lovaik?

A gróf nem látta őket. De azt észrevette, hogy a katonák saját ezredének egyenruháját viselik. Szempillantás alatt megfékezte a villámgyorsan száguldó Szíriuszt, és szapora ügetéssel visszakocogott.

Néhány ember ijedten felugrott. Álmélkodva tisztelegtek, amikor látták, hogy az óriási mén feléjük poroszkál, s amikor felismerték a gróf tábornoki egyenruháját. A legtöbb kozák azonban még csak föl sem pillantott.

Nyersfa botra támaszkodva, nehézkesen odabotorkált a kapitány is. Rámeredt Capriolira, és zavarában mukkanni sem tudott. Csak akkor ragyogott fel a szeme, amikor a gróf megmondta a nevét, és elbeszélte, hogy nemrégiben maga a cár nevezte ki ennek a kozákezrednek a parancsnokává. Sokat hallott már Caprioliról hazája tábortüzeinél, de hogy a gróf éppen az ő ezredének lett a feje, azt nem tudta.

Elmondta, hogy csapatát hosszú lovaglásuk közben irtózatos hóvihár lepte meg; ő maga osztagával együtt elszakadt a regimenttől, és eltévedtek. Az ezredes azt a parancsot kapta a cártól, hogy foglaljanak el egy kalózhajót, amelyik belefagyott a Csud-tóba, hozzanak gazdag zsákmányt haza, kerítsék kézre a legénységet is, és vigyék Szentpétervárra. Mindenekelőtt azonban a varázslásban is jártas és fölöttébb veszedelmes rablókapitányt füleljék le, s adják át élve vagy halva a cárnak.

– Ezredese magától a cártól kapta ezt a parancsot? – tudakolta Caprioli. Most már mindenben Diaboli gazságait gyanította, és meg sem lepődött, amikor a kapitány azt felelte:

– Nem, gróf úr, Satanov őexcellenciája, a cár kabinetminisztere személyesen adta át ezredesünknek a parancsot. Azonnal el is indultunk, de aztán kitört a hóvihár...

Keze hátát végighúzta szemén, mintha ennek a rémes élménynek még az emlékét is ki akarná törölni az emlékezetéből.

– A halál közelében járunk, tábornok úr! – beszélt tovább nagy nehezen –, mert ezzel az irtózatossággal szemben tehetetlenek vagyunk. Hogy a lovakat megvédjem és embereim melegedhessenek, nagy hókunyhókat építettem. Ott látja őket. De minden hiába!

– Miért van minden hiába? – kérdezte Caprioli az elkeseredett kapitányt.

– Társzekerünket megóvtuk, bőségesen meg vannak rakva elemőzsiával, tüzelőnk is van elég, tábornok úr. De embereim lassanként megfagynak a tűznél. A lángok már nem melegítenek, sőt, még az üstökben levő víz sem forr fel. Lovasaimat annyira elcsigázta a zimankó, még arra sincs erejük, hogy fát dobjanak a hideg tűzre. Úgy hiszem, az ördög úzi velünk játékait. Elvesztünk!

Valóban olyan borzalmas hideg lett, hogy bizony az embernek az esze is befagyhatott; de odáig már mégsem fájulhat a dolog, hogy egy kozákcsapat vezetője azt állítsa: a lángok fölött nem forr fel a víz!

– Ameddig élet van bennetek, nem vesztek el – felelte Caprioli –, de ami az ördögöt illeti, ez nem is olyan rossz ötlet. Kényszerítsd most embereidet, hogy mozogjanak, és még több tüzet gyűjtsanak: nemsokára indulunk. Majd én megmutatom nektek a kivezető utat ebből a pusztaságból...

A kapitány áhítatos bizalommal nézett fel Capriolira, és

gyengeségtől bágyadtan felelte:

– Ha tábornok úr segít rajtunk, akkor tudom, hogy még az egyszer ép bőrrel megússzuk!

– Helyes, kapitány! Hit és bizalom mindig lel utat! Akad-e még hely valamelyik hókunyhóban a lovamnak?

A kapitány bólintott és előresántikált. Mivel a kunyhók túlságosan alacsonynak bizonyultak Szíriuszhoz mérten, egy szélvédett helyet mutatott a grófnak. A meleg takarókba burkolt paripának így aligha eshetett már baja.

Caprioli sorra a tüzekhez lépett, és a kapitánnyal meg néhány kozákkal együtt ölszámba dobta a hasábfát a lángokba. Több katona újabb tüzeket gyújtott.

Pattogva, sercegve csaptak fel a lángok még magasabbra, körös-körül szerte fekete füst gomolygott a havon. A kapitánynak azonban igaza volt. Bár a fahasábok fehéren izzva parázlottak el, a lángok nem melegítettek, még a katlanban sem indult forrásnak a leves.

Caprioli vizsgálódva dugta kezét a lobogó lángba: alig volt meleg.

Valóban úgy látszott, itt valami nincs rendjén ebben a természetellenes hidegben, amely percről percre fokozódott. Egyszerre csak olyan hideg lett, hogy a lehelet már nem mint ködpára illant el a szájból, hanem finom jégkristályokként hullongott alá a földre. Egyre jobban lelassult még a lángok hullámzó lebbenése is... aztán hirtelen tündöklő fényhasábokként mozdulatlaná dermedtek a levegőben.

Megmerevedtek a borzalmas hidegben.

Caprioli hitetlenkedve húzta ki a kardját, és rásújtott az egyik magas lángnyelvre. A penge úgy hasított bele, akár a zsenge fatörzsbe. Caprioli egy rándítással visszakanyarította a kardot, és még egyszer odavágott teljes erejéből. A lángoszlop megingott, elkókadtt, és leroskadtt a hóba.

A katonák kiguvadó szemmel figyelték Caprioli vagdalozását.

Hihetetlen! Lángok, amelyek a hidegtől szilárd képződménnyé merevednek! Ha ez nem Diaboli sátáni kísértetjátéka, akkor... „Ej mit – villant át a gróf elméjén –, itt tüstént cselekednem kell, különben elveszünk mind egy szálíg!”

– Fel, kozákok! – kiáltotta hangosan a tábor felé. – Rántatok kardot; aprítsátok fel a lángokat, és rakjátok halomba őket! Kozákok nem tűrhetik tétlenül, hogy legyőzze őket a hideg!

Lendületes suhintással maga is szétcsapott a lángok között: úgy omlottak a földre, mint kasza nyomán az érett gabona.

Caprioli kiáltása a remény melengető tüzeként járta át az emberek vérét. Még azok is, akiknek a fagyhalál már a tagjaiba bújt, végtelen erőfeszítéssel felemelkedtek, kivonták kardjukat, és dühödten nekitámadtak a mozdulatlan lángoknak. Most aztán bosszút állhattak a hasznavehetetlen tűzön.

És hogyan álltak bosszút! Vad harci kavargásban csilámlott szabályjuk a napfényben, és úgy tombolt a lángok között, mintha halálos ellenségüket kaszabolná le. Egyre jobban kimelegedtek minden egyes csapás után, a vér ismét elevenen kezdett áramlani ereikben, és nemsokára visszanyerték régi erejüket.

Alig koppant a havon az utolsó lenyisszantott lángnyelv, szilaj hévvel megragadták a furamód könnyű képződményeket, és vidám kacagás közepette magas máglyákba rakták őket. De hát nem volt-e valóban nevetséges az egész? Az izzadságcseppek végigcsurogtak forró homlokukon, jéggyöngyként peregtek alá a hóba... a lángok pedig hidegek voltak!

Caprioli látta, hogy szándéka sikerült. De hogyan tovább? Ha az emberek ismét nyugalomba süppednek, egyet-tőre teljességgel áldozatául esnek megint a borzalmas hidegnek.

Gondolataiba mélyedve állt egy óriási halom megder-

medt láng előtt. Még mindig nem talált rá magyarázatot: mi is történt itt. De rejtvényfejtésre most nem jutott idő, meg kellett találnia a menekülés útját.

Érzékcsalódás volt-e, a képzelet játéka... vagy csakugyan Diaboli ördögi képe vigyorgott feléje néma diadallal a megmerevedett lángok közül?

Villámsebesen előkapta pisztolyát, és belelőtt az ördög-pofa homlokának kellős közepébe! Vakító fény sistergett föl ott, ahová a golyó hatolt. A rémkép úgy továtűnt, mint egy röpke gondolat. A kozákok szablyájukkal hadonászva rohantak tábornokuk segítségére.

Vajon miért lőtt?

Füstölgő pisztollyal a kezében Caprioli hatalmasat szökent hátrafelé, mert – gyorsabban, mintsem a szem követhette volna – a merevre fagyott lángnyalábok dühöngő izzásra lobbantak, és perzselő forróságot árasztottak.

A katonák örömrivalgásban törtek ki.

– Megmenekültünk! – ujjongtak. – Éljen Caprioli generális!

Az egész táborban pisztolylövések durrogtak, sistergő lángok himbálództak, sziszegett és pattogott a tűz a bográcsok alatt.

Tüstént feledték minden bajukat. A kozákok nemsokára kedvükre lakmároztak és iszogattak, vidáman idézgették generálisuk csodálatos tetteit, amelyeknek odahaza, szülőfalujukban már mesebeli, legendás híre kelt.

Caprioli egyvalamit nyomban világosan látott. Borromäus előrelátóan egy ezüstös porral megtöltött üreges golyócskát csempészett a pisztolyába. De vajon ez a golyócska szította-e megint izzóra a jéggé fagyott lángokat, avagy azért tört meg a varázs, mert ő az ördögi Diaboli kísértetarcába lőtt?

Caprioli magához hívatta a kapitányt

– Igen sietős az utam, azonnal tovább kell mennem – je-

lentette ki –, célhoz kell érnem a sötétség beállta előtt, és dél már régen elmúlt. Nem lovagolhatok veletek, mert az én ménem sokkal gyorsabb, mint a ti apró sztyepplovak. Azt mondtátok nekem, hogy el kell koboznotok egy „kalózhajót”, amely befagyott a Csud-tóba, legénységét pedig kapitányukkal együtt foglyul kell ejtenetek. Lovagoljatok hát ketten, és odaértek a Csud-tóhoz. Ha elértétek a tavat, kanyarodjatok el, és lovagoljatok mindig dél felé. Ezen az úton megtaláljátok a „kalózhajót”, engem úgyszintén. Azt hiszem, ezredesetekkel és többi bajtársatokkal is találkoztok majd ott. De sietnetek kell ám! A málhát hozassátok magatok után.

Rövid fontolgatás után röpke mosollyal hozzáfűzte:

– Ha látjátok ezredeseteket, mondjátok meg neki, hogy tábornoka, Caprioli gróf üdvözlí!

– Átadom az ön üdvözlét, tábornok úr, és mindenről beszámolok neki. És ha elkapom a kalózkapitányt, saját kezűleg csípem nyakom, és gúzsba kötöm akkor is, ha egy medve ereje lakoznék ökelmében!

– Előbb kézre kell keríteni, kapitány! – nevetett a gróf.

Caprioli visszament Sziriuszáért, levette fejéről a zabos tarisznyát, hátára pattant, és köszöntést intve elviharzott.

A lovasok harsogó üdvívalgása akkor ért a nyomába, amikor a paripa éppen nekilendült, hogy átugorjon egy erdőt.

PARANCSÁRA, TÁBORNOK ÚR!

Még egy félóra sem telt el az orkánsebes vágta közepette, amikor messze, a havas táj világos háttérében kirajzolódtak már a *Fantom* sötét árbocai. De csak az árbocokat lehetett felismerni, mert a fregatt törzsét, úgy látszik, teljesen betemette a fehér hó. A gróf távollétében ismét hóvihar dühöng-

hetett.

Még valamit észrevett Caprioli. Mintegy ezer főből álló lovascsapat zárta körül széles ívben a *Fantomot*.

„Úgy látszik, megint a kellő pillanatban érkeztem!” – gondolta magában.

Halkan csettintett a nyelvével, Szíriusz pedig süvöltő szökkenéssel száguldott el a lovascsapat feje fölött. Még egy ugrás, és átröpült a *Fantomot* körülkaroló hófalon, és könnyedén lehuppant a fedélzeten.

Vérfagyasztó látvány tárult a gróf szeme elé. A hajótát felépítménye előtt kozákok nyüzsögtek, s azon mesterkedtek, hogy feltörjék a Larissa szobáihoz vezető nehéz tölgyfa ajtókat;

Bull kapitányt, Bagótpököt és Fütükösiccét erős kötelekkel az árbocokhoz kötözték.

A kozákok sóbálvánnyá meredtek, amikor egyszerre csak azt látták, hogy az égből egy soha nem látott nagyságú ló ugrik a fedélzetre. És a hátán egy valóságos tábornok ül, egy tábornok, aki saját ezredük egyenruháját viseli!

– Ezredes! – mennydörgött végig Caprioli hangja a hajón.

A lovasok mozdulatlan csoportjából kivált egy tiszt, réműlettől tágra nyílt szemmel közeledett, tisztos távolban megállt és tisztelgett

– Mi történik itt?!

Caprioli hangja úgy csattant, akár az ostorcsapás. A vad kozákezredesnek remegni kezdtek a térdei. Tétován jelentette:

– Ezt a kalózhajót egy hóviharban rajtaütésszerűen elfoglaltuk, a kiállított strázsák nem láthattak minket. A kalózsok egy részét foglyul ejtettük. A hajó orrában fekszenek. Főkolomposaikat az árbocokhoz kötöztük, és fel is akasztjuk őket, mihelyt bevettük ezt a hátsó lakrészt, ahol a maradék elsáncolta magát...

Hüvelykujjával válla fölött a hajót felépítményére bökött.

– Ott benn maga az ördög lappang! – folytatta. – Tizenegy emberemet hajította ki már vagy harmincölnyire a levegőbe, hogy a nyakukat törték. Fekete nőstény ördöge pedig hat másikat agyonütött egy doronggal, és a lányuk vívótőrével még egy kozákszablya sem mérkőzhet!

Capriolinak titokban nevetnie kellett, amikor végighallgatta a jelentést Habakukról, Babáról és a mángorlófájáról, valamint Larissáról.

– A cár nem lesz elragadtatva veszteségeiktől! Önvédelemre kényszerítették a hajó legénységét, ezredes! – mondta megrovólag. – De hát egyáltalán nem félnek, holott tudják, hogy magát az ördögöt és az ő cimboráit akarják leteperni?!

– Ha támadunk, mindig egy ikont viszünk magunk előtt, és akkor mit sem tehet ellenünk az ördög! – felelte a tiszt. – A kalózkapitány azonban állítólag még rosszabb: valóságos varázsló... Bár eddig még nem mutatkozott...

– Ki adott parancsot, hogy foglalják el a hajót?! – förmedt rá Caprioli.

– A cár, tábornok úr!

– Biztos vagy benne?

– Egészen biztos, tábornok úr! Satanov őexcellenciája maga adta át nekem a cár írásbeli parancsát...

– Ismerik ezt az embert?

– Nem, tábornok úr! De igazolta magát. És amikor a cár ukázát láttam, engedelmeskednem kellett.

Caprioli lepattant a lováról, és szorosan az ezredeshez lépett.

– Kinek tartozik egy katona engedelmességgel, ezredes, a tábornokának-e vagy ennek a nevetséges civil Satanovnak?
– kérdezte szigorúan.

– Parancsára, a tábornok úrnak!... És a cárnak...

Caprioli hangja ismét visszanyerte régi csengését.

– Rászedték önöket. A cár ukáza hamisítvány. Ez a „kalózhajó” az én fregattom, és az a kalózkapitány én vagyok, Caprioli gróf, akit a cár személyesen nevezett ki tábornokotokká. És az az „ördög” sem más, mint az én szerecsen testőröm...

Az ezredes tekintete mind feljebb és feljebb kúszott a gróf alakján – Caprioli jó fejével volt magasabb nála –, majd az óriási ménre tévedt, amely éppen istállója felé ügetett, mit sem törődve az ijedten hátráló kozákokkal.

Caprioli látta, hogy kijelentése a zömök kozákezredesbe belefojtotta a szót. Mint a kék égből lecsapó villám, úgy érte Caprioli neve. Most már mindent értett. Bajuszos száját örömkialtásra tárta, de egy kukkot sem tudott szólni.

Caprioli nyugodtan beszélt tovább:

– Ezek az ágyúk, amelyeket itt látnak, öfelségének a cárnak az ágyúi... itt kell őket kipróbálnunk. Satanov ökegyelmessége az önök segítségével óhajtotta megkaparintani őket, és így meglopta volna a cár atyuskát!!!

Az ezredes elsápadt a dühtől. Caprioli gyorsan folytatta:

– A cár rendelkezése nélkül egy önök előtt teljesen ismeretlen polgári személynek engedelmességek, és megtámadtak egy idegen zászló alatt vitorlázó hajót. Az én hajómat, ezredes! Ha kedves a tulajdon feje és az embereié is, ha nem akarnak lázadó gyanánt bíróság elé kerülni, akkor azonnal teljesítsék parancsaimat. Oldozzák fel rögtön az összes foglyot, és távozzék sietve embereivel legalább hárommérföldnyire a hajótól. Ezek az újfajta ágyúk élesen lőnek ám! De magukkal vihetnek három hordó rumot, egy hízott ökröt fregattom élő útravalójából, önt pedig, ezredes, megajándékozom három üveg malváziai borral...

A tiszt ragyogó szemmel szalutált.

– Köszönjük, tábornok úr! Ön jó szívvvel van kozákjaihoz!

Ezután az események a gondolatnál is gyorsabban kergették egymást. Az ezredes lovasaihoz ugratott, és elbeszélte nekik, mit hallott az imént a gróftól. Dühös ordítás volt a felelet, amely aztán örömujjongásba csapott át. A kozákok tábornokukhoz akartak rohanni, de az ezredes visszaintette őket, és rájuk parancsolt, hogy oldják el a matrózokat.

Caprioli ezalatt egy-két gyors törvágással megszabadította tisztjeit kötelékeiktől. A hajó személyzetének egyetlen tagja sem értette, mi történt vele valójában.

– Nincs most fecsegésre idő! – háráította el Caprioli kurtán Bull, Fütükösicce és Bagótpök sürgető kérdéseit. – Fél óra múlva elvitorlázunk. Csak akkor mesélhetünk el mindent egymásnak, ha már úton vagyunk. Hajómester, adjon ki az ezredesnek azonnal három hordó rumot, három üveg malváziai bort és egy hízott ökröt!

Fütükösicce néhány ugrással máris a raktárhelyiségekhez vezető lejáróknál termett, egypár frissiben megszabadított matrózzal villámgyorsan felhúzta a rakodótérből a rumos hordókat, majd átadta az üvegeket is az ezredesnek. Más tengerészek az ökröt vezették a fedélzetre.

A kozákok lelkesedésükben rekedtre ordították magukat, aztán elvezették az ökröt, és legurították a hordókat a hófuvaton. Nem gyöztek igyekezni, hogy minél gyorsabban új táborhelyükre kerüljenek, lehetőleg jó messzire a *Fantomtól*.

Hirtelen kicsapódott a tatfeléptmény ajtaja, és legelőször Larissa röpült keresztapja karjába. Forgács bátyó, Habakuk, Borromäus és a fekete Baba követte.

Caprioli egyetlen kézmozdulattal elháráította a kérdezősködőket.

– Ami itt fenn történt, azt amúgy is láttátok – mondta röviden. – Azonnal indulásra kész állapotba kell hoznunk a *Fantomot*, hogy elkerüljünk innen!

A köréje gyűlt tisztekhez fordult.

– Mindenekelőtt a havat kell elfúvatnunk a *Fantom* körül! Tűzmester, gondoskodjék, hogy azonnal töméntelen löpor kerüljön a csövekbe, de golyókra ne töltsenek. Ha ez megtörtént, lássák el az összes fedélzeti ágyút villámgyolyókkal, és negyedóra múlva, ha az alkony már leszállt, adjanak le egy sortüzet úgy, hogy a golyók a kozákok mögött félmérföldnyire csapódjanak bele a hóba. A lovasok tábornözei lehetővé teszik a pontos célzást. Ön, kapitány, azonnal feszíttesse ki az összes vitorlát! Mihelyt a fedélzeti ütegek tüzeltek, és a Fanlom indulásra kész, az összes ágyút megtöltik háromszoros löporral és tömör golyókkal. Minden csövet úgy fordítsanak a hajót felé, hogy a golyók közvetlenül a kormánylapát mögé, a földbe lövődjenek. Forgács bátyó, mihelyt a fregatt elérte a megfelelő sebességet, vonassa be az oldalsó szántalpakat. Álljanak készenlétben embereikkel együtt. Megértették, uraim?

A tisztek szalutáltak.

Csak Bull kapitány morgolódott megint:

– Parancsára, tábornok úr, megérteni megértettük, csak éppen fel nem foghattuk. A *Fantom* megrekedt a Csud-tó jegén. Ha felvonatom a vitorlákat, eltörnek az árbocok, az ön által elrendelt tűzvarázs ellenére is...

– Önnek csak a vitorlákkal kell törődnie, kapitány, önnek pedig, Bagótpök, csak a kormánylapáttal!

Caprioli hangja Bull kapitány fejébe kergette a vért.

– Az én ágyúim megértették és én magam is felfogtam a parancsot, tábornok úr... de a kapitány ámulni fog. Caramba! – jelentette ki recsegős hangján a tűzmester, és szeme fekete villámokat lövellt Bull feldúlt arcába.

Capriolinak nevetnie kellett: egyenruhája arra készítette tisztjeit, hogy tábornoknak nevezzenek.

– Tehát: munkára fel, uraim! – szólította fel őket. – Húsz percen belül úton kell lennünk!

A tisztek elsiettek, hogy teljesítsék a gróf parancsait.

Bull kapitány majd szétpukkadt a kíváncsiságtól.

– Maga tudja, hogy mit jelentsen mindez? – kérdezte a tűzmestertől, aki mellette topogott.

– Azt a fűzfán fűtyülő rézangyalát, kapitány!... Hát még mindig nincs elege?! – förmedt rá Borromäus. – Tegye, amit a gróf mond, a hétszázát, különben egy extralövéssel lefújom magát a parancsnoki hídról! Most már aztán torkig vagyok a nyavalyás akadékoskodásaival! A gondolkodást hagyja a grófra, az jobban ért hozzá! *Carrrrrramba!*

Caprioli intett Larissának, Peregrinusnak és Habakuknak, hogy kövessék a fogadókabinda. A fekete Babánál egy egész rakomány erős grogot rendelt a legénység számára.

A FANTOMBÓL RAKÉTA LESZ

– Hogy pillanatok múlva mi fog történni, azt nem tudom – mondta Caprioli három bizalmasának. – A *Fantom* bennrekedt a hóban és a jégben, s nekem most egy még soha ki nem próbált módszerrel kell megkísérelnem, hogy kimozdítssam innen. De előbb még mondani szeretnék nektek valamit, amit igen fontosnak tartok...

Az az óriási farkas, amelyet a fedélzeten elejtettem, kétségkívül egy Diaboli által kitervelt rémkép volt, ha ugyan nem ő maga rejtőzött ennek a bestiának az irhájában. Amikor Szíriusz megbokrosodott és magával ragadott, nem sok hiányzott hozzá, hogy Diaboli elpusztítson pokoli hidegével. Egyszer egy pillanatra úgy hittem, látom is vigyorgó pofáját, és rálöttem. Hogy milyen alattomos módon sikerült neki a kozákokat ellenetek uszítani, magatok is tudjátok, mint ahogy azt is: micsoda zsványccsel játszott a Bilg kezére Larissa meghamisított levelét!

Mindezek után úgy képzelem, Diaboli most más taktiká-

val próbálja meg, hogy hatalmába kerítsen mindannyiunkat. A jövőben őrizkedni fog attól, hogy ódivatúan ember alakjában találkozék velünk: ez a gonosz pernahajder aligha fog már zavarni bennünket, de a gonoszsággal annál több bajunk lesz még... a gonosszal, amely bennünk és azokban az emberekben lappang, akikkel majd összeakadunk. De ez a gonoszság nem más, mint Diaboli eredeti alakjában...

Ahogy egy aprócska seb is súlyos betegségre vezethet, úgy egyetlen helytelen gondolat is a gonosz hatalmába juttathat bennünket. A nehéz utazás kalandjait tehát akkor vésselhetjük csak át, ha még gondolatainkat is erősen megzabolázzuk. Ebben a mi világunkban a gondolat a tett atyja. De abban a láthatatlan világban, ahonnan az angyalok és az ördögök jönnek miközénk, már a gondolatok is tettek. Sohasem hallottatok még így beszélni engem, de ma meg kell ennek lennie. Ha a gonosz veszélybe rántja az igaz embert, akkor még magának a gonosznak is azt kell szolgálnia, hogy leküzdhessük a veszélyt. Gondoljatok erre mindig. Nos, barátaim, már eleget beszéltem. Ideje, hogy felmenjünk a fedélzetre. Gyertek!

Larissa, Peregrinus és Habakuk hallgatagon követték fölfele a lépcsőn.

A fedélzeten Bull kapitány jelentette a grófnak:

– A *Fantom* útra kész, tábornok úr!

Bull a hosszú úton szerzett minden tapasztalata ellenére sem változott meg; szemében csúfondáros káröröm csillámlott, és szája körül szakálla meg-megrándult a rosszul leplezett vigyorgástól.

Borromäus odabicegett falában, és jelentette:

– Az ágyúk tüzelésre készen állnak, tábornok úr!

– Figyelmeztették a matrózokat?

– Parancsára, tábornok úr, minden embert tájékoztattunk – felelte Bull.

– Helyes! Lássunk tehát hozzá, hogy a lehető leggyor-

sabban elkerüljünk innen. Tűzmester: tűzre kész!

Mialatt Bull feldöcögött a parancsnoki hídra, Borromäus pedig tüzéreihez baktatott, Caprioli vizsgálódva tekintett körül a kötélzetén. A fregatt remegett, és a vitorlák csaknem meghasadtak a mind hevesebben rájuk zúduló szellőkésektől. A hótorlaszról otromba hógöröngyök gördültek alá hangos dübörgéssel a fedélzetre.

– *Tűz!* – vijjogott a tűzmester hangja.

Nyolcvan lövegben egyidejűleg robbant lángra a tömén-telen mennyiségű lőpor, és a *Fantom* körül egészen a felhőig fújták föl a havat.

– *Tűz!*

Negyven fedélzeti ágyú okádott ki villámgolyókat a hósvatagba, a táborozó kozákok mögé. Másodpercek alatt kápráztató fény árasztotta el a fehér tájat.

Rögtön utána minden cső balra fordult és leereszkedett.

– *Tűz!*

Roppant mennydörgés közepette harmadszor is elsült a *Fantom* nyolcvan ágyúja, és tömör golyóját pontosan a kormánylapát mögé, a hóba küldte. A hatalmas hajó megrázkódott. Felágaskodott a lőpor gázainak fürgeteges taszításától, majd szelíden végigsiklott a hajóorr előtti lapos hódombon, amelyet még nem fújtak el a lövegek.

A *Fantom* erős északi szél szárnyán nyílsebesen vitorlázott a végtelen messzeség felé.

– Caramba! Carrrrramba! – harsogta lelkesülten Borromäus. Átölelte a hozzá legközelebb álló tüzért, de aztán rögtön fenéken is billentette, hogy csorba ne essen a tekintélyén.

Búcsúüdvözetként szállt feléjük a távolból a kozákok zúgó örömrivalgása.

– Tűzmester, minden ágyút nyugalmi helyzetbe fordítani!- hangzott Caprioli vezényszava. – Az orrágyúkat töltesse meg villámgolyókkal, és minden mérföld után adasson le két

lövést, egyenesen előre, menetirányba!

– Parancsára, tábornok úr! – felelte Borromäus érdes hangján.

A hajóorr ágyúi fújtatva sültek el, és mérföldről mérföldre vakítóan ragyogó tűzzel világították meg a *Fantom* útját.

– Caramba! Micsoda tábornokunk van nekünk! Remek tábornok! Garamba! Carrrrramba!

Borromäus mámorosan dobolt egy ágyúcsövön; megégette az öklét, és mint a bolond, úgy táncolt körbe falában.

A matrózok csak most értették meg, mi is történt valójában. Szünni nem akaró örömujjongásuk messzire zengett az éjszakában.

A *Fantom* halk suhogással egyre gyorsabban és gyorsabban siklott a porzó havon. Bagótpöknek maga mellé kellett állítania segítségül egy matrózt, mert egymaga nem tudta elég fürgén ide-oda rángatni a kormánykereket, amikor az útjelzőnek kilőtt golyóbisok tűzfényében felbukkant egy-egy erdő, tanya vagy falu, amelyet ki kellett kerülnie.

Amikor az emberek kisebb-nagyobb távolságból megpillantották, mint suhan tova hangtalanul a *Fantom*, azt hitték, kísértethajót látnak, és szaporán vetették magukra a keresztet. A falvakban félreverték a harangot, de mielőtt az első kondulás felriasztotta volna az alvókat, a fregatt már mérföldekre járt.

Caprioli és Larissa a fogadókabinban a meleg kályha mellett ült, és forralt bort ivott.

– Csodálatos volt, ahogyan újra megindítottad hajónkat, Cyps bácsi! – mondta Larissa. – De nem értem, hogyan csináltad...

– Pedig mi sem egyszerűbb – mondta Caprioli mosolyogva. – Nem láttál még sohasem tűzijátékot?

– Persze hogy láttam, de mi köze ennek a *Fantomhoz*?

A gróf megbízta Habakukot, hogy hozzon neki egy holland cseréppipát. Amikor már kellőképpen égett, kedélyesen

folytatta:

– A kínaiak már réges-rég fölfedezték a rakétaelvet, ennek ismeretében eregették a levegőbe tűzijáték-rakétaikat. Mivel annyi ágyúnk van a hajón, kézenfekvő volt az a gondolat, hogy a *Fantomot*, akár egy rakétát, egyszerűen átlőjük az utolsó hótorlaszon, és vitorláival ismét útnak indítsuk...

– Igen, de hogyan támadt ez az ötleted, Cyps bácsi?

– Ha az embernek nem volnának ötletei, még most is sötét barlangokban tanyázna, mint az állat, és félig nyers húst enne, kedvesem! – bölcselkedett Caprioli. – Az ember fantázia nélkül olyan, mint a lombtalan fa, és ilyen fán nem teremhetnek meg az ötlet almái...

Larissa elgondolkozott, aztán így szólt:

– Biztos igazad van, Cyps bácsi, érzem... csak éppen

mégsem értem egészen. Arra felelj inkább, mikor leszünk Odesszában.

– Legkésőbb holnap délután, ha továbbra is sima utunk lesz. Pár mérföldnyire nyugatra megyünk be a Fekete-tengerbe, és valószínűleg széles ívben vitorlázunk majd az erőd felé. Semmi szükség, hogy ott mindjárt megtudják, hogyan hajózáztunk Oroszországon keresztül. Ez csak megzavarhatná ügyeimet. Menj most aludni, én még egyszer utánanézek, rendben van-e minden a fedélzeten...

Ezen az éjszakán Larissa különös álmot látott. Álmában szelíd, fehér felhő volt, széleseben húzott el a vidék felett. Minden háztetön át belátott az emberek szobájába. Fény derengte be lassan az erdők homályát, és szeme előtt messze kitért a szakadékok sötétsége, leláthatott egészen a mélyü-kig.

Szíve mindenütt Caprioli fiát, Bilget kereste. Sokáig kellett kutatnia-fürkésznie, amíg végre megpillantotta őt a messzi távolban. Egy hajó tatján állt. De abban a pillanatban, amikor karjába akart röpdülni az égből, fekete viharfelhő ereszkedett tekintete és szerelmese közé... és Bilg eltűnt.

Fájó szívvel kereste tovább. Hiába. Már-már elcsüggedt, amikor hatalmas hang dübörgött fel a mélyből, olyan hatalmas, hogy a fekete felhőből sisteregve csapott ki a villám, majd szürke köddé porlott szét. Szeme elé tárult szerzte a napfényes világ.

Megint megpillantotta Bilget, de mindketten átváltoztak. Ami azelőtt felhő volt rajta, az most finoman fodrozódó fehér csipke és menyasszonyi fátyol lett, Bilg pedig ott állt sugárzó szépen, tengernagyi egyenruhában, és egy nagy hajórajt irányított. Bilg szélesen kitérte mindkét karját, hogy megölelje őt. Szívrepesve röpdült feléje ismét, de mintha csak varázslat ragadta volna el, Bilg tovaszüremlett előle. Bár-

mennyire is sietett, nem érte utol.

A köztük levő távolság nőttön-nőtt. Ekkor, amikor már szíve majd megszakadt fájdalomában, földöntúli erő kapta fel, és suhogó szárnyalással röpítette Bilg karjába. Boldogan kulcsolta át a nyakát.

A zengő hang azonban a szeretett Cyps bácsi hangja volt, és az a roppant erő, amelyik felkarolta, az ő ereje volt. Larissa lázas arccal ébredt fel.

Ahogy Caprioli megjósolta, fenn az árbockosárban a tengerész – és nemsokára a kapitány és a kormányos is – már kora délután megpillantotta a távolban a Fekete-tenger napfényben csillogó vizét.

A talajon egyre több hómentes folt akadt útjukba, amelyek elővillantották a tágas mezők és szántóföldek zöld és barna színét. Másutt meg már csak puha, szinte ragacsos hókéreg borította a földet.

De a *Fantom*, amelyét a szél nyomása nem csökkenő erővel és sebességgel hajtott tova, vadul siklott át ezeken a veszélyes kátyúkon. Úgy látszott, alig várja már, hogy ismét belevesse testét a hullámokba.

A tiszték és a matrózok feszült izgalommal és kíváncsisággal álltak helyükön.

Caprioli, még mindig tábornoki egyenruhában, keresztbe font karral támaszkodott az elülső árbochoz, és Larissával meg Habakukkal együtt a hullámtörést figyelte.

Semmi rendkívüli nem történt.

Mintha a legmindennapibb dolog volna a világon, a *Fantom* leheletkönnyen libbent át a tengerpart nedves fövényén, belecobbant a magasra taréjló habokba, és enyhe, lassúdad ringással nekivágott a láthatárnak.

Forgács bátyó matrózai segítségével a kellő pillanatban leoldotta a fregattról a szántalpas alvázat és a hó-

kormánylapátot. Ezek a mesterien ácsolt és különlegesen összeillesztett gerendák és dúcok most ott himbálódtak a hullámokon, majd nemsokára el is tűntek a szemük elől.

– Ugyan mire vélik a hajósok, gróf úr, ha meglátják, hogy ezek a faalkotmányok itt úszkálnak? – kérdezte Fütükösicce csak úgy mellesleg Capriolitól. – Hogy nem hajóról származnak, arra rögvest rájön az emberfia...

– Hát a *Fantom* talán nem hajó? – kérdezte vissza Caprioli.

– Már hogyne, gróf úr, no de...

– Törődjünk csak azzal, ami ránk tartozik, hajómester, és ne törjük a fejünket azon, amihez semmi közünk.

A csak amúgy dísznek adományozott egyenruha igen veszélyessé válhat, amikor álöltözetnek vélik, főleg ha ellenséges táborba keveredik benne az ember – morfondírozott Caprioli.

Lement a kabinjába, levetette az orosz tábornoki egyenruhát, és Peregrinussal magára adatta megszokott frakkját. Megkönnyebbülten érezte újra lábán az ezüstcsatos puha cipőket, gondosan eligazította a tükör előtt zsabójának és kezelőinek illatos csipkefodrait, rizsporos parókájára rányomta háromszögletű kalpagját, melyen a pompás kócsagforgó lengedezett, és az ajtó felé indult.

– Végre ismét visszavedtettem önmagammá – szólt mosolyogva Peregrinushoz. – Az efféle maskarádé sehogyan sincsen ínyemre, de néha bizony valóban szükség van rá... és minden, ami szükséges, jó is.

Mellényzsebéből kivette arany tubákosszelencéjét, ujjbeggyel orrához emelt egy csipetnyit, majd megkínálta öreg szolgáját is.

Mindketten jókorát tüszentettek.

– Egészségére, gróf úr! – mondta Peregrinus, és megha-

jolt.

– Én is ezt kívánom mindkettőnknek, öregem... de nemcsak a tubákra gondolok, hanem mindenekelőtt arra, ami a legközelebbi órákban reánk vár.

MEGLEPETÉSEK!

Odessza régi török erőd volt, és a szultán nem tudott bele nyugodni abba, hogy orosz kézre került. Meglepetésszerűen újra meg újra megostromoltatta, és sokszor sikerült is elérnie, hogy ideig-óraig a próféta zászlaját lengette Odessza ormain a szél. De hogy az oroszokat megtévessze és veszedelmes csapdába csalogassa őket, az ideiglenes török parancsnok olykor nem vonatta be a cár zászlait. Caprioli tudott erről a kelepceről.

Mivel a szél éppen kedvező volt, és rövid időn belül elérhették a nyílt tengert, Caprioli megparancsolta Bull kapitánynak, cirkáljon a parttól mintegy mérföldnyi távolságra mindaddig, amíg fel nem bukkannak Odessza tornyai. Ha az ember élesen megfigyeli a partot az erőd közelében, megeshet, hogy bizonyos árulkodó jelekre lel a jelenlegi helyőrségre vonatkozólag.

A tűzmester azt a parancsot kapta, hogy töltsé élesre az összes ágyút, a fedélközi ütegek csövét azonban rejtse a lezárt csapóajtócskák mögé.

És valóban!

Amikor a *Fantom* körülbelül ötmérföldnyire lehetett Odesszától, lekiáltott a matróz az árbockosárból:

– Balra elől nagy embertömeg a parton!

Később azt jelentette:

– Katonák!... Legalább két zászlóalj!

Caprioli felment a parancsnoki hídra, hóna alá szorítva messzelátóját.

Főlemelte a távcsövet, és figyelmesen szemlélte a nyüzsgő sokadalmat.

– No nézd csak, hiszen ez orosz gyalogság – szögezte le meglepetten. – De a legénységgel se társzekér, se málha, de még csak fegyver sincsen! Most fölfedeztek bennünket... egyikük leszalad a partra... egy tiszt! Bull, nem látok elég élesen, tartsa távcsövét pontosan az enyém elé, hogy jobban kivehessem a részleteket...

Bull engedelmeskedett.

– Bolond ötlet... de logikus, teljesen logikus – mormolta. – No, ezt megjegyzem magamnak...

Caprioli tekint valamelyest a második messzelátón.

– Mennydörgős ménkű... ez nem lehetséges! – kiáltotta. – Itt valami baj történhetett... most egész pontosan látom: legalább tegnap óta nem borotválkozott. Ez rendkívüli eset!

Levette szeméről a távcsövet.

– Bull, azonnal vonassa be a vitorlákat, és vesse ki a horgonyokat. Azután bocsásson vízre egy csónakot. Magamnak kell odamennem, és megnéznem, mi is történt.

Bull meg se moccant. Úgy bámult a grófra, mint az ökör, ha dörög az ég.

– Megkeressem, kapitány?! – förmedt rá Caprioli.

Bull csak erre mozdult meg, de látszott rajta: most már komolyan kételkedik a gróf józan eszében.

A lárma nyugtalanította Larissát. Futva jött elő kabinjából, és kérdezte a gróftól:

– Történt valami, Cyps bácsi?

– Úgy látszik. Csak még nem tudom, hogy mi. Az a tiszt odaát a parton Lieven báró, ifjúkori barátom, évek óta nem láttam. Tüstént oda kell mennem!

Alig ért csikorogva partot a csónak Capriolival és Habakukkal, Lieven báró beleugrott, és megölelte a gróft.

– Az ég küld téged, Cyps!- kiáltotta Lieven. – Igazán csodálatos!

– Talán bizony te vagy ennek a fura katonacsődületnek a parancsnoka? – kérdezte Caprioli.

– Jelenleg igen. A parancsnok tegnap elesett, és át kellett vennem a tisztét.

– És mi van az erőddel?

– Múlt éjszaka megleptek bennünket a törökök, árulás történt. Legtöbben ugyan megmenekültünk, de százan mégis fogságba estek... vagy elpusztultak...

– És a flotta?

– Török kézre került!

– Szép dolgokat hall itt az ember. No és most mi a szándékod, mihez fogsz?

Lieven báróban felébredt a régi, derűs könnyelműség.

– Mulatságos kérdés – felelte nevetve –, ugyan mi egyebet tehetnék, mint hogy bamba képet vágjak, és átverekedjem magam embereimmel, ha csak te nem viszel bennünket magaddal. Fegyverünk már nincs!

– A fejed még megvan, kedvesem? – Caprioli csodálkozva nézett barátjára. – Arról ugyanis nem mond le a cár hóhéra.

– Azt hiszed, megőrültem, Cyps? Hazamegyek kurlandi erdeimbe és birtokaimra: ott aztán ítéletnapig kereshet a cár atyuska!

Az orosz katonák csodálkozva látták, hogy parancsnokuk milyen barátilag cseveg azzal az előkelő úrral, aki a titokzatos vitorlásról jött ide közéjük. Terebélyes félkörben álltak körül a kis csoportot, és kerekre nyílt szemmel bámészkodtak, elsősorban az óriási szerezcsenre, Habakukra.

Caprioli kiszállt a csónakból, karon fogta barátját, és fellépelt vele a fővényen.

– Márpedig a terveidből semmi sem lesz, öregem – jelentette ki a bárónak. – Először is visszafoglalod az erődöt, kiszabadítod a foglyokat és a hajórajt, aztán nekimesz a törököknek!

Lieven báró csípőre támasztott kézzel, hangosan nevetett.

– No hiszen, világos, csak a zsebkendőmmel kell intennem, és a törökök máris fejvesztetten eltakarodnak. Aztán kavicsot gyűjtök a parton, és azzal megkezdem a háborút. Valahogy így képzeled, ugye?

– A zsebkendő és a kavicsok, attól tartok, nem lesznek elegendők. Kissé jobban meg kell értetnünk magunkat.

Caprioli mosolyogva vette ki zsebéből a cár hadiparancsát, és átnyújtotta a bárónak, olvassa el.

– Kézi lőfegyverem és kardom van elég a hajón minden embered számára – magyarázta tovább a gróf. – S ahogy olvastad, Odessza hadparancsnokának, tehát jelenleg neked... nyolcvan új rendszerű, különleges ágyút kell átadnom. Azt hiszem, ezzel már célt érünk. De ha te ezek után átengeded a törököknek az erődöt, a cár azt hiszi, hogy te játszottad a kezükre, és a balti tartományokon fog érte kegyetlen bosszút állni!

Lieven báró füttyentett egyet fogsora közt, amikor végigolvasta az írást.

– Te megtanítod az embert arra, hogy higgyen a csodákban – mondta szinte kifulladásra. – De hogyan akarod partra szállítani az ágyúkat?

– Hány mérföldnyire vagyunk Odesszától?

– Majdnem pontosan ötmérföldnyire. Miért kérdezed?

– Ötmérföldnyire? Ez megfelel. Hatvan ágyút odaát az erdőben állítunk fel, hogy akkor se lehessen látni őket, amikor tüzelnek...

– Mire akarsz tüzelni? Itt csak erdők és dűnék vannak...

– Természetesen az erődre.

– Öt mérföld távolságból?

– Hát ha kell, akár hatból is... meg fogsz lepődni. Embe-reid azonnal vágjanak nagy tisztást az ágyúk számára; fej-szénk van elég a hajón. A *Fantomot* olyan közel horgonyoz-tatom le a parthoz, amennyire csak lehet. A kivágott tör-zsekből erős hidat építünk, hogy az ágyúkat minden veszély nélkül áthozhassuk. Aztán hatalmas szálfahengereken lőállá-sukba gördítjük őket.

Lieven fejcsóválva válaszolt:

– Cyps, ez mind úgy hangzik, mint egy mese. De azért mégis megteszem, amit kívánsz, mert te már többször is véghezvitted a lehetetlent. De a fejem semmivel sem ül biz-tosabban a nyakamon akkor sem, ha visszafoglalom a cárnak az erődöt, viszont a törökök vígan elvitorláznak nemcsak a saját hajóhadukkal, hanem a mi egész fekete-tengeri flot-tánkkal is!

– Hát nem olvastad, hogy nyolcvan ágyút hoztam neked? És nem hallottad, hogy csak hatvanat akarok odaát az erdő-ben felállítani? A többi húszat úgy visszük az erőd mögé, hogy közéjük és a kikötőben levő hajók közé áthatolhatatlan tűzfüggőnyt lőhessünk. Remélem, a terep elég kedvező ah-hoz, hogy ezeknek az ágyúknak a felállítása is észrevétlenül mehessen végbe. A közelben néhány nagyobb falu fekszik: ott megvasaltathatsz egy sor nehéz parasztszekeret, hogy átszállíthassuk az ágyúkat.

Lieven mélyet sóhajtott.

– Cyps, neked nem lehet ellenállni!

Caprioli felkacagott.

– Jó csomó időt megtakarítasz, ha egyáltalán meg sem próbálsz. De most munkára fel! Holnap estére már ott kell tartanunk, hogy megindíthassuk az erőd ellen az ostromot. És még egyet! Embereid közül senkinek sem szabad meg-tudnia, hogy én ki vagyok, és hogy ki segített neked: hajóm legénységének is ilyen értelmű utasítást adok. Elébe kell

vágnom minden lehetséges véletlennek. Meglehet, lesz a közeljövőben egy-két közvetlen szavam a szultánhoz, és időnek előtte megorrolhatna rám, ha tudomására jut, hogy a jelen esetben ki keverte a kártyát.

Lieven báró nevetett.

– Hanem akinek veled akad dolga, az igazán ne legyen szédülős, és a fejét se sokát törje! De van valami ennivalód? Embereim éhesek, őszintén szólva nekem is kopog a szemem...

– Ha elmondtad katonáidnak mindazt, ami szükséges, feljössz velem a hajóra. Azonnal elegendő ételmezt vitetek a partra, és természetesen valami jó erős itókát is.

ODESSZA OSTROMA

Kétszáz erdei vöröshangya már legyőz egy kígyót, és el is vonszolja a hangyabolyhoz. Kétszázötven katona és egy hajó jól kiképzett legénysége összehasonlíthatatlanul többre képes. Ezenkívül a szomszédságból néhány száz markos paraszt is csatlakozott hozzájuk, akik fölöttébb megörültek annak a kilátásnak, hogy ilyen váratlanul megszabadulhatnak a török veszedelemtől, és ráadásul még csengő aranyakat is kapnak fizetségül.

Másnap már kora délután felhúzták a *Fantom* rakodótéréből talpastul mind a nyolcvan ágyút, kitették őket a szárazföldre, és elszállították előre elkészített ütegállásaikba.

Az immár ismét állig fölfegyverzett orosz gyalogság harcra készen állott. Borromäus tüzeivel elfoglalta helyét a lövegek mögött. A húsz távolabb álló ágyú parancsnokságát egy idősebb tüzerre bízták, akit Borromäus utódjának szemelt ki.

Caprioli haditanácsot tartott Lieven báróval és az orosz gyalogság tisztjeivel meg a sajátjaival. Nemcsak a tervét

magyarázta meg nékik, hanem tájékoztatta őket az újfajta ágyúkról és a különleges lövedékekről is.

Amikor már részletesen megbeszéltek mindent, meghagyta a gyalogsági tiszteknek, világosítsák fel legénységüket ennek az ágyútűznek a mibenlétéről. El akarta kerülni, hogy harcképtelenné váljanak az ijedelemtől.

Aztán visszaküldte Bull kapitányt tisztjeivel együtt a hajóra, hogy álljanak indulásra készen a *Fantommal*. Csak Borromäus tűzmestert és tűzéreit, valamint Habakukot tartotta maga mellett.

Caprioli megvárta, míg a téli vörös nap a látóhatár mögé bukik a tengeren, és éjszaka ereszkedik a vidékre.

Akkor adott csak tűzparancsot.

Egyszerre hatvan ágyú dördült el és lőtte át vakító röppályájú golyóit a sötétségben.

Az erődben parancsnokoló pasa díszlakomán ült tisztjeivel együtt, és az oroszok felett aratott gyors győzelmet ünnepelte.

Hirtelen felfigyelt.

– Zivatar... télen?... – kérdezte csodálkozva. Néhány tiszt meglepetten felugrott.

A pasa kiküldte a legfiatalabbat, nézze meg, milyen az időjárás. A hadnagy egy-két pillanat múlva futólépésben, nevetve érkezett vissza, és jelentette:

– Az oroszok megbolondultak. Visszajöttek, és az erődtől nyugatra, egészen közel tábortüzeket gyújtottak!

– Drágán megfizetnek, amiért gúnyt üznek belőlem! – fújtatott a pasa. – Hiszen a nyavalyásoknak még csak fegyvertük sincs. Fel, urak, kitörünk az erődből, és mindannyiukat elfogjuk. Fejük pedig hadd díszítse a mi erődünk ormait.

Dobpergés zengett át a kazamatákon... az erőd kapui

szélesre tárultak, kurjongató rajokban, görbe handsárjukkal hadonászva törtek a törökök a hóban fényesen világító tüzek felé. A leggyorsabbak döbbsen torpantak meg az izzó zsarátnok előtt. Látták ugyan a tüzet, a lángok fénye szemüket égette, de orosz katonákat nem láttak.

– Kelepce!... Vissza az erődbe! – kiáltotta parancsnokuk.

Ekkor azonban felvillant valami az erőd mögött, mint valami távoli égiháború, lobogó csóvák perzselték végig az éjfékete égboltot, mintha már az utolsó ítélet napja virradt volna fel. A törökök mögött lecsapódó golyóbisok szétpukadtak, és vakító fehéren lobbanó lángokat szültek, vérfa-gyasztó sístergés közepette.

A törökök sóbálvánnyá dermedtek a félelemtől.

Az erdő mögül újra meg újra felvillámlott, és a tüzek, most már a törökök hátában is, hosszú láncolattá sorakoztak.

És ekkor valami borzalmasat láttak. Hosszú sorokban, szuronyt szegezve, irtózatoss hurrákiáltással rohantak le az oroszok a közeli dűnékről.

– Árulás! – kiáltotta a török parancsnok. – Meneküljön, aki tud, a hajókhoz!

De ekkorra már oda is ért az orosz gyalogság, és könnyűszerrel legyőzte a rémülettől dermedt törököket.

Néhány piross bugyogóst, aki merészebb volt a többinél, és sikerült a tüzek közötti hézagot átugrania, az oroszok nevetve futni hagytak. Tudták, hogy úgysem jutnak messzire.

Most az erőd mögött morajlott fel a vihar, és húss löveg egyszerre okáda ki lángoló töltését egymást szaporán követő sortüzekben az erőd és a hajók között elterülő térségre.

Tündöklő tűzfüggöny vetett lobbot, és azt a néhány száz törököt is, aki még a várban maradt, megfosztotta a menekülés utolsó reményétől.

Alig egy órával később már vége is lett a kísértetjárásnak.

Odessza tengeri erődje, török hódítójával együtt, a szultán teljes hadiflottája, valamint a mérhetetlen zsákmány az oroszok kezére került.

A katonák ujjongása nem ismert határt.

Lieven báró könnyes szemmel ölelte át barátját.

– Egyszerűen csodálatos, zseniális volt, Cyps! – A báró képtelen volt uralkodni magán. – De áruld el, az ég szerelmére, mivel lőttél!

– Üreges golyókkal, amelyeket görögtűzzel töltöttünk meg, és még valami csekélységgel, amit tűzmesterem talált fel. Ugyanezekkel a golyóbisokkal nemsokára alaposan ráijesztesz a konstantinápolyi törökökre is...

– Öregem, ilyen golyókkal meghódítom a világot! – csapott tenyerébe Lieven báró. Aztán halkabban hozzátette: – Csak éppen a cárnak sem ezeket a golyókat, sem az egész világot nem kívánom...

S ezen a báró néhány pillanatig el is gondolkozott, majd így folytatta:

– A hadijog szerint téged illet a zsákmány, Cyps. Az erődöt is meg óhajtod tartani?

Caprioli mosolyogva simogatta ezüstös bajuszkáját.

– A köveket nem tudom elvinni, Lieven, de a hajókkal elvitorlázhatok – felelte. – Az erődöt engedd át nyugodtan a cárnak. Én csak a török flottát akarom, mégpedig mindazzal együtt, amit a hajók magukban rejtenek!

– Derék falat, öregem, viszont legalább nem a cár nyeli le. De mihez kezdesz a flottával?

– Szeretnéd tudni, ugye? Nos, neked elárulom, de ne feledd el senkinek! Talán aprópénzként vagy váltságdíj gyanánt lesz rá szükségem a szultánnál... az ember sohasem tudhatja, minek néz elébe. Tűzmesterem már megkapta a parancsot: segítsenek embereidnek, hogy az ágyúkat építsék be a saját hajóikba, és tanítsák meg őket a lövegek kezelésé-

re. Aztán rögtön útnak indulunk.

– A száz török hajóval együtt?

– Természetesen! Flottád minden nélkülözhető tengerészből állítjuk össze a legénységünket. Kapitányom lesz a török flotta parancsnokló sorhajókapitánya. Már értesítettem is róla...

– Segíts meg, nagy ég! – fohászkodott fel Lieven. – És hogyan kapom vissza tengerészeimet?

– Méltányolom aggodalmait – bólogatott Caprioli helyeslőleg. – Nos, hát akkor Bull a *Fantom* kapitánya marad, én pedig ezennel kinevezlek a török flotta sorhajókapitányának: az oroszoknak úgyis te vagy a főparancsnoka... De ha van egy fikarcnyi eszed, magad mellé veszel egy régi, tapasztalt tengerészt, különben még az első hullámhegygel sem birkózol meg vezérhajódon!

Mielőtt Lieven válaszolhatott volna, Caprioli így folytatja:

– Most pedig először is igyunk egyet a cár egészségére és az én fogadásomra, amelyet három hossal megnyertem. Proszt!

KONSTANTINÁPOLYBA TÜSSZENTVE...

Később azok közül az ágyúk közül, amelyekkel Odesszát visszafoglalták, hatvanat emelőrudakkal és nehéz szekerekkel az orosz hajókra vittek, és Borromäus tűzmester felügyelete mellett beépítették őket. Mivel az erőd mögötti állásokban levő húsz üteg szabadon kilőhetett a nyílt tengerre, Borromäus megbízottja itt oktatta ki a cári tüzértiszteket az új típusú ágyúk kezelésére és a különféle lőszerfajtákra.

Caprioli a nyolcvan ágyú mindegyikéhez ötven golyót adott át a szükséges lőportöltéssel barátjának, Lievennek. A báró tehát az orosz hajókról négyezer lövést adhatott le a

törökökre. Ennyi már elegendő volt egy egészen csinos kis háborúhoz is, amelynek – Caprioli szerint – mindössze az lenne a szerepe, hogy lekösse a török csapatokat.

Mielőtt Caprioli átvitette volna magát a *Fantomra*, hogy Konstantinápoly felé hajóra szálljon, még egyszer megszemlélte az erőd mögött álló húsz ágyút, és megfigyelte az orosz tisztek lögyakorlatait. Ezután elégedetten indult innen hazafelé Habakukkal a *Fantomra*, hogy bevárja Borromäust és embereit.

Az ösvény cserjéssel borított dűnéken vezetett keresztül. Közvetlenül a partszegély előtt véget ért a vadon, és szabad kilátás nyílt a tenger felé.

Caprioli hirtelen megtorpant, és megigézve bámult ki a tengerre. Vagy kétmérföldnyi távolságra a parttól szélduzzasztotta vitorlákkal három pompás brigantin úszott, de olyan irányban, amely nyilvánvalóan Odessza előtt vezetett el.

Caprioli a hajókra mutatott, és lélekszakadva kiáltotta:

– Habakuk! Hiszen ezek... Hiszen ezek Bilg brigantinjai! De vajon mit keresnek itt, Odessza előtt?

Habakuk bámészan meredt a tengerre, a szeme majd kiguvadt, szinte kocsányon lógott a fejéből, de nem látott egyebet, csak vizet.

Amilyen gyorsan csak hosszú lábai bírták, Caprioli hanyatt-homlok rohant végig a dűnéken, hadonászva és kiáltozva a brigantinok felé. A szerecsen lihegve nyargalt a nyomában, s igencsak elfogta az aggodalom, hiszen urának az elméje nyilvánvalóan megháborodott.

A dagadó vitorlák ellenére úgy látszott, mintha a brigantinok meg sem mozdulnának. Caprioli nem fecsért időt a töprengésre, öles ugrásokkal nyargalt parthosszat, mérföldről mérföldre, mégsem jutott közelebb a hajókhoz. Amikor végre fogytán volt lélegzete, ziháló tüdővel megállt.

A brigantinok eltűntek.

– Habakuk, hol vannak a hajók?! Hiszen még az imént itt voltak! – kiáltotta Caprioli, és újra meg újra megdörzsölte a szemét.

– Én nem láttam semmiféle hajókat, gróf úr! – hebegte a szerecsen. – Talán láza van a gróf úrnak?

Caprioli álmélkodásán átcikázott egy gondolat: nem volt-e vajon káprázat csupán a három hajó, az ördögi Diaboli újabb szemfényvesztése?

Saját magán mérgelődve indult meg Habakukkal hazafelé. Nemsokára ismét eltűntek az erdő sűrűjében.

Egy dűne tetején a gróf letelepedett egy kidőlt fatörzsre, hogy kissé kifújja magát. Elővette zsebéből tubákszelencéjét, és kiadósat szippantott. Tüszentése messzire hangzott a csöndben.

Ekkor... mi volt ez?!

A dűne tövében recsegett-ropogott a bozót. Roppant szörny tipródott odalént bosszús dörmögéssel, amely úgy zengett föl hozzájuk, mint egy dóm orgonájának generálbasszusa; úgy rémlett, mintha egy óriás csapkodna maga körül hatalmas pörölyével, hogy kíméletlenül ledöntögesse az útját álló fatörzseket.

Caprioli felugrott. Hiába kísérelte meg azonban, hogy lepillantson a fatörzsek között. Azt kívánta: bárcsak valamelyik ágyúja mögött állna mostan. Hiszen pisztolygolyói legfeljebb megcsiklandoznák a szörnyeteget, és a karcsú lovasági penge az oldalán sem ér itt sokkal többet, mint egy szalmaszál.

Habakuk ökölbe szorított kézzel zárkózott fel gazdája mellé, és szintén lefelé kémlelt.

Már a legközelebbi fák rengtek, ingadoztak, és úgy töredeztek a súlyos csapások alatt, akár a száraz haraszt. Szabaddá vált a kilátás.

Capriolitól néhány ölnyire iszonyatos fej bukkant elő a sűrűből. A gróf egy magasra fölágaskodó szürke medvét pillantott meg... az ősidők barlangi medvéjét, amelyből már csak itt-ott él egy-kettő a Kaukázus vadonaiban. Valószínűleg a kercsi keskeny földnyelven át került ide. Ha fejét nyújtogatta, átlátott a legmagasabb fakoronák fölött is, és csaknem elérte annak a meredek vízmosásnak a peremét, ahol Caprioli és Habakuk állt. Felső állkapcsából karhosszúságú törökként meredtek ki tépőfogai.

A szörnyeteg haragos brummogással fülelt, fölfelé szimatolt, mancsaival maga körül csapkodott, és nekilódult, hogy a miszlikbe aprított fatörzsek kusza szövevényén át fölkapaszkodjék a meredeken. Párbajtőrrel harcolni ellene kilátástalan lett volna, de a menekülésnek sem volt semmi értelme. Caprioli gondolatai egymást kergették: kiutat kerest.

Kezében érezte a tubákos pikszist. Gondolatai egy csapásra lecsillapultak.

Eroősebben megragadta a szelencét, szélesen nekiveselkedett, célzott, és teljes erejével odavágta a medve orrához. A doboz kinyílt, és egy maroknyi erős dohánypor a szörnyeteg kerekre tágult orrlyukába hatolt.

A medve megdermedt, szemét összeráncolta, gyámoltalanul meglengette mellső mancsait, pofáját kitátotta, mintha csak egy réműleteset ásítana. Torkából orkánként tört elő a légáramlat, a fák hajladoztak-rázkódtak, csaknem széthasadtak a vihar szívóhatásától.

Capriolinak és Habakuknak épp csak annyi ideje maradt, hogy földre vetődhettek; így lestek lefelé a szakadék szélé-ről.

Hogy mi történt?

A medve úgy robbant, mint egy löportorony, és egész homokhegyeket fűjt a levegőbe. A rettenetes nyomás gyökerestül tépte ki a fákat a földből, és mint a szénát, az égig ka-

varta őket.

Caprioli pillanatokra elvesztette eszméletét.

Amikor ismét magához tért, felhőmagasságban lebegett a tenger fölött, és szélsebesen száguldott tova. Habakuk kar-nyújtásnyira lebegett tőle, fejét még mindig két karjába rejtette.

Újra meg újra feléjük hangzott a medve mennydörgő tüsszentése, és a légnyomás forгатagos hullámai hatalmas Ívben újra meg újra mind messzebbre és magasabbra röpítet-ték őket a légen át.

Caprioli lepillantott a mélységbe, és látta, hogy éppen a *Fantom* fölött lebeg tova.

A hajó személyzetét feliaszthatta a robbanás, mert a matrózok ordibálva és vadul integetve szaladgáltak össze-vissza a fedélzeten. Néhányuk fölfelé mutogatott, felismer-

ték a grófot és Habakukot; a fregatt elejére szaladtak, de azok ketten nem zuhantak a tengerbe, mint ahogy a matrózok hitték.

Larissa és a fekete Baba éppen kilépett a tatfelépítmény kabinajtáján; látták, amint Caprioli és a szerencsen tovaröppen. Baba rémületében visongva-rikácsolva visszarohant. Larissa döbbsen, lecsüngő karral állt csak, és bámult bácsikája után, aki szerencsen testőrével együtt eltűnt a fellegek párájában.

„Hát ez aztán igazán pokoli helyzet! – dünnyögte Caprioli magában. – De hajlandó vagyok kétszerte ennyi ágyúban is fogadni, hogy ezt a hajcihőt megint Diabolinak köszönhetjük.”

Megvizsgálta, milyen irányban is röpülnek: hát egyenesen Konstantinápoly felé!

Caprioli felnevetett.

„Ez a pokolbeli fajzat már megint balszerencsével járt! Bizonyára a Kaukázus járhatatlan hegyi vadonába akart elfúvatni bennünket, de hogy mi, ha minden jól megy, még hamarabb érjünk a szultán udvarába, mint ahogyan gondoltuk, ez biztosan nem volt benne a számításában. Szerencsére Bull kapitánynak azt a parancsot adtam, hogy mihelyst Borromäus fenn van embereivel a hajón, induljon Konstantinápolyba. És ha ott valami balul ütne ki, még mindig ott van titkos parancsom Peregrinus mellényzsebében...”

Erősebben ráhúzta parókájára háromszögletű kalpagját, aztán kényelmetlenül lapogatta végig tenyerével a nadrágja fenekét.

„Pocsék, dolog, hogy az ember ülepe alatt semmi más sincs, csak levegő, és így kelljen tovaszárguldanial!” – mérgelődött magában félig bosszúsan, félig mulatva.

De mit lehessen tenni?

Semmit.

Az ember csak a tulajdon tenyerére ülhetne, de hát ez

meg ugyan mit ér?!

Finom felhőfátylak suhantak el mellette. Unalmában kinyújtotta karját, és hagyta, hogy a puha fonadék átszüremkedjék ujjai közt. De hamarosan csodálkozva visszahúzta a kezét. Ujjai közt hosszú, pókháló finomságú szálak akadtak fenn. Átnézett Habakukhoz: a szerencsen ugyanezt a felfedezést tette, s örömeiben, hogy talált valamilyen játékot, úgy vigyorgott, mint a perselymalac karácsonykor.

A felhőket Caprioli mindeddig egészen másmilyennek képzelte el; semmiképpen sem olyanak, hogy meg is lehessen fogni őket. Igaz, nem is járt még sohasem ilyen közel a felhőkhöz. De talán másfélék is ezek az orosz – azaz most már valószínűleg török – felhők, mint az otthoniak. Bárhogy is áll a dolog: aki a tényekkel számol, mindig előnyben van.

Caprioli imígyen elmélkedett... majd átszólt néhány szót Habakuknak. Amint egy óriási, hófehér felhő felé repültek, szélesre kitért karral átfogták, és úgy összegyömöszkölték, mint valami túlméretezett dunyhát. A szerencsen lecsavarta turbánjának véget nem érő selyemcsíkját, Caprioli segítségével többszörösen átvette a felhőn, s a végére szoros csomót kötött.

Nevetve másztak fel az égi jármű hátára, lelógatták a lábukat, és most már kényelmesebben csücsültek, mint egy pelyhes nyoszolyán.

Habakuk hirtelen felkurjantott, és izgatottan mutatott a mélybe.

– Gróf úr, a tengeri lovak! – kiáltotta.

Valóban, Szíriusz és Stella, miközben a tengerben hancúrozott, fölfigyelhetett gazdájuk légi utazására. A két paripa utánuk eredt. Most hihetetlen sebességgel szántották a hullámokat.

„Még valami, amire Diaboli nem számított!” – gondolta elégedetten Caprioli.

Körülbelül egy órája utazhattak már, amikor a kék égbolt

alján lassanként kirajzolódtak Konstantinápoly aranyos kupolái és karcsú minaretjei.

– Le kell szállnunk – szólta Caprioli a testőréhez. --Nincs értelme, hogy elröpüljünk a város felett...

Bár a felhő sebessége észrevehetően csökkent, nem lehetett előre látni, meddig tart még a különös utazás, ha nem sikerül végét vetniük.

Mondani könnyű, de megtenni nehéz!

Caprioli töpregett egy sort, és mindjárt tett is egy kísérletet. Letépett egy nagy darabot a pelyhes légpárnából, s a bepólyált felhő azonnal jócskán lejjebb ereszkedett, hogy aztán változatlan magasságban lebegjen tovább.

– Mindjárt gondoltam! – mosolygott elégedetten a gróf. – Ha megmaradunk ebben a magasságban, megtörténhet, hogy egyenesen beröpülünk a hárem ablakán, és feketekávé-nál lepjük meg a szultánt és a hölgyeit. Úgy hallottam, az ilyesmit rossznéven veszi... Ezért még lejjebb ereszkedünk, csendesen leszállunk a partra, lehetőleg néhány mérföldnyire Konstantinápolytól, hogy legalább nyugodtan rendbe szedhessük a ruhánkat...

Ezután óvatosan apró darabkákat csipkedtek le a felhőből, amíg csak szép csendesen alá nem ereszkedett a partra.

– Nos, ezen is túl volnánk! – állapította meg nevetve Caprioli.

Habukuk éppen újra a feje köré tekerte a turbánját, és kitorolta belőle a felhőpára maradékát, amikor a tengeri paripák felbukkantak a vízen. Kirázták szőrükből a nedvességet, és örömben hangosan nyerítve rohantak Capriolihoz. Megkapták a szokásos cukrot, és gazdájuk szeretettel megveregette a nyakukat.

A gróf és a szerencsen helyrecibálta ruháját, mindketten felpattantak a tengeri paripák hátára, és sebes vágásban nyargaltak a szultán napfényben ragyogó, kupolás-tornyos városa felé.

A KARDMŰVÉSZ

A tengeri lovak bársonypuha ügetésben vitték Capriolit és Habakukot Konstantinápoly szűk sikátorain át a szultán palotája felé. Az emberek riadtan surrantak be a házakba, amikor a két óriási táltos paripát és különös lovasaikat megpillantották.

Az ügyeletes tiszt éppen a kapuőrök mellett állt, amikor meglátta, hogy Caprioli és a szerezsen feléjük rúgtat; azonnal kihívta a palotaőrseget. De a gróf nem hagyott neki sok időt a rémüldözésre. Parancsoló hangján, amelynek katonaruhás emberfia ellenállni nem tudott, megbízta a tisztet: nyomban jelentse a nagyvezírnek, hogy Caprioli gróf, a Napnyugati Országok Császári Őfelségének a követe megérkezett, és kérjen számára rendkívül sürgős ügyben kihallgatást a szultánnál.

A tiszt elsiettet.

Caprioli leugrott ménjéről, és egy főhadnagnál megfelelő magas és tágas istálló után érdeklődött, amely közvetlen közelében van a tengernek. A tiszt elfehérült orral mustrálgatta Szíriuszt., meg Stellát, és jó sokáig gondolkozott. Végre eszébe jutott egy lebontásra szánt mecset, amelynek a belseje még jó karban volt, s amelyet már régóta gabonacsűrnek használtak aratás idején.

Habakuk átvette a tengeri lovakat, és egy fullajtárral levezettette magát a partra.

Röviddel ezután a nagyvezír egy díszes csarnokban a keletiekre jellemző sajtóságos udvariassággal fogadta Capriolit.

– Főméltóságod neve jól ismert a Fényes Portán, és jellegzetes csengése is van, nagynemességű, fennkölt gróf! – üdvözölte Capriolit a nagyvezír. – Mindamellett nem tudtuk,

hogy ön jelenleg a Napnyugati Országok Császári öfelségének teljhatalmú követe. A szultán önagyszerűsége számára... Allah kegyelmének tündöklő napja fényeskedjék szakadatlanul a feje fölött... mérhetetlen megtiszteltetés lesz, ha önt fogadhatja, mihelyt útjáról hazatér...

Caprioli szemében huncut mosoly villódzott, amikor észrevette, hogy a nagyvezír látszólag milyen simán tudomásul veszi az általa kitalált „Napnyugati Országok Császári Öfelségét”. A szultán legfőbb tanácsadója nyilvánvalóan nem akarta elárulni gyengéjét azzal, hogy bevallja: ezekről az országokról soha még egyetlen kukkot sem hallott. Mindazonáltal egy benső hang arra figyelmeztette a gróft: vigyázzon, s ezért elhatározta, hogy olyan éber lesz, mint még soha.

A bozontos prófétaszakállú, szikár férfiú szeme még sántibban izzott, mint Diabolié. Ez az ember maga volt a megtestesült gonoszság.

– Mikor kegyeskedik önagyszerűsége visszatérni? – kérdezte óvatosan Caprioli.

– Ha Allah jósága úgy akarja, három nap múlva... vagy négy nap múlva... ki tudná megmondani? De közölje csak, főméltóságú, nemes gróf, melyek azok az olyannyira sürgős ügyek, amelyek idevezérelték.

– Erről csak a szultánnal magával... Allah hintse be már földi útját is a paradicsomkert virágaival... beszélhetek, ó, legkegyelmesebb szolgálja hasonlíthatatlan uradnak – válaszolta Caprioli.

A nagyvezír, gondosan latolgatva szavait és ravaszdi képpel dörzsölgetve a kezét, így szólt:

– Tudnia kell, ó, nagyméltóságú gróf, hogy én vagyok uramnak másik fele. Minden úgy történik, ahogyan ő akarja... ha én előbb megfontoltam, és az ő akarata szerint elhatároztam.

Caprioli meghajolt, hogy elrejtse mosolyát.

– Akkor tudd meg, ó, bölcsek bölcse: én olyan kimondhatatlanul szerencsétlen vagyok, hogy kettéosztatlanul állok kegyelmességed előtt. Ezért csak saját akaratom szerint mérlegelhetek mindent, és dönthetek mindenben. És ez az akarat – Allah könyörülj! – nem ismer mellékutakat!

A nagyvezír nyelt egyet, de végül lenyelte ezt a nagyon is érthető feleletet. Caprioli egy asztalhoz lépett, amelyen egy pompázatos görbe török kard feküdt. Illően megcsodálta, majd kihúzta hüvelyéből, és vizsgálódva méregette kezében a pengéjét.

– Mialatt ömagasságára várok, szívesen megtanulnám, hogyan kell bánni egy ilyen pengével – mondta Caprioli könnyedén. – Nem tudna számomra egy jó mestert?

– A legjobbat, aki csak van a világon, nagyhatalmú gróf!

A nagyvezírnek hízelgett a gróf kérése; különleges módon tapsolt néhányat. Egy ajtón azonnal belépett egy gazdag öltözetű, zömök férfiú, és a nagyvezír kívánsága felől érdeklődött.

– A Napnyugati Országok Császári öfelségének nagyméltóságú követe, a fennkölt, nemes és nemzeti Caprioli gróf óhajtja öntől megtanulni pengéink használatát, ó, felülmúlhatatlan mestere a soha el nem lankadó kardnak – magyarázta a nagyvezír.

A zömök férfiú, nyilvánvalóan a szultán fegyvermestere, szótlánul kihúzta handzsárját: pengéje körülbelül arasznyi széles volt. Azután a levegőbe mutatott, s ajkát alig mozgatva így szólt:

– Látja a legyet, amely a függőlámpás körül kering?

A gróf bólintott.

– Vufff!!! – szisszent a penge.

A légy tovább zümmögött, de most már két fél légy verdesett, és mindkettőnek csak egy szárnya volt. Kisvártatva mind a két fele lepillingélt a padlóra. A rovar észre sem vette balsorsát.

– Nem rossz! – dicsérte Caprioli.

– A gróf úr még mindig meg akarja tanulni, hogyan vív-
nak török karddal? – kérdezte a fegyvermester; hangjában
enyhe gúny csendült. – Aki ilyen játékszerhez van szokva –
és a gróf vívótörére mutatott –, annak a kezében sohasem
fog jól feküdni a török penge...

Caprioli mosolyogva húzta ki a kardját. Pengéjét próbál-
gatva úgy meghajlította, mint egy mogyoróvesszőt, majd
felpillantott.

– Nini, még egy légy! – mondta szenvtelenül. Villant a
döfés, és töre hegyén a légy a nagyvezír orra előtt utolsót
legyintett a szárnyával.

– A szívet könnyebb eltalálni, ha már okvetlenül szüksé-
ges! – jelentette ki Caprioli finom mosollyal. – Nem tisztább
és elegánsabb dolog-e ilyen úton célt érni, mint ha széthasít-
juk az ellenfél koponyáját? Az én hazámban a kardot olykor
légyfogónak használjuk. Ide süss!

Egy díszes állványon findsa állt, benne török szirup.
Caprioli egy csöppnyit mutatóujja hegyére vett, óvatosan
végigpötyögtette pengéje élén az édes csalétket, majd a
fegyvert élével fölfelé az asztalra tette. Néhány pillanat múl-
va zuhanóröpülésben zümmögtek oda az első legyek, de
máris kettőbe szelve pottyantak az asztal lapjára.

Még az ő szemük sem érzékelhette a lehetétfinomra kö-
szörült penge halálos élet.

A nagyvezír és kardforgatója elsápadt. A fegyvermester
nagyot nyelt izgalmában, és megkérte Capriolit, menjen ki
vele az udvarra. Egy mesterfogást akar neki bemutatni, erre
csak ő maga képes, és csak török karddal lehet véghezvinni.

A palota udvarán, ahová Capriolit elvezette, egy szökő-
kút csobogott.

A fegyvermester fölemelte handzsárját, megforgatta a fe-
je fölött, egyre gyorsabban és gyorsabban pörgette, míg
csak. tündökletes, zengő fényörvénné nem változott. Ekkor

egy gyors szökkenéssel szorosan a szökőkúthoz pattant a kardforgató.

Jóllehet a kút medencéjéből még egyre lövellt fölfelé a vízsugár, de ott, ahol visszapermetezett a zirregve körbemotollázó handzsárra, azonnal elillanó gőzfelhőscekeként párologott el: úgy hallatszott, mintha egy vízzel telt üst susstorogna.

– Minden, elismerésem! – álmélkodott Caprioli a bűvészmutatványon, amikor a fegyvermester visszadugta kardját a hüvelybe. – Éppen ezt és az ehhez hasonló dolgokat szeretném öntől megtanulni. Jutalma nem lesz csekély...

A kardművész arra kérte Capriolit, hogy kövesse, de a nagyvezír feltartotta egy kérdéssel:

– Ön szolgáljával együtt soha nem látott nagyságú lovakon érkezett önagyszerűsége városába, nemes és nemzeti gróf. Árulja el, hogyan lehet az, hogy tömérdek őrszemünk közül egy sem vette önöket észre határainkon?

Furcsa pillantással fűzte hozzá:

– Szinte úgy rémlik, mintha röptek volna...

– Látott engem a szolgálammal röpködni? – ütötte el a kérdést Caprioli nevetve. – Ha egy talpraesett követ jó utat követ, akkor ügyesen talpra esik ott, ahol egy ügyetlen követ fejre esik, hiszen hiába mozgat meg minden követ, mégis csak rossz utat követ... Ezt jegyezze meg tiszteletreméltóságod!

Caprioli meghajlással búcsúzott, és követte a káprázatos kardmestert.

A nagyvezír elképedt Caprioli utolsó szavain, s pislogva bámult utána.

Még öt percig törte a fejét, aztán hirtelen elhatározással kirohant a csarnokból.

Kevéssel utóbb megbízásából a palota egyik oldalkapuján a leggyorsabb versenyló hátán egy futár nyargalt ki.

ALI HABAS RABLÓVEZÉR BALSZERENCSEJE

A következő napokat Caprioli a fegyvermester társaságában töltötte. Szakadatlanul gyakorolt a török karddal, s ezzel a számára ugyancsak szokatlan harci szerszámmal is hamar elsajátította a vívás művészetének végső finomságait.

Közben a Bilg és a *Fantom* sorsa fölötti aggodalom nem hagyta nyugodni. Nap nap után várta, hogy a fregatt megjelenjék. Egy szép reggel, ahelyett, hogy a vívóterembe ment volna, felkereste a parton Habakukot. Egy ideig elnézte, hogyan lubickol a szerecsen a tengerben a lovakkal, aztán megparancsolta neki, hogy nyergeljen.

Amikor ez megtörtént, Habakukkal együtt messzire fellovagolt a parton, hogy szétnézzen a *Fantom* után.

De már dél is lett, és hajójának még mindig se híre, se hamva. Ezért elhatározta, nyargal egyet a vidéken, hogy szemügyre vegye, milyen a környék és milyen a lakossága.

Paratólgyekkel, mandulafenyőekkel és olajfákkal benőtt dombok közé ágyazva, néhány szegényes kunyhót látott. Az aprócska települések közelében parasztok dolgoztak a földjükön. Egyébként néptelen volt a táj.

Egy földhányás mögül hirtelen zúrzavaros lárma, hangos röhögés és fegyvercsörgés hallatszott. A következő pillanatban meglepő látvány fogadta Capriolit.

Mintegy harminc marcona külsejű, állig felfegyverzett török vett körül rikoltozva egy facsoportot. A fákhöz pazar öltözetű férfiakat kötöztek. Ezek pompás arabs ménjeit egy csomó vedlett gebével béklyózták össze.

A gróf azonnal látta, hogy egy vakmerő rablóbanda törbe csalta és legyűrte ezt a kis lovascsapatot.

Amikor Caprioli és szerecsen testőre váratlanul megjelent a tengeri paripák hátán, a rablók megbénultak félelmükben.

Caprioli és Habakuk leugrott a nyeregből. A gróf ügyet se vetett a bitangokra, azonnal a megkötözöttek csoportjához lépett. Egy-két gyors törvágás, és a foglyok szabadok lettek.

– Caprioli Cyprian Amadeus gróf vagyok, a Napnyugati Országok Császári őfelségének rendkívüli követe – mutatkozott be Caprioli a legelőkelőbbnek.

A hullámozó fehér szakállas férfi szeme felragyogott.

– Én a szultán vagyok – felelte. – Ali Habas és rablóbandája támadott meg bennünket. A fickó kezéhez ezernyi meggyilkolt áldozat vére tapad...

Ez a néhány szó időt engedett a rablóknak ahhoz, hogy döbbenetükből felocsúdjanak. Ali Habas egyszerre kétfelől uszította rá két legvadabb cimboráját a grófra. Ezek bömbölve rántották ki handzsárjukat, és rárohantak.

Caprioli egyetlen ugrással köztük termett, szempillantás alatt kihúzta egyik lovassági pisztolyát, felvonta kakasát, majd a cső végét ragadta meg, célzott... és pár lépés távolságból a pisztoly agyával homlokon dobta az egyik rablót, ugyanakkor ő maga mélyen lehajolt.

A pisztoly agya olyan lendülettel vágódott a rabló homlokának, hogy a kakas elcsattant. Eldördült a lövés, és a második rablót a szeme közt találta. Mindkettlen holtan zuhantak a földre.

Habakuk fekete bőre alatt elsápadt dühében. Mindkét kezébe fölmarkolt két másik rablót, és úgy összekoccantotta a fejüket, hogy csak úgy csattant, majd széles ívben áthajította őket a közeli fákon. Tetemük ott várhatta a keselyűket.

Cinkosainak szégyenletes veresége már elviselhetetlen volt Ali Habas zsványbecsületének. Dühében tajtékozva rohant elő, és odakiáltotta megmaradt akasztófavirágainak:

– Hagyjátok a vén szultánt és embereit, először ezt a Caprioliot kerítjük sorra, én magam veszem a fejét! A többiekkel majd később szórakozunk!

Caprioli illetlennek találta a szultánra vonatkozó szava-

kat. Ismerte a szultán büszkeségét, és tudta, milyen nagyra tartja fegyverforgatásban való jártasságát. Néhány gyors szóval mentegetődzött a nagyúr előtt, és mély meghajlással kijelentette:

– Öfelségét illeti az elsőség!

– De kérem, kérem, kedves gróf – felelte a szultán barátságosan –, készséggel átengedem önnek az elsőséget, magam majd szíves-örömezt leszek a nézője... Úgyis elgémberedtem a kötelektől...

Hogy a rablóbecsületén esett csorbát kiköszörülje, és hogy nevétségessé tegye a csavargók előtt, Ali Habas kihívta párviadalra Capriolít. Felülmúlhatatlan ügyességére a török lovassági lándzsával való mérkőzésben éppolyan híres, mint hírhedt volt. Olyan biztosra vette győzelmét, hogy nekiszegzett lándzsával habozás nélkül a grófnak rontott.

Caprioli kirántotta török kardját, egyetlen gyors vágással felcsapta a lándzsát, és handzsárját suhogva forgatta feje körül. Hatalmas ugrással a rablókapitány előtt termett. A lándzsa parányi darabkákra felaprítva szanaszét röppült.

Caprioli handzsárja egyre gyorsabban és élesebben sívítva keringett körbe. A gróf lassan guggoló helyzetbe ereszkedett a rabló előtt. Pengéje szédületes iramban vékony karéjokra szeletelte föl a bösz fickó fejét és testét. Mikor a török betyár térdéhez ért, Caprioli abbahagyta a hasogatást, visszaugrott és felkiáltott:

– Úgy vélem, meg akarsz küzdeni velem, hogy fejemet vedd, te kutyafi!

A rablóvezér marka már moccant is a töre után, előregörbedt, hogy a grófra vesse magát, de úgy csusszant szanaszéjjel ökelme, mint egy halom egymásra tornyozott aranydukát, amelyet ujjal szertepöckölnek.

A szultán oldalát fogta nevéteben; jókedélyű ember volt, értette a tréfát.

– Nagyszerűen fölszeletelte, gróf, ezt a gálád fickót!

Még maga az udvari szabóm sem foltozza össze! – kiáltotta túlradó örömeiben. – Ezennel tizenhét lófarkas pasának nevezem ki önt!

Caprioli mosolyogva hajolt meg.

– Magam is ritkán mulattam ilyen jól, mint most, felség!
– mondta szerényen.

A még életben maradt huszonhárom rablót teljesen lenyűgözte Caprioli szablyaművészete. A legcsekélyebb ellenállás nélkül hagyták, hogy Habakuk gebéjükre kötözzé őket.

– Kézre kellene keríteni még a rablóbanda többi kétszáz tagját is, akkor végre nyugton lenne az ország – mondta a szultán. – De ezek a bitangok olyan gyorsak, akár a szél, és senki sem talál rá a rejtekhelyükre...

A fényes udvarnép negyedóra múlva fölkerekedett. Caprioli egy orrhosszal a szultán mögött, de azért szorosan mellette lovagolt. Nemcsak az uralkodó iránti tiszteletét akarta ezzel kinyilvánítani, hanem a szultán büszkeségét sem akarta megsérteni, mivel Szíriusz hátán több fejfel magasabb volt az uralkodónál...

SZAKAD A NAGYVEZÍR HÁLÓJA

– Nagyvezírem futára már értesített az önök érkezéséről, gróf – kezdett el csevegni a szultán.

Intett Capriolinak, léptessen melléje: nem akarta, hogy kísérete megértse, amit mond.

– Az ön nevét természetesen már régóta ismerem, tudom azt is, hogy ön az osztrák császárnak, akivel időtlen idők óta harcban állok, a rendkívüli követe. Ha meg nem menti az életemet, most lába elé gurítanám a fejét, de így... Nem is akarom megkérdezni, *hogyan* kerültek Konstantinápolyba: én nem hiszek a csodákban, nem úgy, mint a nagyvezírem. Valószínűleg ön mégiscsak az egyik hajón volt, amelyik az

ön lobogója alatt vitorlázik... Ezeket a hajókat a nagyvezírem ugyan átengedte a Márvány-tenger záróerődjein, de itt azután feltartóztatta őket...

– Milyen hajókra gondol felséged?! – kérdezte Caprioli meghökkenve.

– Igazán nem tudja? – A szultán a szakállát simogatta. – Nos, keletről, a Fekete-tengerről jött egy óriási fregatt, a neve *Fantom*. Kapitánya, ahogyan nagyvezírem írja, faragatlan fickó, azt állítja, hogy ez a fregatt az ön vezérhajója, és önért jött. Ha ez igaz, akkor önnek halálos ellenségeimnél, az oroszoknál kellett lennie. Majdnem ugyanabban az időben a Dardanellákon keresztül három erősen fölfegyverzett brigantin érkezett. Szóvivőjük és állítólagos tulajdonosuk előadta, hogy Görögországban dohányt vettek, és most azért jöttek ide, hogy török szőnyegeteket vásároljanak... De ha a *Fantom* igazán az ön vezérhajója, akkor a brigantinok tulajdonosa... egyébként tejfelesszájú hadnagyocska az illető... bizonyosan család, és merőben más a szándéka, mint amit színlel!

Fejcsóválva így folytatta:

– Mondja meg ön maga: elképzelhető-e, hogy gróf Caprioli követ úr felcsapott volna dohányárusnak és szőnyegkereskedőnek? Nem, ez lehetetlen! – felelt a szultán a saját kérdésére. – És ezért... legalábbis a brigantinok... családi szándékkal viselik az ön és egyúttal a Holland Nyugat-indiai Társaság lobogóját. Nagyvezírem ezért biztonsági őrizetbe helyezte ezeket a hajókat és legénységüket...

– A *Fantom*ét is? – kérdezte szívdobogva Caprioli, mivel tudta, hogy ez nem mehetett volna végbe nehéz harc nélkül.

– Nem, a *Fantom* saját jószántából néhány mérföldnyire Konstantinápolytól ide-oda cirkál: kapitánya azzal fenyegetődött, hogy tüzet nyit, ha erőszakhoz folyamodunk. De a bolond reménytelenül benne ül az egérfogóban! Kiéhezettük a hajót...

Caprioli fellélegzett. Szíve ugyan nagyot dobbant örö-

mében, amikor meghallotta, hogy a *Fantom* és Bilg brigantínjai megérkeztek, ugyanakkor azonban ezer aggasztó gondolat is átfutott az agyán. Hogy kivágja magát és övéit ebből a fölöttébb veszélyei helyzetből, a legnagyobb diplomáciai ügyességgel kellett eljárnia.

– Miért olyan hallgatag, gróf? – kérdezte a szultán.

– Bocsásson meg felséged, éppen azon gondolkozom, hogy milyen súlyos igazságtalanságot követhet el egy olyan nagyvezír, akit csak az érdekel, hogy ura kegyeiben sütkérezzék... Bevallom, fölöttébb aggaszt, hogy ez az akarnok mindezzel micsoda veszélyt idézhet fel, milyen véresen komoly, jóvátehetetlen bajba keverheti hatalmasságodat és egész birodalmát!

– Gróf, ön ijesztget?!

A szultán nem tudta, mit szóljon ehhez a váratlan felelethez. Caprioli nagy lelki nyugalommal tovább beszélt:

– Felséged azt hiszi, én egy fekete-tengeri orosz városban voltam, például Odesszában, hogy összeesküvést szőjek felséged ellenségeivel. Becsületemre mondom, hogy a *Fantom*, amely valóban az én vezérhajóm, egyetlen fekete-tengeri orosz mólón sem kötött ki!... Sohasem gondolt felséged ama, hogy hajóm Bécsből, a Dunán is eljuthatott a Fekete-tengerig? Hiszen felséged az osztrák császár követének tart, aki rosszban sántikál felséged ellen...

A szultán arca felderült, csakhamar azonban újra elkomorodott.

– Lefelé a Dunán... ezzel az óriási fregattal? – kérdezte hitetlenkedve.

– Miért ne, felség? Egy tapasztalt kapitány és egy ügyes kormányos sokra képes!

– Hinnem kell önnek, gróf, mert más lehetőséget magam sem látok. De milyen veszedelemre gondol, amely birodalmamat fenyegeti?

– Például az a veszély, hogy felséged elveszti barátságát.

gomat, és későn szerez tudomást bizonyos hírekről. Például arról, hogy idefelé utaztomban ágyúdörgést hallottam, felség, eddig még sohasem ismert fajtájú lövegek dörgését. Úgy rémlett nekem, hogy Odessza felől jött a hangjuk...

– Allahra! Nagyvezírem tanácsára egész hadiflottámat Odesszába küldtem, hogy kifüstöljem azt a sziklafészket! – kiáltotta a szultán. – Hogy az ágyúk különösen szóltak, nem jelent semmit, mert a török lövegek hangja tompább, mint azoké, amelyekhez ön szokott...

– Lehet, hogy úgy van, amint felséged gondolja, de a ki-lövések döreje élesebben hangzott, mint a hagyományos ágyúké, és én nem hallottam, hogy akár egyetlen török ágyú is tüzelt volna. Olyan híreim vannak, hogy a cár rosszat forral felséged ellen... Óvakodjék felséged!

– Ön int *engem* óvatosságra?! Engem, császárának halálos ellenségét?!

A szultán csodálkozásában már egyáltalán nem ismerte ki magát.

– Lássa meg bennem felséged azt, ami legjobban szeretnék lenni; a magánembert, aki saját szórakozására utazgat a világban, és nem mulaszt el egy-egy jól jövedelmező, előnyös üzletet sem, ha hébe-hóba éppenséggel kínálkozik ilyen. A három brigantin a dohánykufárokka és szőnyegkereskedőkkel valóban az enyém, az én megbízásomból hajóznak. Minden más felvilágosítás, amit felségednek erre vonatkozólag adtak, vagy téves, vagy szándékosan hamis. Azt hiszem, adott szavam elegendő arra, hogy felséged ezeket a hajókat és a legénységüket azonnal szabadon eressze, és hagyja, hogy üzleti ügyeiket intézzék.

– Musztafa Kamalt ugyan csak nemrég tettem meg nagyvezíremmé, mégsem ez lenne az első csalódásom, amit neki köszönhetek! – felelte halkán a szultán. Majd emeltebb hangon hozzáfűzte: – Hajói szabadok! Mihelyt hazaérek, kiadom a szükséges parancsot, gróf... De most árulja el ne-

kem: mi hozta Konstantinápolyba?

– Pusztán udvariassági látogatás, felség, és szeretnék egyúttal a Görögországból jött brigantinoknak is segítségükre lenni a szőnyegvásárlásnál felséged országában – felelte Caprioli megnyerő mosollyal.

A szultán fejélt rázta.

– Ön a legkülönösebb ember, gróf, akivel valaha is találkoztam!

– Melyik ember nem különös ilyen vagy olyan módon, felség, ha az ember nem sajnálja a fáradságot, hogy tüzetesebben szemügyre vegye. Gondoljon csak felséged a nagyvezírére!

Ebben a minutumban Habakuk egy pillanatra szorosan Szíriusz mellé nyomult a lovával, és a grófnak odadugott egy arab írásjelekkel telefirkált cédulát. Az egyik elfogott rabló titokban adta át neki a kis papírlapocskát azzal, hogy juttassa el urához.

Caprioli átfutotta, aztán a markába rejtette az írást. A szultán nem vett észre semmit.

– Hogy milyen különösek az emberek, azt ez a cédula is tanúsítja felségednek – folytatta Caprioli. Odanyújtotta az uralkodónak a kis írást.

A szultán elolvasta és elsápadt.

– Allahra! – hördült fel. – Ez a nagyvezírem írása! El tudta olvasni?

Caprioli bólintott.

– Természetesen, felség! A nagyvezír futára nemcsak az én megérkezésemről számolt be! Egy másik küldönc Ali Habasnak is elárulta, hogy felséged milyen úton közeledik. Törbe kellett volna felségedéket csalnia, és agyon kellett volna ütnie mindannyiukat. A terv majdnem sikerült.

– És honnan vette ezt a cédulát?

– Ami csak úgy vaktában esik az ember kezébe, azt vak esetnek, vagyis véletlennek hívják, felség. Emlékszik, ho-

gyan győztem le a rablókapitányt?

– Amikor szeletekre hullott szét az a cégéres gazember... máskülönben nagyszerű mutatvány volt, gróf... akkor bukkant rá erre a cédulára?!

Felelet helyett Caprioli mosolyogva vállat vont.

– Már régen gyanakszom a nagyvezírré, hogy ármányt sző ellenem, és helyettem ő akar szultán lenni! Most végre kezemben a bizonyíték! És most már azt is tudom, miért nem sikerült eddig sohasem kézre keríteni Ali Habast és bandáját... A nagyvezír fedezte őket! .

Caprioli csendesen mosolygott magában. Egyszeriben világosan állt előtte, milyen fordulatot kell adnia a dolgoknak, hogy célt érjen.

„Vajon Diaboli volt-e? – vette fontolóra. – Talán... Hiszen a gonosznak sok arca van. S ha egy ember telis-tele van gonoszsággal, az rosszabb magánál az ördögnél is...”

ELCSERÉLT FEJEK

A nagyvezírt úgy megdöbbsentette a szultán hazatérése, hogy észre sem vette: ugyanakkor a gróf, Habakuk és a nagyszámú fogoly is megérkezett. Eszeveszetten futkározott ide-oda, a sárga földig lehordta a szolgálakat, és a porkolábnak egynéhány pillanat alatt több munkát adott, mint amennyit a komor férfiú órák alatt el tudott volna végezni.

Mielőtt Caprioli elbúcsúzott volna az uralkodótól, egy kegyet kért tőle.

– Máris megadom, mielőtt tudnám, miről van szó – felelte a szultán. – Ön ma életem legnagyobb szolgálatát tette nekem!

– Akkor tehát engedje meg felséged, hogy az egyik elfogott rablót kiválthassam – kérte Caprioli. – Szerencsen, akár csak a testőröm, anyanyelvükön tudnak végre beszélgetni

egymással. Szolgám ilyen módon értesült, hogy ezt az embert Ali Habas kényszerítette a rablók közé. Ő kaparintotta meg titokban a nagyvezírnek Ali Habashoz írt üzenetét, s adta át a szolgámnak...

– Ötven dukátot adok az ön szerezésének, hogy jutalmazza meg azt az embert, kap azonkívül egy menlevelet, és akadálytalanul hazatérhet családjához. A szultán jutalmazza a hűséget. Ami a többieket illeti, a hóhérom éppen erre fele tart...

Az uralkodó ilyenképpen kegyesen teljesítette Caprioli kérését.

A szultán már egy órával hazatérte után a trónterembe hívatva birodalma mindazon nagyjait, akik a palotában tartózkodtak. Valami rendkívüli dolognak kellett történnie.

Caprioli a szultán melletti díszhelyet foglalta el; a nagyvezír vele szemközt, a másik oldalon ült.

Amint teljes számban együtt volt a gyűlés, hét megkötözött tisztet vezettek be; fel kellett sorakozniuk a márványlapokon, pár lépésnyire a trónlépcsőtől. Török szokás szerint térdre borultak az uralkodó előtt, és hódolatteljes üdvözlés gyanánt homlokukkal megérintették a márványpadlót.

– Ezek a tiszték olyan hihetetlen hírral tértek vissza Odesszából, hogy nagyvezírem elfogatta és megkötöztette őket – magyarázta a szultán az udvari méltóságoknak. Majd a rangidős tiszthez fordult. – Mondd el, mi történt!

– Meglepetésszerű támadással sikerült elfoglalnunk Odessza tengeri erődjét és kézre kerítenünk a cár egész fekete-tengeri flottáját, ó, káprázatosságod... Allah engedje, hogy földi napjaidnak soha vége ne legyen! – kezdte a tiszt – Száznál több hajót zsákmányoltunk. Az erőd védelmezőinek egy része elesett, vagy fogságba került, kisebb hányadának sikerült fegyvertelenül elmenekülnie. Mivel biztonságba kel-

lett helyeznünk az orosz hajókat, nem volt elegendő emberünk, hogy üldözzük a megfutamódókat...

A magas méltóságok sorai közt öröm morajlott fel.

– A győzelmünket követő éjszakán azonban nyugatról és egyidejűleg északról is hirtelen rengeteg ágyú olyan tűzesővel árasztott el bennünket, hogy azt hittük, itt a világ vége. Az ismeretlen ellenség nem golyókkal lőtt, hanem valamiféle fényesen világító kartácstűzzel, amelybe szemünk szinte belevakult. Nem tudtunk védekezni, mert az ellenség olyan távolságból lőtte az erődöt, amely sokkalta nagyobb volt, mint a mi ágyúink hatósugara...

– Pontosabban beszélj! – szakította félbe bajtársa szavait az egyik fogoly, és maga folytatta: – Az ellenség először az erőd nyugati oldalánál távolról a hóba tüzelt. Azt hittük, az elmenekült oroszok tértek vissza, és tábortüzeket gyújtottak, hogy bennünket gúnyoljanak. A parancsnok elrendelte a kitörést. Amikor a tüzekhez értünk, magányosan égtek a hóban... az ellenség újabb tűzláncolatot lőtt közvetlenül a hátunk mögé, s ugyanakkor nagyszámú, jól fölfegyverzett orosz rohant ránk. A rémülettől megdermedve sem előre, sem hátra nem tudtunk kirontani, és így az ellenségnek könnyű dolga volt velünk. Mégis sikerült néhány embernek, vagyis nekünk hetünknek, ó, káprázatos urunk... a kikötő irányában elmenekülni, de nem jutottunk el a hajókig. Egy üteg, amely az erőd mögött lapult rejtékállásban, áttörhetetlen tűzfüggönyt lőtt közénk és a hajók közé... Mégis sikerült elbújnunk, és amikor a tűzvihar elmúlt, a kikötőben találtunk egy csónakot. Később egy török halászbárka felvett és idehozott bennünket...

– Hidd el, ó, káprázatos nagyúr – vágott bajtársa beszédébe az előbbi tiszt –, nem a menekült oroszok voltak, akik ilyen gúnyt űztek belőlünk! Hanem maga a sátán és csürhényi ördöge támadott ránk cári egyenruhában. Honnét kaptak volna máskülönbben a menekülő oroszok fegyvert, és honnan

szerezték volna azt a sok ágyút, amely oly messziről zúdította ránk pokoli tüzét, honnan?!...

– Tehát ismét elvesztettétek Odessza erődjét, és ráadásul egész hadiflottámat is minden emberemmel?! – hurrogtá le dühösen a szultán.

A török nagyurak a váratlan ijedelemtől felugráltak, és vadul hadonásztak össze vissza. A szultán csendet parancsolt.

– A birodalom egész tengerpartjának nincs fegyveres védelme, és könnyen az oroszok zsákmányává válhat! A legnagyobb veszélyben vagyunk! – jelentette ki aggodalmas képpel.

– Ó, káprázatosságod, a tengerpartot azonnal meg kell szállnunk azzal az újonnan felállított sereggel, amelyet az Eugen herceg ellen harcoló csapataink megerősítésére küldtünk volna! – kiáltotta a török hadügyminiszter.

A szultán komoran bólintott.

– Pasa, add ki a szükséges parancsokat! Allah elvette tőlünk a szerencsét, de oltalmát nem fogja tőlünk megtagadni...

Aztán morc ábrázattal rikácsolni kezdett;

– Tinetek azonban – förmedt rá a szerencsétlen tisztekre – majd én elmesélem szépen sorjában, hogyan történt mindez: a győzelmet ünnepeltétek, békások, és felöntöttétek a garatra a próféta parancsa ellenére, aztán hagyátok, hogy a visszasüندörgő oroszok megleljenek benneteket! A többi mind dajkamese: ezzel a siralmas vartyogással akarjátok leplezni főbenjáró vétketeket! Biztos értesüléseink szerint Odessza erődjének a közelében sem orosz gyalogság, sem orosz tüzéség nem állomásozik!

A nagyvezír tudta, mi következik, kaján mosollyal odahajolt a szultánhoz, és valamit súgott a fülébe. Az uralkodónak minden gondja-baja ellenére kacarásznia kellett.

– Jó, hogy felhívja figyelmemet önmagára, nagyvezír, önhöz is lenne még szavam – mondta fennhangon.

Ahogy az udvari illem megkívánta, a nagyvezír fölkelt és odaállt a trón lépcsőjéhez, belépett a tisztek sorába, karját mellén keresztbe fonva mélyen meghajolt, és idegesen ránógatózó arccal, némán várakozott.

De a szultán a tiszteket dorgálta tovább:

– Hagytátok tehát, hogy az oroszok elvegyék tőletek az erődöt és egész hadiflottámat, mert tökrészegek voltatok, és elvesztettétek a fejeteket... De mivel előzőleg nagy győzelmet arattatok, az igazságszolgáltatás előtt előbb kegyet akarok gyakorolni. Ha a jövőben netán megint elvesztenétek a fejeteket, ezennel gondoskodom arról, hogy az legalább ne a sajátjaitok legyen...

És a nagyvezírhez fordulva így folytatta:

– Kezembe jutott egy kedves, tanulságos kis levélke, amelyet ön írt, pasa, ámbár nem énhozzám intézte, hanem Ali Habas rablókapitányhoz. Ezért hálából kinevezem a palota fő-fő kutyaetetőjének, hiszen ez a hivatal az egyedül megfelelő az ön ebellelte kutyaházi lelkületének. Arról is gondoskodom továbbá, hogy a feje – mindig is túl magasan hordta – közelebb legyen a kutyákhoz...

A szultán átnyújtotta a cédulát a legközelebbi méltóságnak.

Sem a nagyvezír, sem a tisztek sora nem vette észre, hogy a szultán titkos intésére egy oszlop mögül előlépett a hóhér. Ennél a szultáni udvarnál a bakó éjjel-nappal, szakadatlan készenlétben állott, és nem volt senki más, mint éppen az a fegyvermester, aki Capriolit azokra a csodálatos mesterfogásokra tanította.

A hóhér tehát meglengette széles, görbe handzsárját, szaporán forgatni kezdte a feje fölött, és olyan halkán, mint-ha nemezpapucsban osonna, végigsurrant az elítéltek mögött a terem másik oldaláig.

Ott eltűnt.

A szultán pedig nagyúri kézmozdulattal elbocsátotta az

elítélteket.

A tisztek, akik még mindig nem hitték, hogy ilyen olcsón megúszták a dolgot, térdre borultak az uralkodó előtt – fejük azonban legördült a vállukról, és egészen a trón lépcsőjéig gurult.

Ennek láttán a nagyvezír hirtelen gyors szükségét érezte a menekülésnek. Amikor azonban szokása szerint meghajolt, az ő kobakja is odahengergőzött a márványpadlón a többi fejhez.

A hóhér mestermunkát végzett.

A szultán háromszor tapsolt. Azonnal megjelent az udvari szabó és minden segédje.

– Varrjátok fel ezeknek a fejét itten! – parancsolta az uralkodó. – De illesszétek az elsőnek a fejét a nyolcadik nyakához, a hetedikét a másodikéhoz és így tovább...

Az udvari szabó és segédei tűt ragadtak: villámgyors félcelés... néhány pillanat múlva minden fej szilárdan fészkelte egy új, idegen testen.

– Helyes, egészen kiváló! – dicsérte meg őket a szultán, és kegyes fejbólintással elbocsátotta a szabókat.

Az elítéltek lassan-lassan mocorogni kezdtek. Az egyik a lábát egyengette, a másik a karját próbálgatta, a harmadik pedig egy icipicit még a nyakát is nyújtogatta. Végül is egyikük álomittasan föltápáskodott, térdre emelkedett, majd imbolyogva lábra állt. A többiek is felserkentek, mintha varázslatból ocsúdnának, utoljára remegő lábbal valamennyien ott ácsorogtak.

Meg akarták dörzsölni a szemüket... de az egyik keze a magasba tévedt, a második a nyakánál kaparászott, a harmadik meg éppenséggel a hasát bökdöste a kezével. Nem is csoda, hiszen aki azelőtt hórihorgas volt, az most kis töpörtű lett; az imént még girhesnek egy csapásra pocakja kerekedett; egy kurta törpikének a feje most kétaraszos nyakon kóválygott messze fönn a levegőben; aki mindeddig ezredes volt, az most egy alhadnagy egyenruháját találta magán, az alhadnagyból pedig ezredes lett.

Próba, szerencse... Botorkáltak néhány lépést, de a szokatlan végtagok nem engedelmeskedtek az új tulajdonosoknak, s így saját lábukban botladoztak. Az egykor behemót termetű ezredes az alhadnagy kajla kis lábszárán találta magát, és ennek az egyenruháját viselte az immár sajátjává lett szokatlan testen.

– Te sakálzsuka kölyke! – ripakodott rá acsarkodva több fejhosszal föléje horgadó alárendeltjére. – Mit merészelsz?!

Rettenetes zenebona keletkezett volna, ha a szultán szigorú ábrázattal rendet nem parancsol:

– Eredjtek most haza asszonyaitokhoz, és kapjátok meg tőlük, ami megillet benneteket!

A palotaőrség nagy nehezen kivette az elcserélt fejű tiszteket a tereméből.

– Te meg takarodj a kutyáidhoz, te sakál! – reccsent rá a szultán az egykori nagyvezírré.

Az áruló járt a legkomiszabbul. Feje, amely olyan hamar rászokott a parancsolgatásra, az imént még egy keszeg, langaléta testet koronázott, most pedig egy karikalábú, kövérkés gyalogsági tiszt hájas nyakán ült. Végignézett magán, és nem értette saját magát.

A hóhér ostorcsapása kergette ki a csarnokból.

– Nos, hogyan tetszett önnek mindez, grófom? – kérdezte a szultán, és elégedetten dörzsölte a kezét.

– Felsőg, káprázatosságod udvarában úgy bánnak az emberi kobakokkal, mint holmi káposztafejekkel... úgy látszik, itt ez az egyetlen a gonosz elleni védekezésre – felelte komolyan Caprioli. – Az én hazámban emberségesebbek.

– Emberségesebbek? – A szultán elgondolkozva simogatta fehér szakállát. – Az ember általában messze van attól, hogy emberséges legyen... még az ön hazájában is, gróf!

Caprioli mélyen meghajolt.

– Nem mondhatok ellene felségednek!

– Ítélnünk kell még a három brigantinra való idegen kutyák fölött! – súgta oda emlékeztetőül a hadügyminiszter.

– Vezessétek elő őket! – rendelkezett a szultán.

A JÓ BARÁTOK ERŐSEBBEK AZ ÁGYÚKNÁL

A terem ajtajai ismét kitárultak. Emelt fővel, büszkén lépett be a brigantin tisztikara és legénysége. Kezükön és lábukon

nehéz bilincs. Élükön gróf Fantoroso tengerészhadnagy, mellette a parancsnokló sorhajókapitány, mijnheer Opzoom és Bichler tűzmester.

Caprioli a szultán trónszékének magas támlája mögé lépett, és haragtól sápadtan súgta a szultán fülébe:

– Felség, ha a foglyok nem szabadok néhány szempillantás múlva, rettenetes dolog fog történni! Ezek itt mindannyian felséged elítélt nagyvezíre cselszövésének áldozatai!...

A szultán Caprioli felé fordult.

– Ön fenyegetőzik, gróf?! Ne nevetessen! Igaz, azt mondtam önnek, hogy három brigantinja és a személyzetük szabad, de ősi szokás szerint előbb ki kell hallgatnom őket... önnek talán más a véleménye?

– Felséged tehát így állja a szavát?! Akit szabaddá nyilvánítanak, azt már nem hallgatják ki! Kinél vannak a bilincsek kulcsai?!

– Ott, a börtönőrnél – mondta gúnyosan a szultán. – De miért kérdezi?

– Az mindjárt kiderül, felség! Caprioli gróffal senki sem úzhat ilyen rossz tréfát, még maga a török császár sem! – vágott vissza Caprioli.

– Ön a hatalmamban van, gróf!

– Csak addig, amíg én akarom, felség!

Caprioli egyetlen gyors szökkenéssel előpenderült a trónszék mögül, és lesietett az emelvény lépcsőin.

Bilg megdermedt, amikor ilyen váratlanul szemközt találta magát apjával. Opzoom sorhajókapitány, Bichler és a többiek a brigantinról mind azt hitték, hogy valami varázslat járhatja velük a bolondját. Caprioli ellenállhatatlan tekintetére azonban tüstént felocsúdtak döbbenetükből, és még az együgyűek is tudatára ébredtek, micsoda veszedelemben forognak.

– Ide a kulcsokat, ember! – rivallt rá Caprioli a megrökönyödött börtönőrre.

A főporkolábnak egyetlen körömfeketényi ép gondolata sem támadt, rogyadozó térdel nyújtotta át a kulcsokat.

Caprioli, miközben leoldozta Bilg láncait, odasúgta neki:

– Hallgass, fiú! A *Fantom* itt cirkál... és Larissa a hajón van. Hidd el, hű maradt hozzád! A hajfürtös levél gyalázatos hamisítvány! Igyekezz, hogy minél gyorsabban elkerüljetez innen. Várjatok a *Fantomra* Görögország déli csúcsán, Küthera szigetének magasságában. Akkor haladéktalanul utazzatok együtt Triesztbe. Én sietek utánatok Fantoroso várába, ott ünnepeljük majd meg eljegyzésedet Larissával!

Hogy segítse Bilget a váratlan találkozás örömeének és döbbenetének leküzdésében, és nehogy a fiú egyetlen meg-gondolatlan szóval is elárulja magát, fél szemmel ráhunyorított.

– Ha a legények kereket oldanak, a lányok... már az iga-ziak... utánuk szöknek! – mondta halkán. – Larissa vágyó-dik utánad, és azért utazott annyit, mert nagyon szeret...

Bilg hitt az apjának. Ajka boldog mosolyra nyílt, arra azonban képtelen volt, hogy akár csak egy szót is válaszol-jon. De mindent megértett.

Caprioli visszaadta a főporkolábnak a kulcsot.

– Most vedd le a többiekről is a láncokat, ember, de gyorsan ám! – parancsolt rá.

Az utolsó láncok még a márványpadlón csörömpöltek; amikor a távolból már harmadszorra morrant föl az ágyú-dörgés.

Caprioli a szultán felé fordult. Látta, amint az uralkodó és tanácsosai felugráltnak, és gúnyosan nevetve néznek le rá. Az oszlopok és a terem falai mentén ott állt a palotaőr-ség kivont karddal, dárdát szegezve. Szemük a szultán parancsát leste.

Caprioli megvető kézlegyintéssel felelt csak a veszélyre.

– Hol vannak a brigantinok, felség?! – kérdezte a szul-tántól olyan számonkérően, ahogy egy tábornok beszél egy

fogdmeggel.

– A palota előtti mólón kötöttek ki – felelte a kényúr gonosz tekintettel. – Még mindig érdeklik önt, gróf? Sem ön, sem az emberei nem lépnek rájuk soha többé!

– Felséged rossz próféta!

Caprioli nyugodtan lépkedett a trón felé.

Az ágyúdörgés ismét felmorajlott, ezúttal azonban már olyan erősen, hogy a szultán és tanácsosai sem tehettek úgy, mintha nem hallották volna. Az ablaktáblák halkán megzörrentek.

– Hát ez meg mit jelentsen! – suttogta rekedten a szultán.

Kívülről feltépték az egyik szárnyas ajtót. Zilált hajú tiszt rontott be a terembe, mit sem törődve lökte félre az őrköt, és felüvöltött:

– Az oroszok, uram! Az orosz hadiflotta a záróerődöt bombázza!

– Ez az ön műve, gróf! – lihegte a szultán. – Ön elárult engem!

– Csak azon csodálkozom, hogy az oroszok még nem lőtték rommá a palotát! – vetette oda hidegen Caprioli.

Lassan az ablaksorhoz lépdelt, és kurta kézmozdulattal intett az egyik őrt álló katonának, hogy húzza el a nehéz függönyöket, és nyissa ki az ablak egyik szárnyát.

A szultán és tanácsosai tétován követték.

A szultán visszahőkölt, amikor meglátta a szeme elé táruuló borzalmasan szép képet.

A két hatalmas erőd, amely a fekete-tengeri oldalon a Boszporusz bejáratát védte, élesen vált el a fehér izzású fényben az alkonyuló esti égbolttól.

Az erődökön túl megszámlálhatatlan ágyú torkolatúzában óriási hadiflotta hajóinak körvonalai rajzolódtak ki a sötétből.

– Ez a vég!

A szultán kétségbeesetten tárta égnek a karját.

– A tisztek igazat mondtak: az oroszok valóban a sátán tüzével lőnek!

– Adjon felséged biztos kíséretet tisztjeim és matrózaim mellé, hogy a brigantinokhoz vezessék őket, adjon továbbá egy menlevelet is nekik, hogy akadálytalanul átjuthassanak a Dardanellák erődjéin, és akkor megpróbálom megmenteni önt és birodalmát – felelte Caprioli.

– Ön akar megmenteni bennünket?... Grófom!...

A szultán reménykedően, ám egyben hitetlenkedve meredt rá Capriolira.

– Intézkedjék felséged, mielőtt nem késő! – figyelmeztette a gróf.

Az uralkodó lediktálta írnokának a néhány soros menlevelet, aztán aláírta és lepecsételte az okmányt. Majd megparancsolta az őrség egyik tisztjének, kísérje a brigantinok legénységét a kikötőbe.

Caprioli átadta Bilgnek a menlevelet.

– Hallottál mindent, fiam! – suttogta. – Most siess a hajókhöz, és a vizontlátásra Fantoroso várában. Sok szerencsét, Max!

– Apám – lehelte Bilg –, a mielőbbi vizontlátásra!

A fiatal hadnagy és a tisztikar merev arccal, de ragyogó szemmel szalutált előbb a grófnak, csak azután a szultánnak, majd elhagyták a termet.

Caprioli ismét az ablakhoz lépett, utánuk nézett, és megvárta, míg a kis csapat a brigantinok fedélzetére nem ért.

Az orosz flotta dörgő ágyútüze villódzó fényeket vetett a hajókra és a fekete vízre.

– Mit szándékozik tenni, gróf, hogy megmentsen bennünket? – unszolta Capriolit a szultán aggodalmas hangon.

Caprioli úgy tett, mint aki semmit sem hallott. Csak akkor húzta ki némán pisztolyait, amikor a brigantinok duzzadó vitorlákkal kifutottak. Mindkét fegyvert megtöltette azokkal a kis villámgyolyókkal, amelyeket Borromäus külön

őneki készített, majd a szultánhoz fordult.

– Vigyázzon felséged! Pillanatokon belül saját szemével is meggyőződhet róla, mire képes Caprioli, és hogy miféle veszedelembe sodorhatná magát, ha bárki is reám vagy enyéimre kezét emelne!... Amit most felséged javára teszek, azt megtehetném vesztére is!!!

Felemelte a pisztolyokat, és mindkettővel egyszerre kilőtt a nyitott ablakon.

Két tündökletes, messzire ellátszó tűzpálya sziporkázott fel a sötét éjszakai égre.

Másodpercek múlva elnémult az ágyúdörgés. Az erődök előtt terjedő homályból és egyszersmind a Fekete-tenger túlsó oldaláról is, ahol az orosz flotta horgonyzott, mintegy válaszképpen két hasonló fénysugár ívelt magasra.

A *Fantomon* és odaát az oroszoknál is megértették ezt a jelet.

A szultán nem sejtette, hogy Caprioli mindjárt az Odesszáért vívott harc után gondosan előre megállapodott ebben a jelben az orosz flotta parancsnokával, Lieven báróval, valamint Bull kapitánnyal és Borromäusszal.

A szultán csak hüledezett. Mukkanni sem bírt.

– Hogyan lehetséges ez, gróf... mindez... mindez... – nyögte ki végül mégis nagy sokára.

– Nos hát: nekem minden táborban megvannak a titkos barátaim, és felséged jól tenné, ha megjegyezné magának, hogy a barátok erősebbek, mint az ágyúk és a hűtlenség – felelte Caprioli közönyösen.

A fehér fény, amely megvilágította az erődöket, lassan elsötétedett. Egyik tűz a másik után lobbant ki.

Caprioli még mindig várakozott. De már meglátta, amit keresett: a sötétségből felvillantak a *Fantom* fehér vitorlái.

– A veszély még nem múlt el, felség – jegyezte meg Caprioli. – Most felmegyek a hajómra. Holnap reggel megpróbálom, hogy rávegyem az orosz flottát: vonuljon vissza.

Ehhez azonban szükségem van egy menlevélre; hogy a *Fantom* a hajó teljes legénységével együtt akadálytalanul átkelhessen a Boszporusz és a Dardanellák záróerődjein is.

– Holnap reggel elküldöm önnek a menlevelet a hajójára, gróf – felelte a szultán.

– Nem! Felséged most fogja ideadni, éspedig rögtön!

A gróf hangjából úgy morajlott ki a bosszúság, mint a feltámadó vihar.

A szultán egy szusszantásnyit gondolkozott... azután kiállította az okmányt, és átadta a grófnak.

Caprioli azonban jól látta a diadalt a szultán tekintetében, és ez óvatosságra intette. Meghajolt, és Habakukkal együtt sietve elhagyta a palotát, majd beszállt a csónakba, amely a *Fantom*ról érte jött.

GONDOLKODJUNK CSAK!...

A hajnali nap korongja vörösen izzva bukkant fel a látóhatár peremén. A fedélzeten felharsant Fütükösicce hajómeszter éles füttye. A matrózok sietve kapaszkodtak fel a vitorlarudakra, és a *Fantom* feszesen duzzadó vitorlával tovasuhogott.

Hamarosan elérték a két hatalmas erődöt, melyek a Boszporusznak a Fekete-tenger felőli bejáratát védik. De nem is volt szükség a menlevélre, hogy zavartalanul áthajózhassanak a hatalmas bástyafalak közt. A tornyokon és mellvédeken egyetlen katona, egyetlen árva őrszem sem mutatkozott. A bombázás ugyan nem rongálta meg az erős falakat, de ahol a tűzgolyók becsapódtak, ott sok helyütt koromfekete, terebélyes égésfoltok mutatkoztak.

– Ezek mind meglógtak! – dörmögte Borromäus elégedetten. Ádáz mosollyal cibálgatta kajla bajszát.

Az orosz flotta széles félkörben, az erődöktől mintegy

négymérföldnyire horgonyzott.

Caprioli lapos ívben ellőtt egy világító pisztolygolyót a vezérhajó fölött.

Lieven báró alig néhány pillanat múlva ugyanezzel a jelzéssel válaszolt.

A gróf megparancsolta, eresszék vízre az egyik csónakot, ültessenek bele legénységet; aztán átvitette magát az orosz vezérhajóra.

Lieven báró örömmel fogadta.

– Na, öregem, ezeknek aztán alaposan befűtöttünk! Meg vagy elégedve?

– Hogy még vagyok-e elégedve?! Egyszerűen pompásan csináltad!

– Bombáztassak-e tovább? Újfajta muníciónk ugyan már meglehetősen fogytán van...

– Nem, Lieven, éppen akkora háborút csináltam, mint amekkorára szükségem volt... és egyetlenegy halott nélkül! A cár is meg lehet elégedve. Te pedig most szépen hazavitorlázol...

– És mi történjék az orosz hadiflottával? Innen ötmérföldnyire pihen, átellenben még éppen láthatod az árbcok hegyét.

– Tudsz-e jelt adni nekik, hogy jöjjenek közelebb?

– Hát persze, odaát éppen az én jelzésemre várnak.

– Hm, nagyon helyes! – Caprioli mosolyogva simítgatta végig a bajuszkáját. – Akkor hozasd ide azonnal a flottát, és rendeld el: vessenek horgonyt ott, ahol most a te hajóid vesztegelnek. A török hadipénztárt lefoglalom, kárpótlásul az ágyúkért, amelyeket átadtam neked.

– Azt mindjárt megkaphatod, Cyps, itt van a hajón. De mi történjék magával a flottával? Nem szeretném, ha a cár kezére jutna...

– Nem is kapja meg! – nevetett Caprioli. – Ahogy a flotta ideért, megparancsolod, hogy vonják be a vitorlákat, és

vessenek horgonyt. Aztán úgy fűrészelteted el az árbocokat, hogy derékba roppanjanak, amint ismét fel akarják húzni a vitorlákat. A török flotta orosz legénységét szétosztod a te hajóidon, és azonnal visszaindulsz Odesszába. Akkor a szultán vissza is kapta a flottáját, meg nem is, legalábbis nem rögtön. Árbocnak alkalmas törzseket messziről, más országból kell hozatnia, és ez hónapokba kerül. Ezt a kis hadicselt már le kell nyelnie a szultánnak...

– Micsoda fortély! Agyafúrt ötlet! – lelkendezett Lieven báró. – De ha itt kell hagynom a török hajóhadat, akkor inkább eltűnök Oroszországból. Tudod mit? Átadom a parancsnokságot a rangidős kapitánynak, meghagyom, mihez tartsa magát, és mindjárt veled tartok. Remélem, akad még a *Fantomon* hely egy régi barát számára... Akkor ugyan bottal ütheti nyomomat a cár atyuska!

– Nem rossz gondolat, Lieven, akkor legalább velünk együtt ünnepelheted meg az eljegyzést Fantoroso várában!

– Remek! Ünneplésre mindig kapható vagyok... De hát kit akarsz elvenni?

– Én? No hiszen akadnak kívülem jócskán, akik szívesen nősülnének, Lieven. Hát csak várd ki a meglepetést...

Vronszkij kapitány örömmel vette át a parancsnokságot; kerek képén előmlött a gyönyörűség, amikor meghallotta, micsoda furfanggal járhat túl a törökök eszén. Még egy kérdés megoldásra várt.

– Mi történnék azokkal a török hadifoglyokkal, akik Odesszában rostokolnak? – szerette volna tudni Lieven báró.

Caprioli töprengett, és kisvártatva azt felelte:

– Megmondom a szultánnak, hogy kétszázezer dukát váltságdíj fejében szabadon bocsátják őket. A szultán fizetni fog, mint a köles, mert tengerészek nélkül még az ő flottája sem ér semmit. Ha megjött a pénz, akkor Vronszkij kapitány

ossza szét igazságosan az összes tiszt és matróz között, hiszen utóvégre is ők kockáztatták a fejüket a cárért... neked magadnak már úgymint több a pénzed, mint amennyit egész életedben el tudsz költeni...

– Cyps, a matróznép és az erőd helyőrsége megbolondul ennyi pénztől! – figyelmeztette Lieven.

– Bolonduljanak is meg, Lieven! – mosolygott Caprioli.
– Két dolgot akarok elérni! Az orosz katonáknak annyi pénzük lesz, hogy életük végéig gondtalanul élhetnek, és fakép-nél hagyják a cárt. Az ugyancsak sokáig eltart, amire ökel-mének újfent szakképzett tengerészete és helyőrsége lesz. Addig meg nem tud a törökök ellen háborút viselni.

Néhány pillanatig elmerengett, aztán így folytatta:

– A szultán pedig megkísérli, hogy saját embereiből facsarja ki azt a váltságdíjat, amelyet értük fizetett. Ezek szintén elinalnak tőle. Így hát még akkor sem vezethet megtorló hadjáratot az oroszok ellen, ha a hajóin már új árbocok lesznek... és a béke egy időre biztosítva van...

– Zseniális ötlet, Cyps! – kiáltotta nevetve a báró. – Én pedig az orosz hajókon beszegeztetem az összes ágyúdat. Hadd örüljön még jobban Vronszkij kapitány!

– Ezt nem szabad, Lieven! – figyelmeztette Caprioli. – A cár kifogástalan állapotban vette meg tőlem az ágyúkat; ha most nem vele, hanem a törökökkel fizettetem meg őket, az nem az ő hibája.

Ismét eltöprengett kis időre, majd hozzáfűzte:

– De nem is kell ám beszegeztetned őket: úgysem veszi hasznukat a cár atyuska, hiszen lőport és muníciót nem vett ezekhez az ágyúkhöz, és ahogy mondod, már mindkettő fogytán van.

Lieven báró elismerőleg csóválta meg a fejét.

– Cyps, te egyre félelmetesebb leszel!

– Az még nem félelmetes, Lieven, ha az ember egy kicsit gyorsabban gondolkodik, mint a többiek, és aztán következe-

tesen cselekszik.

Caprioli visszavítette magát Lievennel és a török hadipénztárral a *Fantomra*; a hatalmas láda tartalma nagyjából megfelelt annak az összegnek, amelyet ő maga fizetett az angoloknak az új fajtájú ágyúért.

A *Fantomnak* nem kellett Konstantinápolyba visszatérnie; a záróerődök egyikének mellvédje mögött kíséretével és nagyszámú testőrségével együtt ott állt maga a szultán, és Caprioli fregattját nézte. Suttuyomban követte a grófit, hogy meglássa, mihez is fog.

Mivel Capriolinak tájékoztatnia kellett az uralkodót flottája visszaszolgáltatásáról és a megkövetelt váltságdíjról, partra vitette magát Habakukkal egyetemben. Előbb azonban összehívta tisztjeit egy kis haditanácsra. Ezen Larissa és Peregrinus is részt vett. A lány majd kibújt a bőréből örömben, hogy Cyps bácsikáját végre megint épségben maga mellett tudhatja.

Caprioli átadta Bull kapitánynak a menlevelet, amely a *Fantomnak* akadálytalan átkelést biztosított a Dardanellákon.

– A szultánnal való találkozás nem veszélytelen! – jelentette ki a tiszteknek. – Ha jeladásul kilövök egy Borromäus-féle tűzgolyót, haladéktalanul keljenek útra, uraim. Ha fel akarják önöket tartóztatni, akkor erőszakkal vágják át magukat! Én és Habakuk később majd megtaláljuk a módját, hogyan találkozunk önökkel. Fantoroso hadnagy és Opzoom sorhajókapitány a brigantinokkal Küthera szigetének magasságában vár önökre. Velük együtt hajózzanak Triesztbe...

Morfondírozott egy pillanatig, aztán így folytatta:

– A hajókon hagyják hátra a szükséges védőőrséget, és

jöjjenek a hadipénztárral együtt... hozzám, Fantoroso várába. Ott egy ideig majd kipihenjük az utolsó év fáradalmait. Tehát sok szerencsét, urak, és a viszontlátásra... vagy itt, vagy Fantorosóban!

Elköszönt; a tisztek szalutáltak.

Előző éjjel Caprioli még elmesélte Larissának, hogyan találkozott Bilggel, és tájékoztatta saját terveiről is. A várakozás izgalmától és a boldogságtól, hogy rövidesen viszontlátja vőlegényét, a lány álmatlanul álmodozott hajnalig. Most hát ott állt a *Fantom* elején, és majd kinézte szemét: mikor pillanthatja meg a brigantinokat...

– Amit ön véghezvitt, gróf, az csodával határos! – köszöntötte Capriolit a szultán az erőd udvarán. – De mert éppen olyan kevésbé hiszek a csodákban, mint az orosz tengeri hatalom önkéntes elvonulásában, ön felvilágosítással tartozik nekem: hogyan sikerült mindezt elérnie!

– Sem magyarázattal, sem bármi mással nem tartozom felségednek! – felelte Caprioli szenvtelenül. – Ahol a hit nem pótolja a hiányos tudást, ott olyan rés támad, amelyet semmi más nem tud kitölteni. Egyébként ki mondta felségednek, hogy az oroszok elvonulnak? Egyelőre még nagyon is itt vannak, és bármelyik pillanatban tüzet nyithatnak ismét!

A szultán homlokát ráncolta.

– Ön megígérte, gróf, hogy ráveszi az oroszokat az elvonulásra, és valóban úgy tetszik, mintha arra készülődnének, hogy kibontsák a vitorlákat. Mindenesetre élénk mozgólódás látszik a hajókon...

– Én csak azt ígértem, hogy rábeszélem az oroszokat a visszavonulásra, felség, semmi többet! De haza fognak térni, ha felséged az Odesszában foglyul ejtett tengerészekért kétszáz ezer dukát váltságdíjat fizet!

– De hiszen ez rettenetes! – nyögött fel a szultán.

Tanácsosai izgatott sugdolódzásba kezdtek.

– Tengerészti szti gárdája, összes matróza és teljes flottája tehát nem éri meg felségednek ezt az összeget? – kérdezte Caprioli sokat sejtető mosollyal.

Az uralkodó meglepetten kapta fel a fejét.

– Hogyhogy?! A hadiflottám is?!

– Nos, gondoskodtam róla, hogy felséged visszakapja hajóit. Fogja távcsövét, és láthatja, hogy dagadó vitorlával közelednek...

A szultán szeméhez emelte messzelátóját, majd meglepetten leeresztette.

– Allahra! Valóban jönnek! – kiáltotta zavarodottan.

A tanácsosok közt még hevesebb lett a sugdolódzás.

– Tulajdonképpen miért áll érdekében, gróf, hogy visszaszerezze nekem még a flottámat is? – kérdezte bizalmasan a török császár.

– Mert én a békét akarom, akár hiszi felséged, akár nem! Ha megint flottája birtokában van, a cár aligha meri megtámadni felségedet!

– De én visszaszerzem Odesszát! – fortyogott csökönyösen a szultán.

– Megfeledkezett felséged az újfajta orosz tűzgolyókról?

A szultán elhallgatott, mint akit nyakon öntöttek.

– Felségednek még három órája van, hogy szépszerével átadja az orosz flottaparancsnoknak a váltságdíjat, és saját legénységével lássa el hajóit – folytatta Caprioli. – Hogy az oroszok mit tesznek, ha felséged ezeket az értékes órákat haszontalanul elvesztegeti, azt nem nehéz kitalálni...

A török császárnak nem maradt más hátra, mint hogy a kíséretében levő országnagyokkal röviden tanácskozzék, aztán néhány kiválasztott főméltóságot gyorsnaszádon visszaküldjön Konstantinápolyba, hogy megtegyék a szükséges intézkedéseket.

Az uralkodó gyanakodott: kénytelen-kelletlen barátjának kellett tekintenie Capriolit, ám bár egyáltalán, nem értette ezt a barátságot. Fürkészve nézett Caprioli szemébe.

– A ma esti nagy lakomán legyen a vendégem, gróf – mondta lassan, erőltetett szívéllyességgel.

Ilyen meghívást visszautasítani halálos sértés lett volna. Caprioli köszönetképpen meghajolt.

– Engedélyezze kegyelmességed, hogy addig, míg a flot-tája ide nem ér, megnézzem ezt a híres erődöt – kérte, hogy időt nyerjen a zavartalan gondolkodáshoz.

Ezt a kérést pedig a szultán nem utasíthatta el, hacsak nem akarta elárulni, hogy nem hízik ebben a fura barátságban. Beleegyezése jeléül méltósággal bólintott.

Caprioli Habakukkal fölment a legmagasabb toronyba.

A szultán kíséretével az erőd udvarán maradt, és tovább figyelte az élénk jövés-menést az orosz hajókon, valamint saját flottája közeledését.

CAPRIOLI LESZÁMOL A SZULTÁNNAL

A torony orompárkánnyal körülvett lapos teteje sokkal tágasabbnak bizonyult, mint ahogyan Caprioli elképzelte odalentről. Mindjárt látta is, mire kellett a törököknek itt fenn az a sok hely. Az oromszegély lőréseiben ugyan álldogált egy-néhány régimódi ágyú is, de a legtöbb helyet két óriási parittyá foglalta el. Mellettük muníció gyanánt hatalmas szikladarabok feküdtek.

– Ezek a cudarok vajon még mindig ilyen ósdi módon viselnének háborút?! – tamáskodott Caprioli fejét csóválva. De ehhez nem férhetett kétség: az ostromgépek igen jó karban voltak tartva. Azonkívül a toronynak a tengerre néző oldalán erős állványokon meredő számszeríjakat is felfedezett, amelyekkel egész fatörzseket lehetett kilőni, és olyan

kéziveket is, amelyeket kampókkal erősítettek a mellvédhez, és ezek sem igényeltek kevésbé hosszú nyílveoszóket.

Habakuk kíváncsian kinyitotta egy zárka megvasalt ajtaját; melyhez néhány lépcső vezetett le.

– Gróf úr, itt emberek vannak! – kiáltotta meglepetten.

Caprioli elővette pisztolyait, hogy segítségére siessen szerezsen testőrének, de mindjárt el is tette őket. A sötét börtönözü erős vasrácsai mögött emberi alakokat látott, akik még mozdulni is alig bírtak. Amikor szemük megszokta a tárt ajtón hirtelen beáramló világosságot, és a foglyok felismerték, hogy látogatóik nem törökök, odavonszolták magukat a rácsához.

– Nemes jó uram, könyörüljön rajtunk, adjon ennünk és innunk, a törökök étlen-szomjan senyvesztenek minket! – szólt egyikük holland nyelven Capriolihoz.

– Kik önök, és hogyan kerültek ide? – tudakolta a gróf.

– Az én nevem Claas van Dammen, és egy holland kereskedelmi hajó kapitánya vagyok, nagyuram – felelte a férfi. – Értékes rakományt vittünk Szmirnába, és onnan szőnyegetek kellett volna Amszterdamba szállítanunk. Az Égei-tengeren nyolc török kalóznaszád támadt ránk, de mi váratlan segítséget kaptunk. Hajóstársaságunknak, a Holland Nyugat-indiai Társaságnak három brigantinja éppen a legnagyobb veszély pillanatában bukkant fel: öt kalóznaszádot szitává is lőttek, három elmenekült. Amikor később egyedül hajóztunk tovább – a brigantinok sokkal gyorsabbak voltak minálunk, és elhagytak bennünket – a törökök visszajöttek, elfogtak bennünket, és teljes rakományával együtt elrabolták a hajónkat is...

A fogoly nagyot fohászkozott, majd így folytatta:

– Mivel nyolcunkat, akik túléltek a támadást, elfogtak, és később ebbe az erődbe hoztak, semmi kétség, hogy a rablók a szultán tudtával úzik kalózkodásukat!

Caprioli hallgatagon, lehajtott fejjel figyelt. „Ezért drá-

gán megfizet még az a vén csirkefogó!” – mormolta aztán magában. Hangosan pedig így szólt:

– Megjegyezték ezeknek a brigantinoknak a nevét, kapitány?

– Csak azét a brigantinét... amelyik oly félelmetes pontossággal lőtt, nemzeti uram: *Capriolinak* hívták...

– Úgy, *Capriolinak* hívták? – felelte mosolyogva a gróf.

Magában pedig azt gondolta:

„Nos, tehát Bilg bravúros hőstettet hajtott végre saját szakállára, és Bichler tüzmaster is nagy becsületet szerzett ágyúinak. Most azonban már tisztán látom, hogy miért is bántak a törökök olyan cudarul Bilggel és embereivel, mint holmi hétpróbás gonosztevőkkel... Fejüket vesztették volna, ha nem húzok hüvelykszorítót a szultán kezére. Fantoroso várában ugyancsak sok mesélnivalónk lesz!”

Habakukhoz fordult, aki feszülten figyelt. Így szólt hozzá:

– Amikor felkapaszkodtunk a toronyba, az alattunk levő helyiségben valamilyen konyhafélét láttam. Menj csak le, és nézz utána, nem tudnál-e valami enni- és innivalót keríteni...

A szerencsen eltűnt, majd kiszáratva két sült ürücombball, török kenyérrel és nagy korsó szorbettel tért vissza.

A foglyok sóvár szemmel nézték a rácson át. A lapos kenyereket még csak át tudta tolni Habakuk a rudak közt, de az ürücombokat már széjjel kellett volna tépnie. A korsó pedig egyáltalán nem fért át a rácson.

Habakuk ugyan már előzőleg is főtt a dühtől a szultán gagsága miatt, most azonban már fehér izzásig hevült. Haragosan megragadott két börtönrácsot, bikanyakát bőszülten leszegte, nekifeszítette lábát a padlózatnak, karján és lábszáran szíj nyalábként dagadoztak az izmok, homlokán az erek kötelekké csomósodtak, és iszonyatos erejétől halk nyiszorgással messze széthajoltak a vasrudak.

A foglyok riadt ámulattal csodálták meg ezt a herkulési mutatványt, aztán hangos ujjongásban törtek ki.

A szerencsen verejtékesen egyenesedett fel ismét. Caprioli elismerően veregette meg a vállát, és Habakuk ragyogott a büszkeségtől.

A foglyokhoz pedig így szólt Caprioli:

– Így uraim, most már szabadon csillapíthatják éhüket és szomjukat... de egyelőre ne mutatkozzanak azok előtt odalent, mivel még magam sem tudom, hogyan szabadulhatunk ki innen épségben valamennyien...

Caprioli a mellvéd rései közt lenézett a tengerre.

Az orosz flotta már útra kelt hazafelé; vitorláik úgy ragyogtak a napfényben, mint sűrű sirályraj.

A török flotta most éppen ott horgonyzott, ahol kevéssel azelőtt az oroszoké vesztegelt.

Az erőd irányába most egy idomtalan halászbárka evezett vissza a tenger felől: a török matrózokért és katonákért követelt váltságdíjat vitte el az orosz vezérhajóra.

Egy csomó kisebb ladikot – talán ötvenet is – odakötöttek a török bárka falához, és Caprioli látta, milyen rengetegen másznak fel a fedélzetre.

Nevetnie kellett: a szultán tehát nagy sietve kifizette a kétszázezer dukátot, és a parton lóhalálában összefogatott minden halászt és kivénhedt matrózt, akit csak elő lehetett keríteni, csakhogy hajóit imígy-amúgy elláthassa személyzettel. A dolog azonban csak most vált kényessé, hiszen már nem tarthatott sokáig, hogy odaát felvonják a vitorlákat.

Az erőd udvarából ekkor vad kiáltozás és iszonyú zenebona, rikácsolás hallatszott.

Caprioli és Habakuk óvatosan lefelé kémlelt.

Nem hittek a szemüknek.

A tengeri lovak a *Fantom* fedélzetéről átszökelltek az

erőd udvarába, és most harsogó nyerítéssel és szilaj rúgkapálással keresték urukat..

A gróf éles fütttyentésére az óriási állatok fülüket hegyezték. Felpillantottak, megfeszítették izmaikat, és álltó helyükből egyetlen meredek ívben a magasba pattantak, és rugalmasan fenn termettek a torony lapos tetején.

Örvendezve nyihorásztak és ficáncolva kapáltak Caprioli felé, aki jutalmul szeretettel megpaskolta a nyakukat, és kiosztotta szokott cukoradagjukat. Mivel szörük és nyergük nedvesen csillogott, valószínűleg a tengeren keresték a grófot, mielőtt a *Fantom* fedélzetéről az erődbe ugrottak.

Caprioli meghagyta Habakuknak, vegye le a tengeri paripákról a nyerget meg a kantárt, és tegye száradni a napra.

Most, hogy gazdájukra ismét rátaláltak, Szíriusz és Stella unatkozni kezdett-a szűk helyen. Felágaskodtak, röpke szökkenéssel átlendültek a torony párkányzatán, és keresztülsuhanva az erőd terjedelmes udvara fölött, belevetették magukat a tengerbe.

A szultán és kísérete, valamint az egész testőrség térdre rogyott ijedtében, amikor látta, hogy a rettentő paripák felugranak a lapos toronytetőre. Kezüket égnek emelték, aztán homlokukkal a kövezetet verték, és fennhangon Allahot hívták segítségül, hogy oltalmazza meg őket a testet öltött sátán táltosaitól.

Caprioli nem ért rá, hogy a törökök ijedelmén mulasson. Lázasan latolgatta, hogyan tudna Habakukkal és a fogoly tisztekkel együtt megszabadulni ebből a mindinkább kényelmetlenné váló helyzetből.

Pillantása véletlenül a nyergekre és kantárookra esett, amelyeket Habakuk a kőhajító gépek öblös parittyakosarára helyezett, és máris mentő ötlete támadt, már ami saját magát és Habakukot illeti.

De hogyan szabadítsa ki a tengerészeket a törökök gyilkos karmai közül?!

Hátrattett kézzel tűnődve sétált körbe a torony pártázata mentén.

Megállj!

Itt vannak az óriási követők és számszeríjak!

Igen, így már menni fog a dolog, de merészség, az kell - ám hozzá!

Míg percekkel ezelőtt még tébolyult rikácsolás és rémült hűhózás hömpölygött fel a mélységből, most hirtelen tomboló, dühödt ordítás támadt odalenn, mintha ezer véreb tízezer kiéhezett farkasnak esett volna neki.

Caprioli gyors pillantást vetett a tengerre: s ez csak megerősítette sejtelmét... de hogy ilyen kutyául álljon a helyzet, azt maga se hitte volna!

A flotta minden hajójának árboca ledőlt, és jórészt a szomszédos hajók fedélzetére zuhant, áttörte a padló deszkázatát, s a vitorlarudakkal meg a hágcsókkal-kötelekkel kibogozhatatlan összevisszaságba kuszálódott.

A pótlegénység, amely csak az imént pottyant a zűrzavar kellős közepébe, óbégatva tódult a még használható csónakok felé, kihalásztá vízben evickélő társait, és ahogy csak lehetett, sietve elhordta az irháját az Allah átkától sújtott flottáról.

„No, te lator szultán, te rühes kutya! Ez még csak az első csíny volt! – gondolta magában Caprioli komoran. – A második mindjárt utána következik, várj csak!... De most legfőbb ideje, hogy elillanjunk!”

Megparancsolta Habakuknak, hogy zárja be a vas csapóajtót, amely levezet a toronyból, és hengerítsen rá egy nagy darab sziklát;

Valóban! Már is rohanvást törtettek fel a csigalépcsőn a török katonák, és dühösen döngették a hirtelen bezárt ajtót.

Innen egyelőre nem fenyegetett veszély, hacsak a szultán levegőbe nem röpíti az egész tornyot, ám akkor őt magát, valamint embereit is eltemetik a romok.

Caprioli elővette pisztolyait, átlőtt egy tűzgolyóval a *Fantom* fölött, tölcsért formált kezéből, és holland nyelven, hogy a törökök ne értsék, lekiáltott Bull kapitánynak és Borromäusnak:

– Indulás! Irány: Trieszt! Egy mérföldre sortűz a flottára! Nyolc levegőből jött embert kihalászni!

Hangja olyan erős volt, hogy még az udvarban tehetetlenül handabandázó törökök dühödt bömbölésén is túlharsozott.

Bull és Borromäus megértette a parancsokat. De hogy miféle embereket halásszanak ki a vízből, arról egyelőre halvány fogalmuk sem volt. Mindazonáltal eltökélték, hogy résen állnak.

A *Fantom* fedélzetén éles vezényszavak hangzottak fel. Egyes matrózok kúsztak fel a hágsókon, a széles vitorlák ismét kibomlottak a szélben, és a hatalmas fregatt eltávolodott az erőd kőpartjától.

A szultán a hajó vitorlabontása láttán olyan tombolásban tört ki, mint egy dühöngő őrült; a körülötte rajzó tömeg szintén.

Tíz-tizenkét török katona még az utolsó alkalmas pillanatban megpróbált átugrani a *Fantom* fedélzetére, hogy megcsákyázza a hajót.

A legtöbben vízbe pottyantak, csak néhányuknak sikerült elérnie a korlátot, amelybe belekapaszkodtak. Görbe handsárjukat keresztben tartották, a foguk közt. Larissának vívótőr villogott a kezében, a fekete Baba hatalmas sulykolófával volt felfegyverezve: a harsogó lárma csalta őket elő szobájukból.

Hogy ne álljanak a sürgő-forgó matrózok útjában, a korláthoz húzódtak. Amikor a *Fantom* már jól nekiindult, és úgy látszott, hogy az erőd felől már nincs mitől félniük, elnézegették a kötélzet közt magasban tevékenkedő matrózokat.

Baba hirtelen olyan metsző sikolyt hallatott, hogy a matrózok egy pillanatra azt hitték: a hajómester füttye szólt.

Az egyik török, aki az imént ugrott át, elkapta Baba egyik lábszárát, és görcsösen belecsimpaszkodott. A réműletes vonítástól azonban úgy megijedt, hogy elengedte Baba lábát, és már csak fél kézzel lógott az egyik korlátrúdon.

A megbőszült Baba lehajolt, nyakon csípte a katonát, egyetlen rántással felhúzta a fedélzetre, kiosztott neki egy sor csattogó pofont, aztán akkora rúgással, amely akár egy ökröt is megbillentett volna, belelódította a vízbe. A handzsárt, amelyet a török elejtett, a lábával utána lökte.

Eközben Larissa a többi törökkel foglalatoskodott. Egyiküknek sem sikerült föllendülnie a hajóra. Larissa vívótőre úgy füttyült és pitypalattyolt a fülük körül, mint egy raj erdei madárka. Tépetten-cibáltan és csúful helybenhagyva menekültek a vízbe; akinek pedig még mindig nem volt elege, annak Baba sulykolója kopácsolt a koponyáján.

Caprioli, Habakuk és a holland tengerészek egy pillanatra megfélemedtek a veszélyről, és hangosan kacagva nézték a jelenetet.

Addigra a *Fantom* ugyancsak nekiveselkedett: már egy mérföldnyire távolodott az erődtől. Most felcsattantak a lövegeket lefedő csapóajtócskák, előreszökkentek a hosszú ágyúcsövek, és nyolcvan üteg lángot és füstöt okádva lőtte át ösztüzét az erőd fölött a tönkretett flottára.

A toronytetőn mindannyian a másik oldalra futottak. Maga a pokol tárult a szemük elé.

Borromäus tűzgolyói azonnal felgyújtották az összevisz-sza, egymás hegyén-hátán hempergő vitorlákat, a felparázsló tűz bőséges táplálékot talált a leomlott árbocokban és száraz vitorlarudakban. Először sercegő, majd ropogó és siserdő lángoszlopok csaptak kavargva a magasba, és néhány perc múlva örvénylően fortyogó tűztenger borította üszökbe és hamuba a török flottát.

Lenn az udvaron borzalomtól némán szédelegtek a törökök.

Caprioli lekiáltott a szultánnak:

– Ez a fizetség a kalózkodásodért meg az elrabolt holland kereskedelmi tengerészekért, te nyomorult gazember!

Nem várt feleletre, hanem egyetlen ugrással a hollandoknál termett, akik még mindig az égő flottára meredtek.

– Rajta, uraim! Indulunk hazafelé! – kiáltotta élénken, és a torony másik oldalán álló számszeríjakhoz és nyilakhoz vezette őket, majd a hadigépeket a Márvány-tenger felé irányította.

– Aki mer, az nyer! – biztatta vidáman a hollandusokat.

Habakuk máris teljés erejéből tekerte a vastag húrok feszítőkerekeit: pattanásig feszítette őket, és parittyagerendákat tett a siklóalkalmatosságra.

– Öt kevésbé erős ember ráfekszik a gerendákra, és jó erősen beléjük kapaszkodik! – mondta Caprioli. – Kilőjük őket a hajóm közelébe! A legénység már megkapta a parancsot, hogy halássa ki őket sorra.

– Hát akkor Isten nevében, nagyuram – felelte van Dammen kapitány –, inkább vesszünk a vízbe, mintsem szomjan vesszünk, vagy a törökök koncoljanak fel!

Megadással ráfeküdt az első számszeríj gerendájára, jól megkapaszkodott, s négy matróz követte példáját.

– Vigyázz... Rajta! – vezényelt Caprioli. Habakukkal együtt kikapcsolta a tartókampókat.

A karvastagságú húrok berregve csapódták vissza nyugalmi helyzetükbe, a lövedékek pedig széles ívben röptek emberterhükkel a *Fantom* felé. Pontosan a hajó fala mellett csobbantak bele a vízbe. A holland tengerészek megkapaszkodtak az úszó gerendákban, és máris felhúzták őket a fedélzetre.

– És most ti következtek – fordult Caprioli a még ott maradt három hollandhoz. – A hajítógépekhez már nincs meg-

felelő gerendánk, titeket hát íjakkal kell kilőnünk...

Elmagyarázta nekik, hogyan képzelet a dolgot. Kétségbeesett vakmerőséggel követték utasításait: szétterpesztett lábbal ráálltak a húrokra, kezükkel pedig nekifeszültek a hatalmas, falikampókkal lerögzített íjszáraknak.

De mivel súlyuk alig ajzotta fel a húrokat, Habakuk medveizmaival segített nekik. Egész erejét latba kellett vetnie azonban, hogy a feszítődúcot addig szorítsa az íj és a húr ajzóhorga közé, amíg a lövészerszám pattanásig megfeszül.

Akkor a tengerészeknek egy-egy valamivel hosszabb támfát tolt a lába közé, és ezt úgy igazította el, ahogy egy nyílnak kell az íjon feküdnie. Ekkor az emberek térdükkel is, kezükkel is óvatosan megkapaszkodhattak a fában.

– Rajta!

Caprioli vezényszavára Habakuk egymás után rántotta ki a húrok alól a feszítődúcot. Az íj nagy erővel visszapatlant, a húr átsiklott a feszítődúcot fölött, s a lövedékként szolgáló gerendákat a rájuk kapaszkodó matrózokkal együtt magasan és meredek ívben a levegőbe hajította.

Az erős keleti szél oldalba kapta a hatalmas nyílveszőket, és olyan messzire sodorta őket, hogy a *Fantomtól* jóval arrébb fúródtak a tengerbe.

Ezeket a tengerészeket is sikerült azonban rövid időn belül felszededegetni a fedélzetre.

A törökök tátott szájjal ácsorogtak az udvarban, bámulták a színjátékot, és pillanatokra még a mérgükről is megfeledkeztek.

– És mi, gróf úr? – kérdezte Habakuk. – Mi egyedül nem tudni magunkat ellőni...

– Sose aggódj, kedvesem, mi sokkalta kényelmesebben fogunk utazni, mint a hollandok, ám valószínűleg valamelyest messzebbre is... – nyugtatta meg a gróf testőrét. – Gyere csak, hadd mutassam meg, mit csinálunk...

Egykedvűn lépkedett a szerezcsen előtt a hajítógépekhez.

FELHŐK KÖZT BELGRÁDIG

A törökök egyre hangosabban döngették és rugdosták a vas csapóajtót.

Habakuk széles terpeszbe állt, és egy szörnyű nagy szikladarabot tartott a magasba. Ha az ajtó kiszakadna, lezúdná a lépcsőn, és ezzel a támadók elől elzárná a tetőre vezető feljárót.

Caprioli a hajítógépek előtt állt, szenvtelenül hajolt egy térkép fölé, és elmélkedett.

Trieszt majdnem pontosan északnyugatra fekszik Konstantinápolytól, de nyugaton és északon az erdő borította magaslatok nem nyújtottak támpontot ahhoz, hogy meghatározza annak az utazásnak az irányát, amelyet tervezett.

Nem maradt más, csak a nap, de ez meg rég továbbvándorolt már delelőpontjáról. Így alapos megfontolásra volt szükség, hogy a nap segítségével mégis pontosan meg tudja határozni az utat.

Éppen akkor, amikor Habakuk azt kiáltotta:

– A törökök mindjárt betörnek, gróf úr!

Caprioli azt felelhette:

– Mi pedig kitörünk, Habakuk!

Együttes erővel északnyugat felé fordították az óriási hajítógépeket.

De ekkor aztán össze is kellett szedniük minden fíkaronyi erejüket, hogy a tekerőköteleket addig feszítsék, amíg a parittyakosarak a megfelelő helyzetbe kerülnek, és az ajzókampók becsattannak.

Amikor ez megtörtént, Caprioli a nyergeket és a kantárokat gondosan a hajítópadokra illesztette, amelyek arra voltak szánva, hogy tonnányi szikladarabokat fogadjanak magukba. A kioldó pecekre két kötelet erősített, és úgy rakta

ezeket a parittyakosárba, hogy kéznél legyenek.

– No, most már indulhatunk, Habakuk! Szállj nyeregbe, vedd a gyeplőt és a kioldókötelet a kezedbe! – kiáltotta oda a szerezcsennek.

– Lovagolni fogunk, gróf úr? Hiszen nincsenek lovaink! – álmétkodott Habakuk.

– Ha nyeregben ülsz, könnyen odaképzeltethed magad alá a lovat is! Egy tisztességes nyereg gebe nélkül még mindig jobb, mint egy széllebbélt felhőpárna!

Fellépett a parittyakosárra, kényelmesen lovaglólülésbe helyezkedett, és kezébe vette a gyeplőt. Élvezettel szimatol-gatta a bőrszerszámok és lovak átható illatkeverékét, és csaknem odahaza érezte magát.

Habakuk is nyeregbe szállt, és várakozással nézett urára. Hirtelen eszébe jutott valami.

– Csak egy pillanatra még, gróf úr! – rikkantotta. Fürgén leugrott, és a feltört börtönhöz futott.

A legyöngült foglyok csak az egyik ürücombot tudták megenni, kenyér is maradt bőven, és a korsóban ott kotyogott még a remek szorbet tekintélyes maradéka.

Derekasan megrakodott ezekkel a pompás dolgokkal, felnyújtotta a grófnak a korsót, maga pedig a húst és kenye-ret vette az ölébe. Caprioli elismerő pillantással jutalmazta gondoskodását

A törökök ekkor már igazán célhoz értek.

Feszítővasakkal sikerült felfeszíteniük a csapóajtót, felnyomták és félrehengerítették a szikladarabokat is. Vérszom-jas üvöltéssel, handzsárjukat rázva ugráltak elő egyenként a lépcső nyílásából a toronytető síkjára. Legelöl a szultán.

– Rajta! – vezényelt Caprioli.

Habakukkal egyidőben húzta meg a kioldókötelet. El-képzeltetetlen lendülettel csapódtak fel a hajítógerendák, és mindkettőjüket tollaslabdaként dobták fel az égre.

Néhány török azonban már odaért, és meggondolatlanul

belekapaszzkodott a parittyakosárba.

Ők is felröpültek, de csak a felhőkig, mert a gépezet teljes ereje már nem hatott rájuk. Bukfencet hánytak a levegőben, és az erdőkbe zuhantak. A többieket csaknem földre döntötte a süvítő légvonal. Turbánjuk kibomlott, és tarka zászlóként röpködött a felhőlovasok mögött.

Caprioli elkapott egyet a levegőben emlékül: éppen a szultán gazdagon hímezett turbánkendője akadt a kezébe.

„Nem is rossz – morfondírozott magában. – Ez meg több is lehet, mint afféle emlék...”

Gondosan összehajtogatta, és a nyeregtáskájába rejtette. Akkor újra kényelmesen elhelyezkedett, kézbe vette a gyp-

lőket, és Habakukkal együtt gyönyörködött a légi utazásban.

Mélyen alattuk könnyű felhőraj szüremkedett tova, mint a füst. A gróf megfordult, és visszapillantott a tengerre.

A *Fantom* olyan kicsinynek látszott, akár egy játékszer, magas orrfodrokat vetve suhant a Dardanellák felé, és a messzi távolban a három brigantin vitorlázata csillámlott.

Caprioli elégedetten dörzsölte meg keze fejével az állát. Arra gondolt, hogy a türelmetlen Larissa bizonyára toporogva bújt Bull kapitány háta mögé, mert a fregatt a legparányibb kendőt és a legenyhébb szélfuvalmat is felhasználta, hogy még jobban fokozza sebességét. És úgy látszik, Bilgnek sem volt sürgős, hogy az Égei-tengeren át hipp-hopp Küthera szigetéig jusson. Nyilvánvalóan az állt inkább a szándékában, hogy még a Dardanellák szorososa előtt találkozzék a *Fantommal*.

Caprioli megkísérelte felismerni a vidéket.

Ott lenn, annak a csillogó vízfolyásnak bizonyára a Maricának kell lennie, és odaát azok a hóborította csúcsok: a Rodope hegység.

Egy pillanatra elfelejtette, hogy egyik keze sem szabad, előhúzta zsebéből a térképet... és a korsó a pompás szorbettel hangtalanul lefelé pörgött a mélységbe.

Sajnálkozva néztek utána mindketten.

– Ilyen a sors! – mondta Caprioli vállat vonva. – Pedig szomjas vagyok!

A térképpel a térdén lefelé mutatott.

– Túlságosan messzire terelődünk, északkelet felé, nagyon erős a szél – mondta Habakuknak. – Ha ez így megy tovább, Odesszában érünk földet...

– Akkor hamarabb leszállunk, gróf úr, és gyalog megyünk tovább – ajánlotta Habakuk kényelmetlenül feszengve.

– No igen, kedvesem, ha idefönn csak annyit kellene mondanunk, hogy „hőha, te!”...

Alig ejtette ki ezeket a szavakat, csaknem lebukott a nyeregből, mert az hirtelen megrándult, és meredeken lefelé kezdett zuhanni.

– Hohó! Nem így gondoltam! – kiáltotta Caprioli.

Biztatólag csettintett a nyelvével, megrántotta a gyeplőt, és egy kevésbé a sarkantyúit is használta.

A nyereg azonnal visszaigazodott, és olyan gyorsan kapott fölfelé, hogy a gróf éppen hogy csak magához szoríthatta a térképet és a kalpagját.

Habakuk kerekre nyílt szemmel bámult rá.

– Az enyém is így tesz, gróf úr! – ujjongott elragadtatva, és úgy elszáguldott sebes vágásban, mintha csak ló hátán volna a nyereg. Caprioli alig bírta követni.

– Ez több, mint amit egy jó nyeregtől el lehet várni – jelentette ki, amikor utolérte Habakukot –, de a régi lovaglónadrágok és nyergek furcsa dolgok. Mindenesetre most már tudjuk, hogyan jutunk el Fantorosóba...

– Éhes vagyok, gróf úr! – felelte Habakuk.

Caprioli jót nevetett.

– Én már régóta az vagyok, kedvesem. Végére is ma reggel óta semmit sem ettünk. Jó, hogy gondoskodtál útravalóról.

Megosztottak az ürücombon és a kenyéren. Nagyon ízlett. De a húst keleti szokás szerint erősen megfűszerezték. s ezért nemsokára majd elepedtek a szomjúságtól.

– Csak ne lettem volna olyan kétbalkezes azzal a szorbetes korsóval! – mérgelődött Caprioli.

Töprengve meredt maga elé.

– Várj csak, van egy ötletem! – kiáltott fel kis idő múlva, felrebbenve gondolataiból.

Éppen egy bárányfelhő finom fátylai közt száguldottak át, melyek vöröslőn derengtek a késői napfényben. Caprioli a legutóbbi légi utazására gondolt, felemelte kezét, és addig várt, amíg a finom szövedékből egy jó csomót össze nem

tudott markolni, összegyúrta, és nyitott szája fölött erősen kifacsarta.

Zamatos vízszugár ömlött a szájába.

– Víz?

A korty csaknem cigányútra szaladt: ami Caprioli nyelvére csorrant, az bor volt, remek bor, egy kis vízzel felhígítva. A felhők, úgy látszik, Dél-Franciaország és Itália bortermő vidékeiről gomolyodhattak fel, és színüket nemcsak az alkonyuló nap festegette, hanem a bor is!

Caprioli jókorát kortyintott, élvezettel csemcsegett, végigfolyatta nyelvén a pompás nedűt.

– A mindenit! – kurjantott fel. – Ez valódi Aleatico!

Habakuk ajka még jobban eltikkadt a sóvárgástól. Térdevel szilárdan odakulcsolódott a nyereghez, mindkét kezével összemarkolta a legközelebbi felhőfátylat, és addig-addig préselte tátott szája, valamint jó messzire kiöltött nyelve fölött, míg végül olyan szárazra szikkadt, mint egy marok hegyi széna.

– Hű, de jólesett, gróf úr! – kiáltotta lelkesen, még mindig csámcsogva. – Akár valamennyi felhőt kifacsarnám!

– Erről csak mondj le szépen! – figyelmeztette Caprioli. – Egy becsípett testőrt itt fenn még kevésbé használhatnék, mint lenn a földön. Ezt az egy jókora kortyot a próféta meg fogja bocsátani, mert nem tudtad, hogy a felhő csordultig van borral. De ha többet vedelsz, muzulmán létedre súlyos bűnt követsz el!

– Jajaj! Miért is mondta meg, gróf úr! – kesergett a szercsen. – Most már a próféta is tudja, és csak ezért bűn, ha tovább iszom!...

A szokatlan ital azonban így is a fejébe szállt. Elégedetten kuncogott magában, mert anélkül, hogy tudta volna, rászedte a prófétát.

Alattuk éppen egy nagy csapat daru húzott délnek. Habakuk oldalt fordult, széles pityókos jókedvében leköpött

a vezérmadár ezüstszürke tollazatára, és hirtelen hangosat rikoltott.

– A lovak! Gróf úr... a mi lovaink... ott lenn...

Izgatottan mutogatott a föld felé.

És valóban!

Szíriusz és Stella tündöklő tüneményként röpi át a vidéken. A két paripa őket követte.

– Most már igazán minden rendben van! – állapította meg elégedetten Caprioli. – Ha csupán a nyergeken érkezénék meg, az mégiscsak kínos lenne...

Az éjszaka gyorsan beköszöntött, de a hold olyan fényesen világított, hogy Caprioli könnyűszerrel felismerte az alattuk elterülő vidéket, és a kívánt irányba terelhette a nyergeket.

Közvetlenül fölöttük aranyló szikracsóvaként hullócsillagok raja vonult el.

Habakuk elragadtatottan elkapta az egyik ilyen ragyogó valamit... és ijedt kiáltással el is engedte tüstént. A hullócsillag hangosan sivított, és megégette az ujját.

– Hogyan lehet valami ilyen forró és mégis ilyen eleven?! – panaszkodott Habakuk.

– Hogyan lehet valaki ilyen nagy és mégis ilyen buta, hogy izzó dolgot megfogjon? – felelte szárazon Caprioli. – A világ tele van csodákkal.

Pirkadatkor hosszú lánc vadkacsa jött velük szembe. A madarak veszélytelen légi vándoroknak tartották a különös lovasokat, és nem tértek ki előlük. Caprioli és Habakuk könnyen elkapott közülük hármat-négyet: zsineggel összekötötték és nyeregtáskájukra hurkolták őket.

Caprioli örült.

– Az eljegyzési pecsenye tehát már megvolna – szólt oda Habakukhoz –, de a tűzhellyel és a szakácsnővel mégis inkább a földön találkozom.

Az utóbbi szavakat azonban már csak éppen hogy el-

pusmogta, annyira meglepődött.

Lenn a mélységben valami rendkívüli dolog történt!

Egy vízfolyás mellett, amely csak a Morava lehetett, az úton több száz nehéz tábori ágyúból álló menetoszlop vonult. A gróf néhány lovas lófarkas zászlajáról felismerte, hogy török ágyúkról van szó.

Felpillantott, és távcsövével a vidéket kémlelte. Messze északkeleten, sokmértöldnyire előtte – épp hogy fel tudta ismerni ebből a nagy magasságból egy város tornyait: Belgrád feküdt.

Azonnal új elhatározásra jutott.

Megrántotta a gyeplőt, könnyedén sarkantyúzott, és biztatóan csettintett.

A nyereg azonnal, mint a forgószeél, Belgrád felé száguldott vele.

Habakuk nem tudta, mit jelentsen mindez, csak nyargalt ura mögött.

A várostól messze északra, egy síkságon Eugen herceg vitézi táborát pillantotta meg Caprioli. De meglátta a tengeri paripákat is, amint még mindig nyomukban sisteregtek odalenn a föld színén.

Intett Habakuknak.

Mindketten a mélybe irányították nyergüket.

Kevéssel a tábor első sátrai előtt már szorosan a föld felett lebegtek. De Szíriusz és Stella is ott volt már: felágaszkodtak, és örvendező nyihorászással köszöntötték gazdájukat. A nyergek szintúgy láthatólag örültek, hogy ismét lovakkal vannak, mert szelíden, akár a hulló falevél, íziben ráereszkedtek a paripák hátára.

Habakuk azonnal leszállt, és rácsatolta a lószerszámot a tengeri táltosokra.

Caprioli gyengéden becézgette a pompás állatokat, és megabrakoltatta őket extra adag cukorral.

CAPRIOLI ELFOG EZER TÖRÖK LOVAST

A sátrak előtt katonák álldogáltak.

Döbbsen rácsodálkoztak a magasból pusztá nyergeken lelibbenő lovasokra.

Hüledezésük azonban rémületbe csapott át, amikor a két hatalmas táltos is megjelent, és a lovasok nyergestül – mint-ha mi sem lenne természetesebb – ráereszkedtek ezeknek a paripáknak a hátára.

A vitézek varázslatra, boszorkánypraktikára meg az ördög szemfényvesztő játékára gondoltak, és óbégatva elrohantak.

Csupán egy sebhelyes arcú, hosszan lecsüngő bajszú kapitány, akinek helyén volt a szíve, nem hátrált egy tapodtat sem. Nem sokat teketóriázott, kihúzta kardját, és szapora sarkantyúpengetéssel a lovasok felé csörtetett; meglátszott rajta az a szilárd elhatározás, hogy kurtán véget vet ennek a kísértetjátéknak.

Caprioli, aki még mindig lovaival foglalatосkodott, csak akkor vette észre, amikor fél szemmel megpillantotta a kard villogását.

– Mit jelentsen ez?! Kend tán itt akarja kifényezni a békanyúzóját?! – kérdezte a megrökönyödött kapitánytól magyarul. – No, csihadjon csak, kapitány uram, dugja el ezt a holmit, és jelentse a tábornagynak, hogy Caprioli gróf megérkezett, és beszélni óhajt vele!

– Caprioli gróf? – dadogta a tiszt. Hirtelen minden gyer-tya egyszerre gyulladt ki az agyában, és barátságos ragyogással árasztotta el a kajla bajszú, vén hadfi ábrázatát. Caprioli neve olyan ismerősen csengett a fülében, mint lovasainak a „lóra!” vezényszó, bár testi valóságában, saját szemével sem ő, sem egyetlen bajtársa nem látta még a legenda híré grófot.

Tisztelgett a kardjával, és azt hebegte:

– Eugen herceg Bécsben van, de még mára visszavárjuk, gróf... gróf uram!

Ekkor végleg elvesztette a fejét. Hátraarcot csinált, meglengette kardját, és kurjongatva rohant a tábor felé.

– Itt a gróf! Caprioli gróf a táborban van!

A sátrakból előözönlöttek a katonák, és kavargó tömkeleggé tömörültek.

Habakuk megint föllendült a nyeregbe, és lassú ügetésben követte Capriolit.

A katonák félnék csodálattal engedtek szabad utat, míg egyikük össze nem szedte bátorságát, és kivont szablyával azt nem kiáltotta a tömeg feje fölött:

– Éljen Caprioli gróf!

Szájról szájra szállt a kiáltás, lángra lobbantotta a szilaj huszárok szívét, és másodpercnyi gyorsasággal harsogó ujjongásként szerteterjedt, akár a sztyepptűz.

Caprioli mindenfelé köszöngetett, de túl magasan ült ahhoz, hogy mindazt a száz meg száz kezét megrázhatta volna, amely rajongva nyúlt feléje.

Kevéssel a hadvezéri nagysátor előtt Szíriusz és Stella megbokrosodott, és hangosan nyerítve ágaskodni kezdett.

A tábor nyugati oldalán ekkor másik morajlás hangzott fel, és zengő orkánna dagadt, amelyhez az ágyúdörgés dübögte a generálbasszust.

Ezer meg ezer torokból harsogott a kiáltás:

– Vivat Eugenius! Éljen Eugen herceg! Éljen!

Az egész tábor a lelkesedés viharával fogadta vezérét, annak a zentai csatának a győztesét, amelyben húszezer török esett el pasáival együtt, és amely a hercegnek a fölmérhetetlen zsákmány mellett kora legnagyobb hadvezéri dicsőségét is megszerezte.

Caprioli a herceg felé ugratott. Jelenlétéről már tudott a tábor minden egyes katonája, és utat nyitott a mesebeli pari-

pán ülő daliás gróf és szerecsen testőre előtt.

A herceg színe előtt Caprioli széles ívben meglengette háromszögletű kalpagját. Eugen herceg, aki lovát egy pillanatra visszafogta, ekkor eléje lovagolt.

Caprioli leugrott a nyeregből. A herceg némán ölelte meg régi barátját, akivel együtt hadnagyoskodott XIV. Lajos francia király udvarában.

– Az ég küldött! – súgta oda Eugen herceg a barátjának.

Caprioli halkan fölnevetett.

– Ahogy veszi az ember, hercegem, kedves Eugenius... legalábbis a szultán a leg- és legszemélyesebben igencsak érdekelt volt utazásomban...

– Te *Törökországból* jössz?

– Az elképzelhető legrövidebb és leggyorsabb úton!

– Ezt nem értem, Cyps... Gyere be a sátramba... Azonnal meg kell gyaráznod mindent!

A rövid üdvözlés alatt az ujjongás körös-körül tiszteletteljes suttogássá halkult. Most azonban, hogy az üstdobok a díszjelet verték, sok ezer torokból újra felzúgott az ujjongás fürgetege, és viharként söpört végig a táboron. Az ágyúk üdvlövéseket dörögtek.

– Ilyesmit sem hall az ember mindennap! – vélekedett Caprioli. – Legalább emlékül mintát viszek magammal ebből a lármából!

Észrevétlenül babrált valamit a zabostarisznyáján, amely üresen laffagott hátul, a nyeregre csatolva, és hagyta, hogy a tombolás zaja mind beléje áramoljék.

A herceg fölemelte kezét, jelezve, hogy adjanak utat.

Pillanatok alatt megszűnt a lárma.

A tüzérezredes szintén látta az ezredes intését – és félreértette. A háromszáz ágyú tüzes torkából még egyszer feldüböngött az üdvlövés, olyan, dörgéssel, hogy alapjaiban rendült meg a föld.

Caprioli összehúzta zabostarisznyája nyílását, és így

szólt a herceghez:

– Sok lóporotok lehet a táborban!

A herceg ragyogó szemmel nézett barátjára.

– A dicsőségnek nem lehet és az örömeknek nem szabad megálljt parancsolni... Azonkívül semmi kifogásom ellene, ha a töröknek ágyúink hangjára már jó előre inába száll a bátorsága... De most gyere, Cyps! Tudnom kell, mi történt!

Mindketten nyeregbe pattantak, és elindultak a főhadi-szállás felé.

A vezéri sátorban Eugen herceg és Caprioli először is néhány jókora kortyot leeresztett kiszáradt torkán a pompás gumpoldskircheni borból, aztán a gróf beszámolt barátjának a cárral és a szultánnal való találkozásáról, egy-két nemrégiben átélt kalanddal fűszerezve elbeszélését, s arról sem feledkezett meg, hogy említést tegyen Szíriusz és Stella származásáról.

– Amit mások csak halványan élnek át titkos képzelgéseikben, tenálad szerencsés valósággá válik – mondta a herceg elmerengve, amikor Caprioli elhallgatott. – Ha az embereknek több fantáziájuk s egyszersmind nagyobb szívük lenne, sokkal kevesebbet szenvednének ezen a földön...

– ...és nem csak egyetlenegy Eugen herceg volna! – vizsnoztta a bókot Caprioli mosolyogva.

A tábornagy folytatta:

– A törökök elbújtak a svédek mögé, mert félnek Oroszország növekvő hatalmától. Péter cár térdre kényszerítette a svédeket, de a svéd király iránti haragja és a szultán iránti még régebbi keletű haragja korántsem füstölgött el még...

Intő mozdulattal fölemelte mutatóujját, úgy folytatta:

– Most, hogy a török flotta megsemmisült, a cár mindennek ellenére megkísérli visszakaparintani a Fekete-tenger török partvidékét, a szultán pedig nem kerülheti el, hogy nagy tömeg csapatot ne hagyjon ott védelmül...

– Egy hadseregnek, amely készen állt arra, hogy ellened

vonuljon, máris el kellett foglalnia a parti helyőrségeket – vetette közbe Caprioli.

– Ez kitűnő, Cyps! Csak magában Belgrádban húszezer katona nyüzsög, és hogy mennyi állomásozik még Belgrád előtt, azt egyelőre nem sikerült megállapítanunk... Gondot csupán az a sereg okoz nekem, amelyet a szultán Konstantinápoly és Belgrád között indított ellenem, még mielőtt a te *Fantomod* elpusztította volna a török flottát...

– Nem sokat láttam, mélyen tisztelt barátom, mert hiszen ide siettem, hogy még idejekorán megmondjam neked, mit fedeztem fel – válaszolta Caprioli. – Az északra vivő hadiúton hosszú menetoszlop ágyú vonul fel. Nem tudtam megszámlálni őket, bizonyára lehet néhány száz darab ...

– Parbleu! Mennydörgős mennykő! – fakadt ki a herceg. – A helyzet nagyon komolynak látszik. Felvonulásom még egyáltalán nem fejeződött be, és a segélycsapatok is útban vannak mifelénk... Legkésőbb jövőre el kell foglalnunk Belgrádot, és meg kell törnünk a szultán hatalmát ezekben az országokban, különben sötét színben látom a jövőnket. Ha a nagypasa újabb ágyúkkal megszaporodva elég erősnek érzi magát ahhoz, hogy most támadjon, aligha tudok neki ellenállni...

– Nem lennél Eugen herceg, ha...

Eugen herceg fölemelte kezét.

– Te pedig nem lennél Caprioli, ha most azonmód kém-szemlére nem küldenélek, azaz: megkérlek erre a szolgálatra. Tudnom kell, mennyi ágyú tart errefelé, és milyen úton közelednek, hogy meggondolhassam, hogyan tehetném még idejekorán ártalmatlanná őket. A török főparancsnoknak semmilyen körülmények közt nem szabad több ágyút kapnia, mint amennyivel már most is rendelkezik...

Caprioli bólintott.

– Mikor induljak, hercegem?

– Azonnal, amint jónak látod, mon cher Cyps... Hány

huszárt adjak veled fedezetül? A vidéken hemzsegnék a törökök...

– Csak Habakukkal lovagolok ki: mi ketten az elképzelhető legjobb védelem vagyunk egymásnak, kedves Eugen. Egyébként a kíséző legénység csak akadályozna bennünket, mert a mi lovainkkal a legjobb gebe sem tud lépést tartani...

Eugen herceg fölemelkedett.

– Akkor isten áldjon, Cyps! Itt várok rád a táborban...

– Köszönöm, Eugen, és a viszontlátásra!

Caprioli elhagyta a sátrat, és Habakukkal azonnal útnak indult.

Széles ívben körüllovagolták Belgrádot, lapos ugrással átszökkentek a Dráván, és egy sztyeppszerű, dimbes-dombos tájra kerültek, majd a Morava felé igyekeztek.

Mindeddig egyetlen török sem került szemük elé, de a számtalan patkónyom, a fölperzselt és kifosztott falvak minden szónál ékeesebben árulkodtak ottlétükről.

Egy hosszan elnyúló földmélyedésben Szíriusz nyugtalanul prüszkölni, fújtatni kezdett, és Stella is halkán felnyihogott. Egy dombhát mögül török lándzsás lovas bukkant fel, de csak melle magasságáig mutatkozott.

– Elkapjam? – kérdezte Habakuk.

– Hagyd futni – felelte Caprioli –, gyűjthetünk még útközben jó néhányat ezekből a cudarokból, ha éppen kedvünk szottyán rájuk...

A török még mindig megbabonázva meredt rájuk, sehogyan sem jött tisztába vele, kik is akadtak az útjába. Aztán torkaszakadtából felüvöltött és elinalt.

Másodpercek múlva rengeteg ló patkódobajától remegett meg a talaj, és a domb gerince mögül több mint ezer török lovas nyargalt elő. Sebes vágásban messze széthúzódtak egymástól, hogy Caprioli és Habakuk útját szegjék, és beke-

rítsék őket.

Caprioli a legnagyobb lelki nyugalommal vette szemügyre lovukat és fegyverzetüket. Csak kevesen voltak közülük ijjal és lándzsával fölfegyverkezve, a legtöbbnek handsár villogott a kezében, pisztoly és hosszú török muskéta fityegett a nyeregkápáján.

– Egyszerűen átugratunk fölöttük, és igyekszünk, hogy ismét szemügyre vehessük a messzebről, dél felől felvonuló ágyúkat – mondta Caprioli testőrének.

Nekilendültek... ügetés... vágta... ugrás... és elegánsan elröpültek a törökök felett.

A szultán katonái nem hittek a szemüknek.

Vagy negyedmértöldnyire a lovasoktól simán földet értek a tengeri paripák.

A törökök csak ekkor tértek magukhoz, és vad üvöltözéssel tódultak utánuk.

A gróf vizsga szemmel fürkészte lovaikat.

– Nem rossz lovak – dicsérte őket –, szemmel láthatólag mindannyian kiváló ménesből származnak, és sokkalta gyorsabbak, mint a közönséges lovassági hátasok. Eugen hercegnek éppen kapóra jönnének... De azt hiszem, most kissé visszavonulunk: az ágyúsort sokkal fontosabb kikémlelnünk, mintsem ezekkel a faragatlan fickókkal bármiféle csetepatéba bocsátkoznunk...

Szíriuszt dél felé fordította, és csettintett a nyelvével. A csodálatos állat azon nyomban, helyből, egyetlen szökelléssel sebes vágta lendült, és dübörgő patacsattogással tova nyargalt. Habakuk Stella hátán száguldott utánuk.

A törökök vadul csépeltek lovaikat, kicsikarták a szégyény párák minden erejét. Odin sem lehetett gyorsabb szilaj paripáival azon a tomboló viharos éjszakán, mint Caprioliék. Nemsokára olyan erős légörvény keletkezett a két tengeri paripa nyomában, hogy egész cserjéket csavart ki a földből, és utánuk hengergette őket.

A törökök látták, nem képesek utolérni Capriolit és társát, ezért vágta közben muskétájukkal és pisztolyaikkal összevissza lövöldözni kezdtek, szaporán durrogattak, amennyire csak a fegyverek bírták.

De a lovaglás irama időközben olyan iszonyatos lett, hogy a golyók csak másztak, akár a csigák. Caprioli kacagva fogdosta őket össze a levegőből, és jókora marokkal zsebre vágott belőlük – emlékül.

A két tengeri táltos ugyan még korántsem érte el a teljes sebességét, de mégiscsak különös volt már, hogy a török lovak egyáltalán bírják még ezt a tempót is, sőt, valahányszor Caprioli valamelyest jobban megnógatta Szíriuszt, ők szintén gyorsítottak!

Caprioli törte, törte a fejét, és egyszer csak ki is találta, hogyan bizonyult ez lehetségesnek. A két tengeri paripa sebessége olyan féktelen szívóerőt fejlesztett, hogy a török lovasokat lovukkal együtt egész egyszerűen maga után vonta.

Ez a megfigyelés merész gondolatra csábította a grófot.

Ha a térkép helyesen maradt meg emlékezetében, hamarosan el kellett érkezniük a hatalmas szegedi várhoz, amely még osztrák kézen volt, és régi barátjának, von Trotty tábornoknak a parancsnoksága alatt állott.

– Most szél elé minden vitorlát! – kiáltotta oda Caprioli a szerecsennek.

Szíriusz és Stella alig érintette már patájával a talajt.

A törökök számára immár nem volt megállás!

Akár a száraz lomb, csörögve-zörögve kavargott az egész seregnyi lovas a tengeri paripák mögött.

Sok mén fölbukott, de a légvonal újra fölragadta őket, és lovak lovasok nélkül és lovasok ló nélkül örvénylő fürgetegként robogtak a levegőben.

Percek múlva felfehérlettek Szeged erődítményeinek magas tornyai.

A lópatkók mennydörgő robajlása messzire elhallatszott, és idejében figyelmeztette von Trotty tábornokot. Távcsővéhez kapott. Egyetlen pillantás, és a félreismerhetetlen kócsagtollas háromszögletű kalpagos égimeszelőben azonnal felismerte a grótot. A hórihorgas férfiú kíséretében nyargaló öles szerezsen pedig utolsó kétségét is eloszlatta.

Tüstént parancsot adott, hogy tárják ki szélesre az erőd

kapuját, nyújtsanak védelmet a falakon belül a grófnak és szerencsen testőrének.

Erre számított Caprioli.

Még ki sem tárultak egészen a kapu szárnyai, amikor a gróf és Habakuk beviharzott. Hogy lovaik sebességét csökkentsék, körüllovagolták az erőd udvarának nagy négyszögét, aztán a lakóépületek, istállók és falak fölött egyetlen ugrással átszökkentek a szabadba.

Pillanatokon belül elillantak mindenki szeme elől.

A törökök azonban feltartóztathatatlanul beszívódtak a kapun keresztül az udvarba, s ott eszméletlenül elterültek.

Minden nehézség nélkül ártalmatlanná tették és foglyul ejtették őket.

ÁGYÚDÖRGÉS A ZABOSTARISZNYÁBÓL...

Estefelé egy vénséges vén fenyőerdő fogadta magába a két lovast.

Caprioli jó ideje gyanakodva szimatolt. Hogy megbizonyosodjék, megkérdezte a szerencsen:

– Mondd csak, Habakuk, nem érzel valamilyen ismerős szagot?

– Már régen, gróf úr, de én nem szól, mert gróf úr is szimmantani... Közelben nagy tűz ég, nyitott tűz, nem füst parasztház kéményéből...

– Akkor hát nem tévedtem! Most aztán vigyázat! – felelte halkán Caprioli.

Óvatosan lovagoltak tovább a mind erősebbé váló füstszag irányában.

„Leszálljunk-e és odalopóddzunk?” – habozott Caprioli, de csakhamar elvetette a gondolatot. Az óriási tengeri paripák hatásáról nem akart lemondani. Ha egy mód van rá, alattomos ellenféllel sohase csapjon össze úgy az ember, hogy

esélyeik egyenlőek.

Az erdő ritkásabb lett, a fák közt rengeteg hang lármája csapongott, nagy tüzek visszfénye suhant el lobogva a törzsek fölött. Gyantaillatú füst szüremlett át a gyér bozótan.

Caprioli hirtelen visszarántotta gyeplőjét.

Közvetlenül előtte meredeken ereszkedett alá a talaj. Szabad kilátása nyílt egy terjedelmes völgybe, amelyben öt nagyobb és mintegy harminc kisebb tűz eregette lángjait a most már éjfékete égre.

A máglyák körül török katonák táboroztak, és húst sütöttek hosszú nyárson.

Néhány lépésnyire a tüzek mögött hosszú sor ágyú állott. Csövikön pirosan táncolt a tűzfény.

A kisebb tüzek körül tíz-tíz ember kuporgott, a nagyok körül hús-hús.

– Számítsuk még hozzájuk a strázsákat és minden valószínűség szerint szertekószálókat, akkor vagy négyszázötven van előttünk... egész csinos kis tömeg! – suttogetta a gróf. – Kár, hogy nem láthatjuk összes ágyújukat. Hanem lovuk az van töméntelen!

Habakuk nem felelt.

Figyelmesen kémlelt a sötétségbe.

Fegyverek csörrentek meg halkán a szomszédos luctörzsek mögött, bórszerszám dörgölődött bórszerszámhoz.

Ekkor ág zörrent vigyázatlan láb alatt.

Egy török ör hangosat rikoltott, handzsárral a markában Habakukra rontott, és megragadta lova zabláját.

Stella éleset nyerítve ágaskodott fel a hátsó lábára. Az ideges Szíriusz megbokrosodott, és egyetlen szökkenéssel levetődött a völgy sötétlő mélységébe.

Habakuk utána ugratott. A törököt egyetlen ökölcsapással elkábította, és üstökénél fogva cibálta magával a levegőbe.

Caprioli olyan szorosan a vezér pompás sátra előtt ért földet, hogy Szíriusz elsodorta az eszterhéj rúdjaikat. A fegyverek, amelyeket török szokás szerint ráakasztottak erre az előtetőre, pengve-kongva potyogtak a földre.

A pasa, aki mind ez ideig nyugodalmas kényelemben szívta nargiléjét – török vízpipáját –, nyomban kirohant, belegabalyodott a lecsüngő zsinórokba, és őrjöngeni kezdett. Kézze-lábbal kapálódzott, és eszeveszetten csapkodott maga körül.

Amikor ily módon sehogy sem szabadulhatott, törével felhasította a sátorponyvát, és haragtól égve, csupasz pengével a kezében toporzékolt az idegen lovasok előtt.

Ám alighogy fölmeredt a két óriási tengeri paripára, rémület sápasztotta meg ábrázatát, és hitetlenkedő ámulat fogta el, amint a gyér világosságban egy előkelő, idegenforma urat és egy szerecsent pillantott meg.

Megpróbált szólni, de egy árva hang se hagyta el a torkát.

Capriolinak tehát elég ideje maradt, hogy gondolkozzék.

– Bocsáss meg, pasa, hogy rád ijesztettem, és csak úgy bejelentés nélkül itt termettem előtted – mondta mosolyogva. – Lovam megbokrosodott az egyik strázsádtól, és onnan fentről egyenesen a sátrad elé ugrott...

A pasának végre megjött a hangja. Még mindig remegő ajakkal kérdezte:

– Ki vagy? És honnan érkezel?

– Én Caprioli Cyprian Amadeus gróf vagyok, és egyenest ökáprázatosságától a szultántól jövök; olyannyira egyenest, hogy utolsó szavai még a fülemben csengenek...

– A szultántól? Egyenesen a *szultántól*?...

A pasában ismét felforrta a méreg: úgy érezte, ugratják.

– Mondtam már, pasa! No de természetes, hogy nem adsz csak úgy ukmukfukk hitelt a szavamnak, hiszen az út valóban hosszú... Ám ha megmutatom ökáprázatossága tur-

bánkendőjét, amelyet bizonyágul magammal hordok, minden kételyed eloszlik.

Előhúzta nyeregtáskájából a kis csomaggá gondosan összehajtogatott selyem turbánt, amelybe a próféta és a szultán cikornyás jele volt arannyal, zölddel és pirossal díszesen behímézve. Óvatosan megfogta egyik csücskét, és szétlibentette a pasa orra előtt.

A főrangú tiszt kiguvadt szemmel bámult az ölnyi hosszú kendőre, és hangos "szalam"-mal esett térdre, amikor felismerte a szent írásjegyeket.

– No most már hiszed-e szavam? – kérdezte Caprioli higgadtan.

– Csoda ez! – motyogta a pasa. – A szultánon kívül senkinek sem lehet ilyen fejrevalója!

– Hát hiszen azért is mutattam meg!

A gróf ismét gondosan összehajtogatta a turbánkendőt, és nyeregtáskájába rejtette. Majd csak úgy mellékesen megjegyezte:

– Közölnöm kell, hogy a legnagyobb veszélyben leledzel... A német segélycsapatok, amelyekről bizonyára hallottál, idetartanak, és Eugen herceg ezer emberrel vonul eléjük. Egyenesen ezen a völgyön át kell jönniük: hamarosan meghallod fegyvereik zaját... Ágyúid nem várt ajándékként örvendeztetik meg a herceget... Harapófogóba csíptek, és csak úgy mentheted meg az irhádát, ha rögtön kereket oldasz azon az úton, amelyen érkeztél...

– Eugen herceg? – A pasa gúnyos hahotában tört ki. – Ahogy a kutya hasal neki a kövér csontnak, úgy hasal ez a gaz hitetlen Belgrád előtt, és meg se moccan ez az átkozott gya...!

A gyaur szitokszó bugyborékoló hangban akadt el a torkán. Caprioli villámgyorsan kihúzta a kardját, és hegyét a török torkának szegezte.

– Ha gyalázod a herceget, döfök! – fenyegetődött.

A pasa felkapta kezét, térde megrögglyant.

Caprioli tekintete még egyszer végigkutatta a sátor közvetlen környékét, de egyetlen őrszemet sem tudott felfedezni. Azok a strázsák, akiknek urukat kellett volna őrizniük, elmenekültek, amikor a két félelmetes lovag közöttük termett az éjfékete égből, és most sugdolódzva guggoltak bajtársaiknál a tüzek körül.

Caprioli visszadugta kardját hüvelyébe, és hidegvérrel így szólt:

– Nos, én figyelmeztettelek, pasa... Cselekedj, ahogyan jónak látod, én most itt hagylak!

Minden további szó nélkül megfordította lovát, és a következő pillanatban már künn is állt az erdőszéli fenyők alatt.

– Megállj! – rikácsolta utána a pasa. – Foglyom vagy!

Harsány kiáltással hívogatta katonáit.

A törökök felugráltak és odacsődültek.

Caprioli nem mozdult helyéről, hiszen a sűrű fenyvesben a tengeri paripák amúgy sem élhettek volna gyorsaságukkal.

A törökök irtózatosszerű ordibálás közepette kerítették körül a gróft és Habakukot. A pasa mérges rikoltozására egy-két ember legyűrte félelmét, és köpte a markát, hogy megragadjon a tengeri lovak gyepelőjét. A szerencsés azonban felkapott kettőt hosszú üstöküknél fogva, megforgatta őket a levegőben, és úgy elhajította a két kontyost messze a táboron túl, akár a nedves mosogatórongyot.

Társaik balsorsát látván, a többiek tagjait annyira megbénította az ijedség, hogy a lábuk szinte földbe gyökerezett.

Ebben a pillanatban a grófnak egy ötlete támadt.

Amikor senki sem figyelt rá, bal kezével hátranyúlt Szíriusz farához, babrált egy kicsit a szoroson nyeregre csatolt zabostarisznyán, és valamennyire kioldotta a nyílást.

Dübörgő ágyúdörgés, fegyvercsattogás és egetverő diadaltüvöltés áradt ki belőle a rengeteg fái közé, s onnan mint

csatazaj visszhangja verődött vissza.

– Segítséget, az osztrákok! – ordították a törökök.

A pasa elsápadt.

– Igazán segíteni akarsz nekünk, hogy elkerüljünk innen? – kérdezte a döbbenettől megszeppenve Capriolitól.

– Most már késő... túl sokat teketóriáztál – felelte a gróf rendíthetetlen nyugalommal.

Megint kinyitotta a zsákot, de már kissé tágasabbra.

A belezsúfolt zajok a sebes vágta közben több helyütt egy rakásba gabalyodtak, és most összegomolyodva fülsiketítő bömböléssel és dörgéssel zúdultak ki.

Mintha csak a föld hasadt volna meg, és a sötétség minden hatalmát szabadította volna a táborra.

Capriolinak és Habakuknak nem kis fáradságába került, míg a borzalmas lármától megbokrosodó lovukat lecsillapították.

A törökök olyan céltalanul futkároztak összevissza, mint a tyúkok, ha róka szabadul a ketrecbe.

Caprioli újra behúzta zsákja száját.

A lárma elhalt egy utolsó morajlásban, mely fenyegetően verődött vissza az erdős domboldalokról.

Ekkor végre feltámadt a pasában a próbált katona. Szentül meg volt győződve róla, hogy az ellenség alig egy mér-földnyi távolságban kézitusába elegyedett az egyik török hadsereggel, és arról is, hogy nincs menekvés.

Amikor Caprioli odakiáltotta a katonáknak:

– Meneküljétek!... Hagyjátok az ágyúkat!

A pasa gyűlölködve acsarkodott vissza:

– Éppen hogy az ágyúkat nem kapjátok meg! – És ráförmedt a közelben tébláboló katonákra: – Fejetekkel játsztok! Azonnal szegezzétek be az ágyúkat!

A törökök majd a nyakukat törték buzzalmukban, mintha csak a parancs teljesítése menthetné őket a közeledő pusztulástól.

Caprioli mosolyogva hagyta őket. Mivel sehogyan sem állt módjában, hogy az ágyúkat épségben vigye a herceg táborába, a pasa éppen azt parancsolta, amit ő maga is akart. Nagyobb szívességet, mint hogy az ágyúkat maga rongálja használhatatlanná, nem is tehetett volna neki ökelme.

Alig koppantak meg azonban az első kalapácsütések, olyasmi történt, ami még magát Capriolit is csaknem arra készítette, hogy higgyen a csodákban.

Zengő diadalordítással, vad hujjogatóssal idegen egyenruhás katonák törtek elő a rengetegből, rárohantak a törökökre, és néhány pillanat alatt legyőzték őket. Az ágyúk még érintetlenek voltak, a törökök pedig már foglyok.

Kevéssel utóbb Caprioli a felmentő csapatok vezető tábornokának szavaiból értesült a rejtvény megfejtéséről.

Azoknak a német segélyhadaknak egy nagyobb előcsapata, amely erőltetett menetben sietett Eugen herceg támogatására, meghallotta a gróf zabostarisznyájából kiáradó közeli ágyúdörgést és fegyverropogást. Abban a hitben, hogy már Belgrád alá értek, és beleavatkozhatnak az ütközetbe, amelyet Eugen herceg vív a törökök ellen, futólépésben tódultak ide, és csak a karjukat kellett kitárniuk, hogy óriási zsákmányra tegyenek szert.

A német generális csak akkor hitte el, honnan eredt ez a különös csatazaj, amikor megtudta, hogy nem kisebb emberrel áll szemben, mint magával Caprioli gróffal.

ÁRULÁS ÉS ÁTTÖRÉS

Előző nap, éppen akkor, amikor Caprioli és Habakuk be-yargalt Eugen herceg táborába, messze délkeleten megpillantotta egymást a *Fantom* és a három brigantin.

A hajókon leírhatatlan öröm támadt.

Bull kapitány izgatottan kémlelte az árbocokat, hova

tudna még pótlólag akár csak egy icipici kis vászonkendőcskét kifeszíteni, csak hogy növelje a fregatt sebességét.

Opzoom sorhajókapitány és Bilg ellenben még az utolsó vitorlákat is felgöngyöltette, hogy megállítsa három hajóját.

Borromäus a *Fantomon* az ágyúival kacérkodott. Ha a törökök nem érthették volna félre a lövegek beszédét, most mind a nyolcvan ágyúból köszöntő dízsorsztűzet lőtt volna. Végül is figyelmeztette Bull kapitányt, aki türelmetlenségében már egyik lábáról a másikra táncolt, hogy legalább a zászlókat vonassa fel az üdvözlés jeléül.

Larissa a hajó orrában állt Lieven báróval együtt, és távcsövön át nézte az egyre jobban kivehető brigantinokat.

A báró csak mint kis lurkóra emlékezett vissza Bilgre, és kíváncsian várta, hogy mint sikeres tengerészisztet lássa viszont.

Mögöttük a fekete Baba állt, és izalmában majd lecsavarta-pödörte köténye csücskét.

– Látsz valamit, kisasszony?... Látod őt? – kérdezte.

– Igen, most látom! Bilg a *Caprioli* tatján áll és átintegget! – ujjongott Larissa.

Most már odaát a brigantinokon is felvonták a zászlókat. A matrózok lelkesen kurjongattak örömükben.

A hajók közvetlenül a Dardanellák bejárata fölött uralkodó két hatalmas erőd előtt találkoztak.

A *Capriolit* összekötötték a *Fantommal* – hajófal hajófal mellett –, úgyhogy Bilg átugorhatott. És mit látott?!

Larissa mellett Peregrinus állt meg Baba és egy előkelő uraság...

Bilg sötét arccal megtorpant, de Larissa feléje rohant, és ujjongva borult a nyakába.

– Ne nézz már olyan morcosan! A hajfürtös levél Diaboli aljassága volt! – súgta a fülébe. – Hogyan is hagyhattad, édesem, hogy ennyire az orrodnál fogva vezesse-

nek?!

– Tudom, Larissa, apám elmondta – felelte a fiú éppen olyan halkán –, de ki az ottan, az az idegen úr?!

Larissa csengő hangon felkacagott.

– Le kell szoknod a féltékenykedésről, Bilg! Az ott Lieven báró, apád ifjúkori barátja. Ő volt az orosz flotta parancsnoka, és csak Konstantinápolyban jött a hajóra.

Eközben Lieven, Peregrinus és a fekete Baba odalépett hozzájuk.

Larissa bemutatta Lievennek az ő Bilgjét. Lieven szívélyesen megrázta a daliás fiatalember kezét, és Bilg boldog volt, hogy Larissának új védelmezője akadt a *Fantomon*.

Peregrinus, a fekete Baba meg a tétován közeledő tisztek és matrózok is nyájasan üdvözölték Bilget.

– A viszontlátást majd csak akkor ünnepeljük meg, ha kiértünk a nyílt tengerre, és kiköthetünk a part valamelyik szép pontján – mondta Lieven báró. – Itt nemsokára forró lesz ám a hangulat, mert a szultánnak bizonyára van még néhány hajója, amelyet a nyakunkra küldhet...

Borromäus tűzmester és Bichler minden eshetőségre készen elrendelte a tűzkészültséget. De a fedélzet alatti ágyúkat nem hozatták fel, nehogy fokozzák a hajó harcias külsejét, s ezzel is ingereljék a törököket.

Bilg is lázasan siettette, hogy igyekezzenek tovább.

Nem volt szabad a hajókat, mindenekelőtt Larissát sürgősen veszélybe kevernie.

Egy sajkán átvitette magát a két erőd közül ahhoz, amelyiknek a tornyán a parancsnok hadizászlaja leffegett; ott kellett a menleveleket felmutatnia.

Amikor a pasa meglátta a szultán aláírását és pecsétjét, úgy látszott, elhitte, hogy az uralkodó meghitt barátai állnak előtte. Váltig unszolta Bilget, hogy minden tisztjével együtt látogasson el az erődbe fényes lakomára.

Bilg udvariasan elhárította a meghívást. Hiszen a pa-

rancsnok minden pillanatban megkaphatta a hírt a török flotta megsemmisítéséről, őt magát erről Larissa és Lieven báró tájékoztatta. Akkor pedig még ezeknek a menleveleknek az értéke is igen bizonytalan lesz.

A becsvágyó pasa azonban tüstént megvigasztalódott, amikor Bilg arra kérte, fogadjon el egy zacskó dukátot az összes tiszt baráti ajándékeként.

Némi vonakodással – ez alig rejtette el mohóságát – átvette az erszényt. Hogy bebizonyítsa barátsága őszinteségét, nemcsak engedélyezte a hajók szabad átvonulását, hanem megbízta egyik tisztjét is, hogy a kis flottát kísérje el a *Fantomon*.

– Hogy az Égei-tenger oldalán levő vízi út parancsnoka se támasszon nehézségeket, mivelhogy ökelme némelykor eléggé csökönyös – magyarázta alázatos mosollyal.

Bilgnek éppenséggel nem volt valami jó érzése.

„Aki csengő pénzzel fizetteti meg magát olyasmiről, ami magától értetődik, az csirkefogó!” – mondta magában.

Indulás előtt tanácskozott Lieven báróval és a főbb tisztekkel.

Elhatározták, hogy a *Capriolinak* Bichler tüzmmesterrel a fedélzetén elsőként kell befutnia a keskeny vízi útba.

Bilg maga a *Fantomon* akart maradni, amelynek közvetlenül a Caprioli mögött kell haladnia. A többi hajónak aztán rövid időközökben kell csatlakoznia hozzájuk.

Az út megkezdődött.

A tiszték és a legénység feszült várakozással álltak helyükön. Nem tudták, mi fog történni, de mindannyian nagy veszélyt orrontottak.

A kísérő török tiszt nyugtalanul szaladgált ide-oda, és megpróbálta, hogy az óvintézkedéseket nevétségessé tegye, sőt egyenesen úgy magyarázta őket, mintha sértenék a szultánt.

Peregrinus feljött a fedélzetre, és odalépett Bilghez meg

Larissához.

– Figyelmeztetnem kell, gróf úr! – szólt halkan Caprioli fiához. – Diaboli ez ideig még csak egyszer mutatkozott, mióta a *Fantom* elhajózott Pétervárról, de lépten-nyomon veszély leselkedett ránk az egész út folyamán, s mindig érezhettük ördögi kezét... Atyjaura azt mondta a múltkoriban, hogy a továbbiak során valószínűleg azokból az emberekből nyilatkozik meg, akikkel találkozunk... a gonosz a gonoszság révén fog bajt okozni nekünk... És én azt hiszem, Cyprian grófnak igaza van! Óvakodjék mindenkitől, fiatal gazdám!

– Köszönöm neked. Peregrinus! – Bilg bizalmasan átölelte az öreg vállát. – Te majd segítesz nekem, hogy minden veszélyt idejében észrevegyek.

Larissa titkon megszorította Peregrinus kezét.

Alig haladtak előre egy mérföldet, amikor Bilg a most már mögöttük fekvő erőd legmagasabb bástyafokáról vékony füstcsíkot látott fölemelkedni, eltűnni, majd ismét fölfelé bodrozódni.

– Ez füstjel! Azt hiszem, rövidesen puszkaporszagot szimmantunk! – mondta Bull kapitánynak és Borromäusnak.

– No, majd meglódítjuk a hajót, amennyire csak lehet! – dörmögte Bull, Borromäus pedig dohogva csak ennyit válaszolt:

– Ha ezek az én ágyúimra kíváncsiak, jökor dörgöljék ki a csipájukat!

Zordonan megpörgette harcsabajszát, és odább topogott.

Bilg éppen Bull kapitány és Bagótpök kormányos mellett állt a *Fantom* tatján, és távcsövön a keskeny vízi utat figyelte. Innen messze elláthatott, még a záróerődökig is, amelyek felé haladtak.

Véletlenül kissé lejjebb irányította a messzelátót, s így a víz mentében mindkét oldalon parthosszat futó ösvények is belekerültek a lencse látómezejébe.

Közvetlenül az erődök előtt a parton katonák szorgoskodtak.

Csakhamar rájött, hogy a törökök csigákat tekernek-csavarnak, és nehéz vasláncokat feszítenek ki, amelyek a vízfenéken fekszenek, és a csatorna egyik partjától a másikig érnek.

A törökök tehát elzárták az átjárót, hogy elfogják a hajókat, hiszen megfordulásra itt gondolni sem lehetett.

Időközben azonban már Borromäus, Opzoom sorhajókapitány és Bichler tüzmeister is meglátta, mi megy itt végbe.

Ki kell tehát harcolni az átkelést, hacsak a négy hajó és legénysége nem akar szégyenszemre fogságba esni.

– *Tűz?* – ordította fel Borromäus a parancsnoki hídra. A végzetes szó inkább a támadás bejelentése volt, mint kérdés.

– *Tűz!* – kiáltotta vissza Bilg a szócsövön. A fregatton azt a parancsnoki hatáskört vette át, amellyel különben apja rendelkezett. A brigantinokon Opzoom sorhajókapitány és tisztjei már régebben felajánlották neki a vezetést, mint a legkörülményesebbnek és legderekabbnak.

Recsegeve csapódtak fel a *Fantom* és a *Caprioli* ágyúfedelei, és a lövegek hatalmas csöve meredeken lendült menetirányba.

A hajó orrán levő ütegeknél maguk a tüzmeisterek álltak, és igazították az irányzékot.

– *Tűz!* – vezényelte Borromäus.

Bömbölve süvítettek át a *Fantom* golyói a kisebb *Caprioli* fölött, hajszálpontosan eltalálták és szétszakították a kifeszített láncokat.

Ezzel a mesteri sortűzzel a vízi út ugyan szabaddá vált, de nyilvánvaló volt, hogy néhány pillanat múlva, ha a hajók már elég közel jutottak, az erőd ágyúi tüzet nyitnak, és ronccsá lövik a menekülőket.

Borromäus számolt ezzel.

A hajóorr ütegei után közvetlenül a *Fantom* összes löve-

gével tüzeltetett. Golyóik vakító fehér tüzeket gyújtottak az erőd ágyúinak tölcser alakú töréseiben.

A török tüzerek az izzó fényességtől vakon és a fehér ragyogástól rémülten, jajveszékelve szétfutottak.

A többi hajón kitört a lelkesedés vihara, hiszen ilyen hatósugarú ágyúkat még senki sem látott.

Most azonban Bichler. tűzmestert is elfogta a becsvágy.

A *Caprioli* úgy rohant előre, mintha síneken gördült volna a szűk vízi úton. Alig értek lőtávolságba az erődöktől, Bichler ágyúi olyan tűzesőt zúdítottak rájuk, hogy a vénséges vén falakon emberfia nem mutatkozhatott, hacsak nem óhajtott a következő pillanatban ismeretséget kötni egy golyóval.

A *Fantom* oldaláról most már a *Larissa* és a *Bilg* ágyúi is odapörköltek, és tüzeik pontos célzása elárulta, hogy Bichler volt a mesterük.

A törökök egyetlen lövést sem tudtak leadni.

Amennyiben azt remélték, hogy a hajókat, ha már elhadtak az erődök előtt, hátba támadhatják, ugyancsak csalódtak: a fregatt meg a brigantinok lövegei függén ide-oda fordultak, és torkolatuk állhatatosan követte a célpontot.

Legvégül, amikor az erődök már a brigantinok ágyúinak lőtávolán kívül estek, Borromäus tréfaképpen még egyszer jól kivilágította őket tűzgolyóival.

GAZDAG ZSÁKMÁNY

Hirtelen véget ért a Dardanellák szorosa, a partok messze eltávolodtak, és a hajók előtt az Égei-tenger hullámai terültek el.

Van Dammen kapitány hirtelen felkiáltott a *Fantomon*, és izgatottan mutatott a partra:

– A hajóm! Ott fekszik az én *Zaandamom*!

Valóban, egy kis helység kikötőjében szélesre épített, háromárbocos kereskedelmi hajó rostokolt, amelynek holland származását még a főárbocon lengő török lobogó sem cáfolhatta meg.

A három brigantint gyorsan értesítették.

Ahhoz a határozathoz, hogy a *Zaandamot* magukkal viszik, nem volt szükség semmiféle tanácskozásra.

A kis flotta élesre töltött ágyúkkal visszafordult, és legyezészerű alakzatban a *Zaandam* felé hajózott.

A hajón matató török matrózok és az aprócska helység lakói azt hitték, kalózflotta támad rájuk. A tengerészek rémülten óbégáltak, és akik a pallókon már nem győztek elég gyorsan áttüledni, vízbe ugrottak.

A falubeliek fejvesztve futottak a közeli dohányültetvényekre és kenderföldekre.

A *Caprioli* felzárkózott közvetlenül a *Zaandam* mögé. A többi hajó kurtított vitorlákkal cirkált a közelben. Bilg pedig Fütükösicce hajómesterrel és néhány markos, jól fölfegyverzett matrózzal a partra vitette magát.

A kikötő cölöphídja és a közeli házsor kihaltak látszott. A móló kőkockáin roppant tömeg értékesnél értékesebb árucikk tornyosult kesze-kusza halmokban.

Mindenen látszott: összerabolt holmi, mert a bálák jó részét felhasználták, a ládák egynéhány deszkáját beütötték, mintha arról vallatták volna őket kutyafuttában, érdemes-e a tartalmuk arra, hogy magukkal vigyék.

Bilg ekkor Opzoom sorhajókapitánnyal sorra járta az áruhegyeket egytől egyig, és megszemlélte a felhalmozott drágaságokat.

Fütükösicce hajómester álmélkodva dörzsölgette borostás állát, mert amit itt látott, az bizony sok százezer dukátot ért.

Hevert itt rengeteg értékes szőnyeg Kelet minden országából, török és görög eredetű dohánybála beláthatatlan

mennyiségben, boros korsók hosszú sora, számtalan láda drága fűszerekkel tele, vagyont érő velencei metszett üvegek sokfélesége meg válogatott arany- és ezüstedényekkel zsúfolt fölmérhetetlen sokasága a ládáknak.

Mivel a *Zaandam* rakodóterének lejáráói előtt is ugyanilyen bálák és ládák feküdtek, nyilvánvaló volt, a tengeri rablók mindezeket a javakat a nagy kereskedelmi hajóra akarták rakni, hogy Konstantinápolyba szállítsák.

– A zsákmányjog szerint mindezek a javak azt illetik meg, aki megmenti őket – mondta Bilg nyugalommal mijnheer Opzoomnak. – Mindazt, ami itt hányódik körülötünk, magunkkal visszük, hiszen úgyszincs rakományunk. Ha Európában előnyösen túladunk ezeken az árukon, vásárolhatunk még néhány jó hajót, sőt, később talán még saját lobo-gónk alatt is hajózhatunk...

Az egyszerű sorhajókapitány túlságosan izgatott volt ahhoz, hogy most ilyen megfontolásokon elmélkedjék.

– Igazán kiadjam a parancsot, hogy berakodjanak a *Caprioliba*? – kérdezte. Ez a szerencsés véletlen egyszerűen nem fért a fejébe.

– Természetesen, mijnheer – felelte Bilg –, sőt nagyon is gyorsan kell dolgoznunk, mert könnyen meglehet, hogy török csapatok vannak a közelben, és vitássá tehetik zsákmányunkat. Eveztesen vissza két embert, és hívassa van Dammen kapitányt meg a kihalászott tengerészeket. Vegyék újra birtokukba a hajót és azonnal vizsgálják is meg. Amit a rablók már beraktak a *Zaandamba*, azt a kapitány és legénysége tartsa meg magának a kiállott ijedtség fejében: sokkal több értékes árurol lehet szó, mint amennyi előzőleg volt a hajón... A *Caprioli* után azonnal a mi két másik brigantinunkat rakjuk meg, és ami még megmarad, azt a *Fantom* viszi magával...

A part előtt cirkáló fregatt hatalmas ágyúinak védelme alatt megrakták a három brigantint az értékes zsákmánnyal.

Ami nem fért bele a hajóraktárakba, azt egyelőre a fedélzeten helyezték el, és erősen lerögzítették, hogy ne sok időt veszítsenek. Alig két óra múlva a rakpart olyan üresen tángott, mint egy tenyér, és a hajók megint nekivágtak a tengernek.

Még mielőtt a szél teljesen belekapott volna a *Fantom* vitorláiba, Fütükösicce hajómester egy eldugott sarokban felfedezte a török tisztet, és a jajveszékélő embert Bilg elé cipelte.

– Egyszerűen megtöltjük a nyavalyással egyik ágyúnkat, és hazalőjük – morogta Borromäus, aki éppen ott téblábolt.

– Elárultál minket, és nem érdemelsz jobb sorsot! – szólt Bilg a századoshoz. – De én kegyelmet gyakorlok igazságszolgáltatás helyett, ha megmondod, hogyan juthatott a szultán letartóztatási parancsa még mielőttünk a Dardanellák bejárata előtti erőd parancsnokának a kezébe.

A török gúnyosan vicsorgatta a fogát.

– Hiszen magatok adtátok át a parancsot! A menleveleken van egy titkos jel: elrejtett pont a szultán aláírásában... Ezzel a ponttal ad parancsot a szultán, hogy mindenben éppen az ellenkezőjét cselekedjük annak, amit az írásbeli parancs előír... Csak kevesen ismerik ezt a titkot. Ti például sohasem fogjátok megtudni, melyik az a pont, amely már kirívó az aláírásban...

– Hát ilyen volt a szultán barátsága eleitől fogva! De ezért a gaszágért drágán kellett megfizetnie: az összeharácsolts javaktól egyszer s mindenkorra megszabadult!

Bilg a törökhöz fordult.

– Tudsz úszni?

Felelet helyett a tiszt hatalmas ugrással a tengerbe vetette magát a korláton át, a vízben lerángatta magáról ruházatát, és sietős karcsapásokkal tartott a part felé.

Borromäus teli torokból hahotázott utána.

– Legalább megspórolt nekünk egy töltet puskaport! –

mondta és elfordult. Falába ismét végigkopogott a fedélzeten.

Van Dammen kapitány majd kibújt a bőréből, hogy visszakapta *Zaandamj*át.

Bármilyen rövid is volt eddigi közös utazásuk, ő maga, valamint legénysége is hallott már arról a kis kereskedelmi társaságról, amelyet a titokzatos Caprioli gróf alapított a távoli Paramaribóban; ennek a társaságnak részvényese volt a három brigantin minden tisztje és teljes legénysége, vezetője pedig a fiatal Fantoroso tengerész hadnagy lett, akit bizalmasai egyszerűen Bilgnek hívtak.

Amikor most megvizsgálták azokat a kincseket, amelyeket a rablók markából kaparintottak meg és menekítettek át a hajóra, egyhangúlag elhatározták, megkérik a társaságot, hogy a zsákmánynak azzal a részével, amely eredeti rakományuk értékét meghaladta, vegyék fel őket a társaságba.

Mijnheer van Dammen egész a Görögországon túli vizekig szándékozott hajózni a félelmetes ágyúkkal felszerelt kis flotta oltalma alatt.

Minden hajón öröm és emelkedett hangulat uralkodott.

Ha a szél és az időjárás továbbra is olyan kedvező marad, mint eddig, akkor hamarosan elérik Triesztet.

BILG HAZATÉR

Az 1716. esztendő márciusának első napjaiban Fantoroso várát izgatott sürgés-forgás verte fel.

A cselédség összevissza futkosott, akár egy megriasztott tyúksereglet, és az újabb hírek felől faggattak mindenkit, aki csak azért tett-vett a konyhában, hogy ő maga is hallgatódzdzék.

Az óriási pincekonyha asztalánál egy Bécsből jött gyorsfutár ült jókora kancsó bor és kiadós reggeli mellett.

– Tehát bizonyos benne, hogy azt a levelet, amelyet az udvarmesternek adott át, a mi Caprioli grófunk írta? – puhatolódzott a főszakács. A főszakácsot konyhamesternek is titulálták; apró malacszelei kövér zsírpárnák közül kándikáltak ki a világba, és most révetegen csillogtak a kíváncsiságtól.

– Ej, hát persze! A gróf a szemem előtt saját kezüleg írta rá a címzést! – felelte fennhéjázóan az izmos küldönc. Fenn hordhatta az orrát: teljes tudatában volt jelentőségének, és szándékában is állt, hogy ezt alaposan kihasználja.

A konyhamester hangja elcsuklott izgalmában:

– Tulajdon két szemével látta a grófot?!

– Már miért ne láttam volna?... A magunkfajta csak a legrangosabb uraságokkal jön össze! –, hencegett a követ. Pillantása előkelően a semmibe meredt. Hanyagul kinyújtotta lovaglósizmás lábát, a sarkantyúk tiszteletet követelően pendültek meg a sarkán. A konyhamester hangja fisztulázott:

– De a grófról évek óta mást sem lehetett hallani, mint dajkameséket... ámbár azt rebesgették: igaz történetek...

– Ha az ember látta a grófot, akkor tudja, hogy a mesék, amelyeket róla regélnek: igazak! És én láttam a grófot. Punktum!

Hogy szavait megerősítse, a futár csontos mutatójával az asztalra koccantott.

– És azt hiszi, a gróf úr azt jelentette be udvarmesterünknek, hogy hazalátogat?...

– Államtitok, konyhamester! – intette le a fullajtár gögösen. – De ha adsz még egy korsó bort, ahelyett, hogy itt kíváncsian faggatódznál, akkor talán még eszembe jut valami, aminek nem szükséges éppenséggel rejtve maradnia szolgálati némaságom mögött...

A potrohos főszakács följebb bökte feje búbján a csúcsos fehér sípkát, intett a közelben sündörgő kuktának, aki kanálfülekkel hallgatódzott, hogy töltsen meg még egyszer a bo-

roskorsót.

A kastély felső emeletén ezalatt az ösztövér udvarmester vérvörös képpel állt a kulcsárné, a jószágigazgató és a fővadász előtt.

– Azért hivattalak benneteket, mert őkegyelmessége a gróf úr éppen az imént egy gyorsfutárral személyesen közölte velem, hogy néhány nap múlva megérkezik közénk... Már Bécsben van! – jelentette ki recsegő hangon, magasra tartott orral.

Izgatottan lóbált a megszeppent társaság előtt egy levelet.

– Itt áll pontosan! Tévedés kizárva! Az esti harangszó után minden szobát, minden kamrát és minden istállót személyesen fogok ellenőrizni! Ha a legkisebb hanyagságot is felfedezem, akkor jobb, ha búcsú nélkül távozik a vétkes, mintsem megvárja, míg magam elé idézem!

Néma csönd.

Az udvarmester méltósággal köhécselt, majd így folytatta:

– Még arra is külön felhívom a figyelmeteket: gondoskodjatok róla, hogy Groenhagen kormányzó úr őexcellenciáját, aki tegnap este érkezett, mindezek ellenére senki és semmi ne zavarja. A kormányzó úr őfőméltósága a gróf testi-lelki jó barátja, világ körüli nagy útról érkezett, és nyugalomra van szüksége...

A többiek ezt is szótlánul vették tudomásul. Az udvarmester ismét megköszöri a torkát, s így fejezte be:

– Arra is külön megkérlek benneteket, hogy a lovászok gondozzák lelkiismeretesen azt a két félelmetes paripát, amely őexcellenciájával érkezett. Munkára fel!

Mint egy hadvezér, aki katonáinak kardjával mutatja meg az ellenséget, magasra emelte Caprioli levelét.

Mindháromjukat elbocsátotta.

De még nem értek az ajtóig, amikor borzalmas zenebona támadt.

Összerezzenek.

A vár legmagasabb tornyán feltutult a strázsa kürtje. Kétszer-háromszor zendült fel ez a tompa hang, százszorosán verték vissza a párkány koszorúzta falak, tornyok és bástyák, míg hullámzó áradatként meg nem töltött minden kamrát, termet, csarnokot

Az udvarmester falfehérré sápadt, és azt hápogta:

– A törökök!

– *A törökök!* – sipította a kulcsárné. Mindannyian az ablakhoz tódultak.

De törököket sehol nem lehetett látni.

Jól felszerszámozott kocsik és hintók hosszú sora gördült végig a leeresztett felvonóhídon, és állt a lépcsőfeljárat elé.

Elsőnek egy fiatalember ugrott ki, nyalka tengerész hadnagyi egyenruhában, és felrohant a lépcsőn.

Aztán egy lovag kíséretében csodálatosan szép lány következett, aki ámulva nézegette a kastély messze nyúló épületeit és a védelmi berendezéseket, amelyek Fantorosót inkább erődhöz, mintsem grófi lakhelyül szolgáló kastélyhoz tette hasonlatossá.

Majd a lány is az első lépcsőfokra tette a lábát.

Akik ezután még előkecmeregtek a kocsikból, azokat az udvarmester a lehető legmélyebb elégedetlenséggel mustrálgatta. De hamarosan visszanyerte önuralmát.

– No hiszen, ezek közül a jómadarak közül ugyan senki sem jön be a házba beleegyezéssel! – lihegte. – Miféle népség ez egyáltalán?!

– Ezek hajóink tisztjei és egypár matróz, csupa jó öreg bajtárs, udvarmester! – felelte háta mögött nevetve egy fiatal férfihang.

Mintha megcsípték volna, úgy penderült sarkon az ud-

varmester, szeme haragtól és felháborodástól villámlott. De csak pillanatokig.

Akkor aztán eltátotta száját mérhetetlen csodálkozásában.

– A fiatal gróf úr! – suttogta rekedten. De nem tudott Bilg elé sietni: térde felmondta a szolgálatot.

A kulcsárné hamarabb összeszedte magát. Suhogó szoknyákkal Bilg felé röpült, térdre rogyott előtte, és csókokkal borította a kezét.

– Jézus Mária, a fiatal gróf úr! – sikkantotta, miközben újra meg újra felzokogott. – Ezt a meglepetést... ezt az örömet!

– Csak semmi izgalom! Üdvözöllek benneteket, és tegyétek úgy, mintha az a vad legényke, aki íme, ismét előttetek áll, csak tegnap szökött volna meg hazulról! – mondta Bilg kedvesen. – Rendezzétek be menyasszonyomnak a legszébb szobákat, tegyétek otthonossá barátaim számára a kását, és mindenekelőtt süssetek-főzgetek egy jó lakomát!

Az udvarmester is magához tért lassan. Bilg szívélyesen kezét nyújtott neki, valamint a jószágigazgatónak és a fővadásznak is.

– Isten hozta, gróf úr! – rebegte az udvarmester. A szavak nehezen hagyták el az ajkát. – Bocsássa meg, de mindez túlságosan sok egy ilyen magamfajta öregembernek... Épp az imént kaptam meg nagyméltóságú atyjaura levelét Bécsből, hogy visszaérkezik mihozzánk a következő napokban, és most ön is betoppant ide, mint... mint... – Nem talált megfelelő hasonlatot. –... méghozzá menyasszonnyal!

Most Bilget hagyta el önuralma.

– Apám megjön?! – kérdezte szinte kiáltva.

Az udvarmester átnyújtotta neki Caprioli levelét.

Bilg átfutotta.

– Udvarmester... barátaim! – mondta aztán lassan, boldogságtól csordultig teli szívvel. – Most olyan ünnepet fo-

gunk ülni, hogy beleremegnek a kastély falai, és még az egeknek is része legyen benne! A gróf hazatértét káprázatosan kell megünnepelnünk... és talán az én eljegyzésemet is – tette hozzá halkabban.

– Szabad lenne kegyes engedelmet kérnem, hogy visszavonulhassak, gróf úr. – Az udvarmester nem győzött elég mélyen hajlongani. – Egy óra múlva minden készen lesz...

Intett a kulcsárnénak, a jószágigazgatónak és a fővadásznak, majd mindhármukkal együtt úgy eltűnt, amilyen gyorsan csak pizskafalábai vitték.

– Hát énbőlölem itt csak holmi egészen mellékes dolgot csináltok, fiam?! – szólalt meg egy mély basszus hang Bilg háta mögött, és egy kéz nehezedett a hátára.

– Excellenciás uram, kormányzó úr, uram... – dadogta Bilg.

Mijnheer van Groenhagen, a boldogságtól sugárzó Larissával a karján, már az előbb észrevétlenül belépett, és ő is hallotta a beszélgetés utolsó részét.

– Mondd csak nyugodtan, hogy „apósom uram”! – segítette ki Bilget tétova meglepetéséből és zavarából a jó kedélyű, testes nagykereskedő. – Majd gondoskodom róla, hogy te és Larissa megtaláljátok boldogságtokat... Egyébként lányom már elmondta a legfontosabbakat kalandos utazásokról. Én hát kegyelmet akarok gyakorolni igazságszolgáltatás helyett, és csak akkor foglak majd alaposan fülön beneteket, ha már az egész világ előtt is jog szerint eljegyeztétek egymást...

A hatalmas termetű férfiú igencsak igyekezett, hogy erőt vegyen érzelmein.

– Hogy ne olvadjunk el mindjárt a merő meghatottságtól, és hogy rendelkezünk némi gyakorlattal, mire a ház ura maga is megérkezik, mindjárt holnap elkezdjük az ünnepeket – folytatta.

Öblöset nevetett, csak úgy rengett belé a szoba.

– Úgy ám, Bilg fiam, én magam rendezek ünnepélyt a tiszteletedre, de olyat, hogy nem felejtik el itt egyhamar! Fiatalságod ellenére is megérdemled, hogy ünnepeljenek!

Jólesően dörzsölgette simára borotvált állát, s a lányához fordult.

– Hoztam neked egy meglepetést, Larissa. Bella és csikaja, Bellina van itt! Különleges istállóban ápolják őket, és most szépen kipihenik magukat...

– Bella és Bellina-itt van! – ujjongott Larissa.

– Úgy bizony! Amikor elindultam Amszterdamból, ki-tört ez a táltos kanca, és a csikájával együtt egészen idáig ügetett utazóbatárom mellett. Valamilyen különös, számunk-ra érthetetlen érzékének kell lennie, amilyennel sok nemes állat rendelkezik...

Larissa kihúzta karját apjából, és elrohant.

Üdvözölnie kellett a pompás tengeri paripát és csikáját, amelyet még Paramaribóban Caprioli ajándékozott neki.

KÁPRÁZATOS ÜNNEPSÉG FANTOROSÓBAN

A következő órákban száz szorgalmas kéz üldözte még a legparányibb porszemecskét is a kastély rengeteg szobájában, és a kandallókban hatalmas tüzeket gyújtottak.

A tágas csarnokban fenyőágakból és tarkabarka szalagokból füzéretet aggattak fel a csillárok ragyogó kristályai-tól egészen a szarvasagancsokig és más vadásztrófeáig, amelyek a falakat díszítették.

A roppant tölgyfa asztalokra damasztabroszokat terítet-tek, és rajtuk ünnepélyesen elrendezték a ládákból és szekré-nyekből előszedett drága ezüstedényeket.

Még a bőrrel bevont székek támláját is megkoszorúzták.

A karácsonyfaágak és lucfenyőgallyak fűszeres illata összekeveredett a pecsenye illatával, amely a kastély kony-

hájából szállongott fölfelé.

A kormányzó Larissával és Bilggel a szobájában ült, és részletesen elmondatta magának kettejük élményeit az utóbbi hónapokban. Így magától értetődik, hogy újra szóba került, milyen zavarokat kavart és mennyire megtévesztett mindenkit Satan Diaboli.

Larissa ekkor egy kérdést intézett a vőlegényéhez:

– Te Bilg, én egyvalamit végképp nem értek. Hogy az ördögbe kaparintotta karmai közé Diaboli azt a fürtöt, amelyet aztán az én nevemben a De Paukaully márkihoz írt hamis levélhez csatolt, mintegy az én szerelmem bizonyítékaként?

– Magam sem tudom – vallotta be a fiatalember. – Egy nap a nyakérmem az ágy előtt a-földön találtam. Az a finom aranylánc, amelyen hordtam, elszakadt, és a medalion teteje felnyílt, valószínűleg az esés következtében. A fürt eltűnt! Bármennyire is kerestem, sehogy sem találtam rá...

– Tehát ezért tudta ellopni az a cudar ördögönc! – kiáltotta Larissa megkönnyebbülten. – De amikor a levélben újra előtted feküdt, fel kellett volna ismerned a zöld selyemfonálról, amellyel összekötöttem!

Bilg szégyenkezve nézett maga elé.

– Hallgass ide, Larissa! – felelte halkan. – Mivel a fürtöt színéről és illatáról megismertem, elvesztettem a fejemet, és nem is gondoltam arra, hogy a levél hamisítvány is lehet... A zöld selyemszálát láttam ugyan, de ilyen fonál sok van, és miért ne kötöttél volna egy másik fürtöt is ugyanilyen módon össze?

Bilg kezében forgatta a medaliont, és Larissa elővette kis kezításkájából a fürtöt. Majd ismét beleigazította a tincset a nyakérmébe, és némán visszaadta Bilgnek.

– De hiszen itt teljesen világos minden! – avatkozott bele a beszélgetésbe a kormányzó. – Mint oly sokszor már, a gonosz most is megint a véletlent fordította hasznára... Legyen

ez számotokra tanulság a jövőt illetően, és bízzatok egymásban annyira, hogy a gonosz ne nyerjen hatalmat szerelmeitek felett. Úgy ni, és most vastagon áthúzzuk ezt a fejezetet! Csókoljátok meg egymást, és örüljétek, hogy mégiscsak ilyen jóra fordult minden...

Van Groenhagen úr fölkelt, és mosolyogva az ablakhoz lépett. Valami nagyon érdekes dolgot fedezhetett fel – azonban odakint, mert jó ideig tartott, mire visszafordult.

A következő napon, mielőtt déltájt megkezdődött volna az ünnepség, a kormányzó – vendéglátó házigazdaként – üdvözölte a hajók tisztjeit és legénységét.

Larissa és Bilg mellette állt.

Amikor a jól megtermett Bull kapitány rengő pocakjával eléje lépett, és nagy keservesen meghajolt, a kormányzó számára huncut kis mosoly suhant, de gyorsan elrejtette keze mögé.

A legutóbbi útja alkalmával szerzett kalózsákmányból nyert részesedés folytán dúsgazdaggá lett Bull kapitány megengedhetett magának egyet s mást.

Fantasztikus díszegyenruháját – amely már eddig is taraságáról volt nevezetes – most még néhány látványos dologgal tetézte.

Fején akkora kalap billegett, akár egy kocsikerék és ropant tömeg piros-sárga-kék pelyhes strucctoll lengedezett rajta, valóságos piherengeteg.

Gondosan bodorított tengerészszakálla állandóan egy hatalmas, réges-rég divatjamúlt fehér nyakbodorral viaskodott, amely nem engedte kellőképpen érvényesülni arcának díszét.

Méregzöld zekéjének hasított ujjja volt, és lila selyem csillant ki a hasítékból; tűzvörös térdnadrágját széles sárga övkenő tartotta nagy nehezen a potroha fölött.

Csatos cipőjén óriási ezüstsarkantyú pengett, és tenyér-

nyi széles tengerész kard fityegett az oldaláról.

Mindezekkel a kellékekkel együtt megjelenése úgy hatott, akár egy hadistené, aki éppen álarcosbálba készül.

– Nagyszerű jelenség, kapitány! – dicsérte a kormányzó.
– Ebben az öltözékben egymaga megfutamítana akár egy egész kalózfloottát!

Bulinak hízelgett a bók, s mélyen meghajolt.

Opzoom sorhajókapitány vele ellentétben éppen olyan szerényen öltözött, mint Bichler tűzmester, de okos szemük elárulta, milyen fontos személyiség mindkét férfiú. Van Groenhagen őexcellenciája nyájasan kezelt szorított velük.

Még Bull díszegyenruháját is háttérbe szorította – a kapitány mélységes bosszúságára – Borromäus tűzmester öltözéke.

A falábú tengeri farkas még ma se mondott le arról, hogy ne eredeti kalózzruháját viselje.

A lobogó fehér vászongatya és a bő kék ing nem lett volna különösképpen feltűnő, de a simán fejére húzott és hátul összebogozott vörös selyemkendője, a sok célzástól keskeny réssé összehúzott bal szeme, rengeteg csörgő arany fülbevalója és a lefelé viaskolt, hatalmas kajla bajusz ijeszítően idegenszerűvé varázsolta külsejét.

A gyönggyel kivert övbe szúrt görbe tőr, a két arab pisztoly és ráadásul még a faláb többet mondott el viselőjéről, mint amire a szó képes.

A kormányzó ugyan már Paramaribóból ismerte, most mégis meghökkenve hátrált egy lépést.

– Csatába készül? – kérdezte.

Borromäus nem várt efféle kérdést, azért nem is tudta mindjárt megmondani mindazt, amit pedig olyan szépen ki-gondolt. De aztán mégis sötéten keresztbe tette karját a mel-lén, ünnepélyesen meghajolt és köszönt:

– Salam, don Gobernador! Üdv, kormányzó úr! Készen állok a csatára: sült vaddisznók, szarvasok, kappanok és ka-

csak ellen!

– Buenas días, extranjero! Jó napot, idegen! – felelte nevetve van Groenhagen. – Fegyvereit és lépteit kísérfje győzelem!

Borromäus diadalittas, megvető pillantást vetett Bull kapitányra, majd tisztelettudó meghajlással mondott köszönetet. Aztán három lépést hátrált, előreengedte a többieket, és megkönnyebbülten ráncigálta fel övén keresztül a nadrágját.

– Borromäus ifjabb éveiben rettegett kalóz volt! – súgta oda Bilg apósának.

– Ó, akkor értem! Már Paramaribóban is érdeklődni akartam felőle – felelte a kormányzó. – Alapjában véve csak urát és a munkamódszerét változtatta meg, de az ipart magát nem...

Fütykösicce hajómestert és Forgács bátyót barátságos fejbólintással üdvözölte a kormányzó, Bagótpök kormányos pedig azt a tanácsot kapta tőle, hogy orra csöppöcskéit ne hullassa a levesbe.

Van Dammen kapitányt, akinek sorsát Bilg rövid magyarázattal előadta, még egy kis beszélgetésbe is bevonták. Van Dammen előbb Triesztbe hajózott, majd idejött, mert Bilg felhívta rá a figyelmét, hogy Fantoroso várában valószínűleg megtalálja legfelsőbb feljebbvalóját, és neki magának mondhatja el szerencsétlenségét és szerencséjét is.

Végül a tisztok csoportja után egy hajlott hátú, fekete frakkos öregember jött elő, és óvatos, léptekkel a kormányzó felé tartott.

– Ó, de hiszen ez mijnheer Peregrinus! Magát még fiatalokorból ismerem! – kiáltotta örömmel van Groenhagen úr. – Sajnos, Paramaribóban még csak arra sem volt alkalmam, hogy illendően köszöntsem...

Az öregember lecsüngő, ezüstös hajjal keretezett finom és okos arcán úgy ragyogott fel az öröm, mint az alkonyi napfény, mely egy őszutói tájra dereng.

– Nem járja, hogy olyan szerényen megbújt a sok uraság mögött! – folytatta a kormányzó.

– Rangom nem enged meg mást, nagyságos uram – válaszolta Peregrinus megtört, öreges hangján.

– Magát hűsége és bölcsessége szolgából Caprioli barátom barátjává léptette elő, mijnheer, és ez több mint rang és cím, amely gyakran megvásárolható, avagy gyakorta csak címke az üres üvegeken! – dorgálta meg barátságosan a kormányzó. – De mondja csak, rendszeresen vezetni tovább híres naplóját?

Peregrinus meghajolt.

– Természetesen, excellenciás uram, minden fontosat hűségesen feljegyeztem...

Elgondolkozott egy pillanatig, majd így folytatta:

– Amit magam nem élhettem át a gróf úrral, azt később mindig elmeséli nekem. Az utolsó időszakról azonban sok pótolnivalóm lesz...

– Ó, arra van idő, míg Caprioli barátom érkezése és ünnepeink után ismét helyre nem áll a nyugalom... – A kormányzó barátságosan Peregrinus vállára tette kezét. – Most azonban vigadjon velünk, mijnheer, és néhány órán át borocskával könnyítsen az évek terhén...

Az öreg komornyik megkérdezte, feltehet-e még néhány kérdést, és amikor van Groenhagen ökegyelmessége szívélyesen bólintott, így szólt:

– Kormányzó uram bizonyára emlékszik még a gróf úr testőrére, Habakukra. Ő maga a gróf urat kíséri most, de felesége, a fekete Baba itt van. Habakuk ugyanis nőül vette a nagyságos kisasszonynak, Larissának a komornáját: Bull kapitány eskette össze kettejüket a hajón. Nem is merném említeni, ha Baba nem volna olyan hűséges és bátor lélek, és ha... amennyiben szabad megkockáztatnom ezt a megjegyzést... meg nem érdemelne kegyelmességed részéről egy jó szót...

Van Groenhagen úr hangosan felnevetett.

– Tehát Habakuk megnősült? Nagyszerű! De hát hol van az a fekete tündér?

– A konyhában, a hajók legénységénél, kegyelmes uram. Tündérnek azonban éppenséggel nem tündér, hanem...

És Peregrinus olyan mozdulatot tett a kezével, mintha egy terebélyes csípőn dagadó krinolint simítana le.

– Ó, értem! – A kormányzó egyre jobb kedvre derült. – Akkor éppen illik Habakukhoz! Van egy ötletem: holnap megünnepeljük a fiatal gróf és egyúttal Habakuk meg Baba kézfogóját is. A szerencsen ugyan még mohamedán, de azt hiszem, az udvari káplánnak nem lesz ellene kifogása, hogy egymásba tegye kettejük kezét...

– De Habakuk még nincs itt! – figyelmeztette Peregrinus.

– Vagy úgy, persze! Erre nem is gondoltam... – Mijnheer van Groenhagen végighúzta kezét a homlokán. – Nos, hát akkor üljük meg a lakodalmat, ha majd itt lesz, de a felesége addig is velünk ünnepelhet.

Éppen helyet akart foglalni az asztalfőn Larissával és Bilggel, és meg akarta adni a jelet a nagy lakoma kezdetéhez, amikor Lieven báró lépett a terembe, és nevetve sietett a kormányzó felé.

A természetes férfiú néhány pillanatig szóhoz sem tudott jutni, amikor megpillantotta, de aztán kifakadt:

– Most aztán elegendem van! Hát ez a Lieven igazán idejött jávorszarvasos erdeiből?! Mondd csak, te imposztor, vannak-e még mások is itt a régi cimborák közül?

Karjába kapta barátját.

– Mindnyájukat képviselem, Pieter – felelte a báró, aki nek a melléből csaknem kinyomta a szuszt –, csak Cypsnek magának kell még megérkeznie.

– Természetesen! Őt nem helyettesítheti senki! De most fegyverbe, uraim, kezdődik a csata! – kiáltotta hangosan a

terembe. – Olyan éhes vagyok, akár egy ősmadve!

Ilyen ünnepélyt, ekkora lakmározást és pohárcsengést, ilyen harsogó kacagást és tréfát, amely csak úgy röpdösött az asztal egyik végétől a másikig, nem látott Fantoroso tágas csarnoka azóta, mióta Caprioli gróf császári szolgálatba lépett.

A kukták, rettentő nagy tálon, egy művészien feldíszített egész vadkant cipeltek be a terembe, és feltették az asztal közepére.

Mindenféle vadpecsenyékből egész hegyeket kínáltak körbe, és a boroskannákat alig győzték elég gyorsan utána-tölteni.

Hirtelen egy csapásra elhalt a hangzavar.

Újra meg újra felharsant a toronyőr mély szavú kürtje, és a várkáporna tornyából panaszosan kondult szerte a vészhang jajgatása.

A kormányzó felugrott, és kihúzta a kardját.

– Itt vannak a törökök! – kiáltotta bele a csendbe. – No, most mutassák meg, urak, hogyan tudnak vívni a tengerészek szárazföldön is!

Mielőtt azonban tovább beszélhetett volna, valaki feltépte a magas szárnyas ajtókat, és a máskülönben olyannyira méltóságteljes udvarmester megbicsakló hangon kiáltotta bele a csarnok csendjébe:

– Caprioli gróf! A gróf úr megérkezett!

De máris barátságosan félretolták, és sarkantyúját pengetve, hosszú léptekkel Caprioli jött be. Nevetve lengette meg kócsagtollas háromszögletű kalpagját.

Nyomában lépkedett szerezsen testőre, Habakuk.

– Újra itt vagyok! Köszöntelek mindannyiokat, kedves barátaim!

Caprioli kedves mosollyal végigjártatta szemét az ünnepség vendégein, majd így folytatta:

– Köszöntelek mindenekelőtt téged, öreg barátom,

Pieter, és téged is, Larissa... Bilg... és téged is, drága Lievenem!

Hangos örömjongás szakította félbe szavait.

Bilg felugrott, és apja keblére vetette magát, mint egy kisfiú.

Larissa csendesen melléje lépett. Caprioli őt is karjába ölelte. Könnyes szemmel simogatta mindkettőjük fejét.

Alig ért véget az első meglepetés, az örömmel ismét valóságos vihara tört ki: úgy tetszett, nem is tudják abbahagyni Caprioli éltetését.

A gróf szelíden kibontakozott Bilg és Larissa karjából, és köszöntötte öreg barátját meg Peregrinust.

Minden tiszttel és matrózzal szívélyesen kezet szorított. Végül az asztalfőhöz lépett, teljes magasságában kiegyenesedett, és azt kiáltotta:

– Így hát mégiscsak idejében érkeztem az eljegyzésre! A jegyespárnak a legszívélyesebb jókívánságokat, és mindazoknak, akik velem voltak, sok üdvözetet kell átadnom Eugen herceg részéről!

Ekkor a kormányzó súlyos alakja egyenesedett fel. Arca vöröslött a hatalmas evéstől és a nehéz boroktól.

– Mondjunk le a hosszú ünnepi szónoklatról, kedves Cyps! – zengte olyan hangon, amely mintha hordóból jött volna. – Mivel terád várnunk kellett, ezt az ünnepélyt egyelőre Bilg tiszteletére rendeztem. Így hát holnap megünnepelhetjük együtt gyermekeink eljegyzését és a te szerencsés hazatérteket, és holnapután Habakuk menyegzőjét is az ő fekete Babájával...

Várt egy pillanatig, majd emeltebb hangon folytatta:

– Most azonban emelem poharamat hősínekre, Bilgre, mindazon hajók legfiatalabb kapitányára, mely hajók a Holland Nyugat-indiai Társaság lobogója alatt járnak a világtengeteket. Isten éltesse, kapitány úr!

A csillárok kristályai csilingelve megrezegték attól az uj-

jongó hangzavartól, amely most kitört.

De a kormányzó még egyszer fölemelkedett, és csendet parancsolt.

Opzoom sorhajókapitány és van Dammen kapitány kíséretében Bull kapitány peckesen odalépkedett Bilghez, és ünnepélyesen átadta neki a kormányzó beleegyezésével titokban elkészített okiratot, amely hosszújaratú kapitánnyá nevezte ki a fiút, s kinyilvánítja, hogy ezennel felvették a kapitányok céhébe.

Bilg azt sem tudta, mi történik vele.

Az ujjongás megint kitört.

A tengerésztisztek vállukra vették Capriolit meg Bilget, és diadalmenetben vitték körül őket a-csarnokban.

Élükön haladt a kormányzó az örömtől sugárzó Larissával. Van Groenhagen kormányzó úr egy selyemkendővel újra meg újra megtörölte homlokát és titokban a szemét is.

Később, amikor már mindannyian ismét helyükön ültek, s a poharakat újra csordultig töltötték, Caprioli fölemelkedett, hogy egy kis beszédet mondjon.

– Mindenekelőtt, kedves barátaim, szeretnék fiannak, Bilgnek gratulálni a magas kitüntetéshez, amelyet éppen az imént kapott még; úgy hiszem, becsülettel kiérdemelte...

Elhallgatott egy pillanatra, mosolyodva körülnézett, majd így folytatta:

– De mivel én sem akarok alulmaradni, tudja meg még ma, hogy szép menyasszonyának ezennel felajánlhatja jegyajándékul a három brigantint, a *Larissát*, a *Bilget* és a *Capriolit*, mivel már Paramaribo óta mindhárom az ő tulajdona, anélkül, hogy ő maga tudott volna róla...

Ekkor vöröslő arccal felugrott a kormányzó.

– Halló, Cyps barátom, így nem áll a vásár! – kiáltotta vidáman. – Ne induljon neki nőuralommal az élet hosszú utazásának ez a remélhetőleg hamarosan megkezdődő há-

zasélet! Larissa hozományul van Dammen kapitányunk *Zaandam*ját kapja, valamint a *Zeeland* és a *Cap Horn* nevű kereskedelmi hajókat; az utóbbi két vitorlás jelenleg még a rotterdami kikötőben vesztegel. Ezzel a flottával, azt hiszem, gyermekeink saját erejükből megteremthetik szerencséjüket...

– Kedves öreg barátom, Piet – felelte Caprioli –, gyermekeink nevében már ma köszönetet mondok neked. Hajózanak boldogan egy életen át... Ami engem illet, magam mögött tudom életem utolsó útját, és most végre meg akarok pihenni Fantorosóban...

– Nekem sincs más szándékomban! – kiáltotta oda a kormányzó. – De remélem, hogy két-három év múlva egy ifjú Capriolit üdvözölhetünk ezen a földön...

Az asztal közepe táján valaki megkocogtatott egy poharat. Az öreg Peregrinus emelkedett szólásra.

– Kegyes engedelmmel egy szót még, nagyuraim – kezdte. – Én is minden jót kívánok a fiatal párnak, akiknek eljegyzését holnap az egész világ szeme láttára üljük meg. De bárhogyan is hozza a sors, bizonyos, hogy ugyan lesz még Fantoroso gróf, de még egy Caprioli gróf sohasem lesz többé... Éljen szeretett és tisztelt gróf urunk!

Akkora éljenzés és vivátozás támadt, hogy úgy látszott, itt a világ vége.

A falak megremegtek a tomboló ujjongástól. Amikor elhalkult a lárma, Caprioli felkiáltott:

– Barátaim, emeljétek poharatokat velem együtt a szeretetre, hűségre, bátorságra, értelemre és állhatatosságra, mert ezek teszik csak emberré Isten teremtményét, és csupán ezekért érdemes élni minékünk... Egészségetekre! Proszit!

TARTALOM

Irány: Woolwich!.....	9
Egy vihareselyű majd csak segít!	17
Caprioli köszöntője.....	23
Tűzvarázs.....	26
A tét: nyolcvan ágyú!	38
Az ördögi csel meghiúsul	46
Új irány: Odessza!	54
Larissa!... ..	57
Farkasok s egy mesterlövés	67
Egek, a nadrágom!	75
Dermedt lángok	80
Parancsára, tábornok úr!.....	86
A <i>Fantomból</i> rakéta lesz.....	92
Meglepetések!.....	100
Odessza ostroma.....	105
Konstantinápolyba tüszentve... ..	109
A kardművész.....	117
Ali Habas rablóvezér balszerencséje	122
Szakad a nagyvezír hálója	125
Elcserélt fejek	130
A jó barátok erősebbek az ágyúknál	137
Gondolkodjunk csak!.....	143
Caprioli leszámol a szultánnal	150
Felhők közt Belgrádig	160
Caprioli elfog ezer török lovast	168
Ágyúdörgés a zabostarisznyából... ..	177
Árulás és áttörés.....	183
Gazdag zsákmány.....	189
Bilg hazatér.....	193
Káprázatos ünnepség Fantorosóban.....	199

A kiadásért felel a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó igazgatója
Felelős szerkesztő: Rónaszegi Miklós
A szöveghűséget ellenőrizte: Árkos Antal
Műszaki vezető: Gonda Pál * Képszerkesztő: Zigány Edit
Műszaki szerkesztő: Simon Zoltán
64 500 példány. 12,53 (A/5) ív, MSZ 5601-59
1153-71. Szikra Lapnyomda, Budapest
IF 1382 – f – 7274